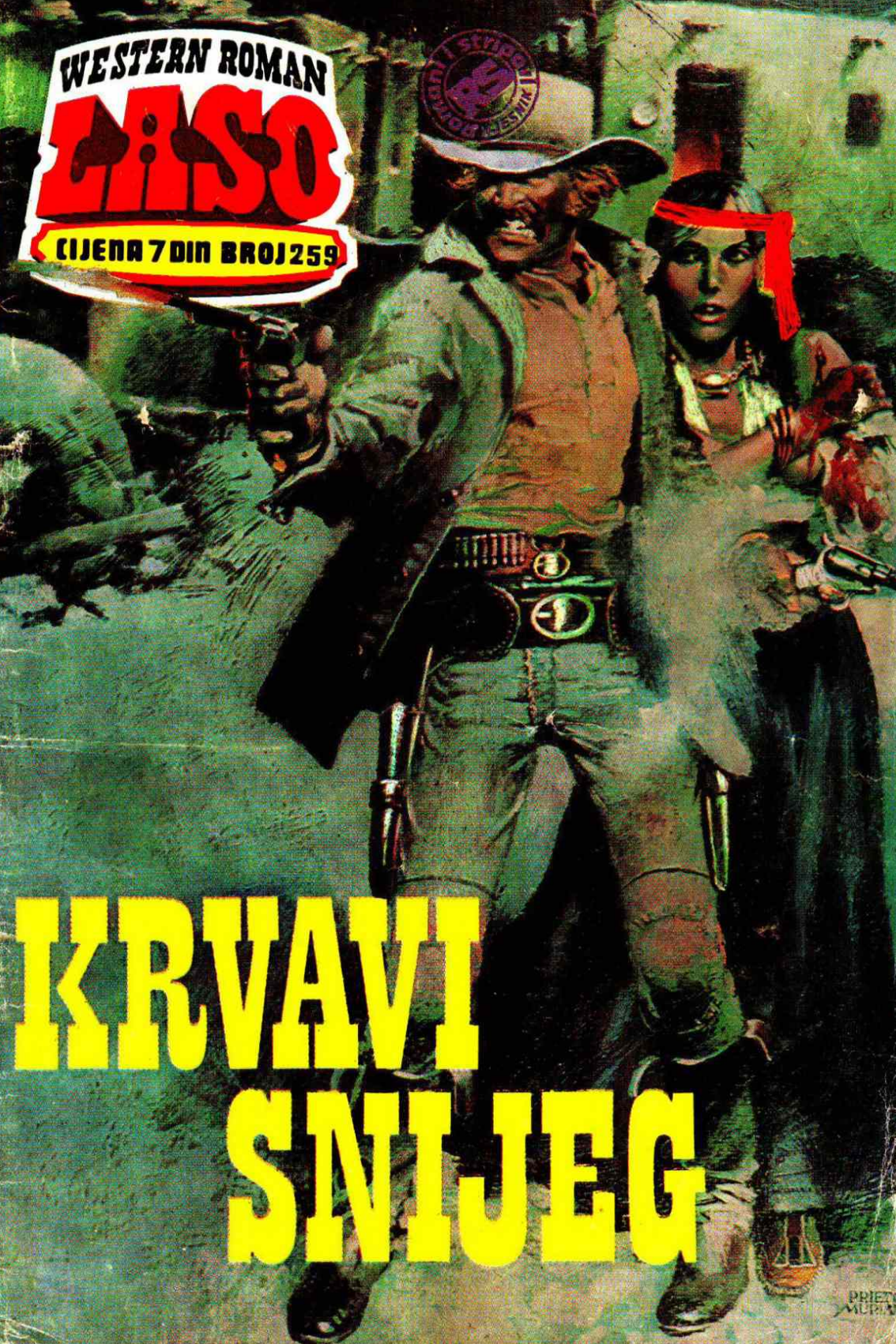

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 7 DIN BROJ 259

KRVAVI SNIJEG

PRIET
MURIN

Mark L. Wood:

KRVAVI SNIJEG

Mark L. Wood: **KRVAVI SNJEG**
Naslov originala: **BLUTIGER SCHNEE**
Copyright: Wilhelm Heyne Verlag, München
Recenzija: Mladen Stary, književnik
Prijevod: Julije Knežević
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: Marcel Čukli

»Laso« – Izdavač OOUR informativno-revijalna izdanja NIŠP »Vjesnik« Zagreb, Ljubice Gerovac 1 – Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković – Tisak OOUR Novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik« Zagreb, Ljubice Gerovac 1 – Zagreb 1978.
Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 364.- d ili 327,60 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 182.- d ili 163,80 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR »VJESNIK SSRNH« s oznakom za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 10.00 SFRS 2.00, HFL 2.00.

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00 US\$ 15.00.

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za »Vjesnik«.

EKONOMSKA PROPAGANDA: »Vjesnik« Agencija za marketing Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. 1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US\$.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

Snaga udarca obori Dona Chaswicka s nogu, odbaci ga o kolcanu ogradu. Uhvati se za grudi i počne se očajnički boriti da bi došao do daha. S krajičaka usana poteče mu krv. Osjeti kako mu se onako topla i ljepljiva slijeva niz donju vilicu.

– Onda... – naruga se O'Keefe.
– Zar ti još uvijek nije dovoljno?

Chaswick se strese. Kroz crvenu maglicu zamijeti narednika kako mu se opet približava. Irac je bio golemi čovjek grubih crta lica, s poput vatre crvenim ožiljkom što mu se iskosio na jednom obrazu. U tvrdavi je bio poznat kao grubijan koji još nije izgubio nijednu borbu.

– Do đavola i s tobom! – procijedi Chaswick.

Osjećao je mučninu i najradije bi odustao, no ponos mu to nije dopuštao. Objema šakama nasrne na narednika.

Rufus O'Keefe se nimalo ne začudi. Mirno dopusti da ga zapljusnu udarci, ne podigne čak ni ruke da bi se zaštitio od njih. Stajao je poput stijene izložene udarcima valova i samo se smijao, dok je Chaswick sve žešće i bješnje nasrtao na nj.

– Prokleta svinjo! – vikao je Chaswick.

Smiješak se na narednikovom licu sledi. Munjevitim pokretom

podigne šake i zabije ih Chaswicku u želudac. Vojnik proštenje i zatetura. O'Keefe ga dohvati lijevom rukom za ovratnik i zada mu nekoliko udaraca u lice. A onda ga ispusti. Krvareći još više, Chaswick padne u pijesak i povrati.

Narednik prasne u smijeh.

– Što ti je? – zapita ga promuklim glasom. Chaswicku se učini da čuje njegov glas iz velike udaljenosti. – Zar već popuštaš?

Chaswick se gušio. Znao je da više neće dugo izdržati. Lice mu je nabreklo, a u želucu mu se razbuktala vatra i raširila se cijelim tijelom. S užasom prisjeti se svoje prve tučnjave s O'Keefejem. Zamao ga narednik tada nije pretvorio u bogalja. Doktoru Myersu su bila potrebna cijela dva dana da bi ga nekako podigao na noge. No od tada su već prošle četiri godine.

– Ta dodi već jednom, vojniče! – pozove ga O'Keefe. – Ili ćeš starom Ircu pokvariti veselje?

Kašljući Chaswick se pridigne na koljena. Šake su mu otežale, osjećao se bijedno. Pred očima su mu poigravali crveni krugovi. Morao je napregnuti svu svoju snagu da se ne bi srušio u nesvijest.

– Onda?

– Ja ću... – proštenje Chaswick.

– Ja...

– Ne možeš više, zar ne? – O'Keefe se naceri. – No, još nisam svršio s tobom! Čuješ li me? Ovaj ću ti put potkresati krila na pravu mjeru, čovječe! Sada ću...

– Naredniče O'Keefe!

Narednik se prene. Zar se stari mora pojaviti upravo sada? Pukovnik Malony nije znao ni za kakvu šalu ukoliko se radilo o disciplini i moralu jedinice. Podoficira koji premlati vojnika kaznio bi oštro, a ponekad čak i premjestio. Ta na Zapadu ima dovoljno kaznenih bataljona!

– Naredniče O'Keefe! Gdje li se krije?

Sada i Chaswick prepozna glas komandanta tvrđave. S mukom ustane i obriše krv s usta. Jedva da je još osjećao koju trunčicu snage u tijelu. Kao da mu je nešto unutra puknulo...

Narednik se nagne k njemu.

– Drži jezik za zubima! – proci-jedi. – Samo jedna riječ, i cijeli ćeš tjedan vježbati za kaznu!

Kada je O'Keefe na drugom kraju skladišta municije vojnički pozdravio pukovnika, Chaswick začuje kako je lupnuo petama čizama.

– Pa zar vas baš nikada ne mogu pronaći kad ste mi potrebni? – nestrpljivo će Malony.

– Dužnost, gospodine! – tiho se ispričao narednik. – Učinilo mi se da sam zapazio neku sjenu iza skladišta.

– I?

– Ništa, gospodine! Tek jedna čegrtuša! Odsjekao sam joj glavu i bacio je preko ograde!

Chaswick zgrči šake. Teško je disao i ledima se naslonio na kolčanu ogradu. Čuo je kako ga je O'Keefe nazvao, ali ništa nije mo-

gao poduzeti protiv narednika. Pukovnik Melony mu jednostavno ne bi povjerovao. Chaswick je već četiri mjeseca proveo u tvrđavi i u međuvremenu je naučio kako u vojsci samo viši činovi mogu imati pravo.

– Morgan iz straže je navodno ugledao nekoliko Indijanaca na rubu šume – reče Melony O'Keefeju.

O neugodnim stvarima uvijek bi porazgovarao s narednikom koji je među svim vojnicima u tvrđavi imao ponajviše iskustva s Indijancima. Oficiri su Maloga vuka i njegove Cheyenne poznavali samo, sa crteža što su im ih pokazali u West Pointu.

– Zar Cheyenna? U ovo doba godine? – Narednik u nevjerici strese glavom.

Na licu nije imao nijedne ogrebotine, niti je bilo čime pokazivao da se još prije nekoliko trenutaka tukao.

– Ni meni to nije jasno – zamišljeno odgovori pukovnik. – Mislio sam da se zavlache u svoje kolibe čim osjete prvi snijeg u zraku.

Glasovi se udalje i Chaswick sada odahne s olakšanjem. Opet se jednom nekako izvukao. No ipak, samo na trenutak, jer O'Keefe nije bio čovjek koji bi se zadovoljio neodlučnim ishodom borbe. Idućih će se dana zasigurno opet pozabaviti Chaswickom.

– Prokleta vojska! – prokune Chaswick.

Istetura iz skladišta i nesigurno otkorača k pojilištu za konje. Ovdje je Ben Taylor upravo česao svojega konja. Bio je to visok momak sa stršecim sjekutićima što su njegovu licu davali priglupi izgled. Chaswick je čuo da je pobjegao od kuće, zatim je zatajio na cijelom

nizu poslova da bi se naposljetku obvezao vojsci.

– Pa što ti se dogodilo? – začudi se Taylor. – Zar si pao s konja?

Chaswick zagnjuri glavu u vodu i sopćući je podigne.

– Eto, mala raspra s našim narednikom.

– O'Keefejem? – Taylor pljune u pijesak. – Krajnje je vrijeme da ga šćepaju Indijanci!

– Dugo ćeš čekati da se to dogodi! – Chaswicku pode za rukom da se kiselo naceri. – A kad dode do toga, sam će se uhvatiti ukoštac sa Cheyennima. Mene... umalo što nije ubio. Da nije naišao stari...

– Zacijelo ti nikada neće zaboraviti ono s Mary?

– Čini se da je tako.

Chaswick sjedne na rub korita i stane trljati izudarano tijelo. Nekoliko peračica rublja prođe pokraj njih, noseći vedrice vode sa zdenca. Ruke su im pocrvenjele od teškog rada. Izazovno se nasmiješe dvojici vojnika, a onda hihocući nestanu iza stajе.

Ben Taylor požudno pogleda za njima.

– Čovječe! – propuše. – Vrijeme je da nam isplate plaće!

– Mislio sam da tvoja Maggie ne zahtijeva novac!

– Isprva nije tražila – zbunjeno uzvрати Ben Taylor. Postane mu nelagodno, pa prijede na drugi predmet: – Što je stari htio od O'Keefeja?

Chaswick slegne ramenima.

– Nešto je trabunjao o crvenokošcima. Da, netko je sa straže navodno zamijetio Indijance na rubu šume!

– Indijance? – Taylor spusti ruku sa četkom. – Misliš li da nas neće ostaviti na miru?

– Glupost! Cheynni već dvije

godine nisu napali nijednu tvrđavu! Naši su im topovi natjerali strah u kosti!

– Ne znam... – Ben Taylor bojazljivo pogleda prema vratima. Zapazivši kako O'Keefe i pukovnik živo pokreću ruke u razgovoru, vojnik začuđeno podigne obrve. Dva vojnika iz straže pokraj vrata otvore teška krila i propuste pet Indijanki što su dršćući uteturale u tvrđavu. – Hej! – poviče Taylor.

Chaswick zaboravi na svoje boli.

– Oh, čovječe! – prostenje.

– Samo nam je još to manjkalo! – potišteno će Taylor. – Bit će nevolje, kladim se!

Žene uteturaju u dvorište, a onda njišući se zastanu pred pukovnikom Malonyjem i narednikom O'Keefejem. Četiri žene su se uvile u šarene pokrivače, dok je peta prebacila preko ramena medvjede krzno. Drhtale su unatoč toploj odjeći. Bilo je svježе i vjetrovito vrijeme, za rujan u Wyomingu zapravo vrlo hladno.

– Što želite? – zapita ih pukovnik tako glasno da su ga Taylor i Chaswick čuli. Zatakao je palce za kopču pojasa i promatrao žene s prezirnim izrazom lica.

Narednik O'Keefe je stajao pokraj njega i blijedo se smješkao.

Pemmican Road, najstarija među ženama istupi. Kosa joj je bila sijeda, u slijepljenim se pramenovima spuštala niz ramena. Pokreti su joj djelovali kruto i bespomoćno. Iz mokasina su joj provirivali goli prsti.

– Put do tebe bio je dug i težak – reče starica. – Gladne smo i htjele bismo spavati.

– Što se to nas tiče?

– Donosimo ti poruku – uzvрати žena. Govorila je začuđujuće dobrim engleskim jezikom. – Dolazimo kao posrednice.

Pukovnik se podrugljivo naceri. Izvještaj straže ponešto ga je uznemirio, no sada se opet osjećao gospodarom situacije. Te mu jadnice ne mogu nanijeti nikakvo zlo.

– Zar je Mali vuk tolika kukavica da se ne usuduje doći ovamo?

– Naš poglavica nipošto ne strahuje pred konjanicima. Ne boji ih se ni Mali jelen, čuvar svetih lula!

– Pa zašto se onda skrivaju iza ženskih suknji? Zar među Cheyennima više nema muževa?

Lice starice se trzne. Morala je prikupiti svu svoju snagu da bi mogla mirno odgovoriti pukovniku.

– Ratnici su pošli u lov.

– Po takvu vremenu nitko ne odlazi u lov!

– Ljeto je bilo kratko i bizoni se nisu dugo zadržali. Naš je narod gladan!

– Želite li zalihe? – Prema svemu sudeći, riječi starice nisu se nimalo dojmile pukovnika. – Onda ste došle na krivu adresu. Ono što imamo, jedva će biti dovoljno za nas preko zime. – Malony izvuče cigaru iz džepa na prsima, a O'Keefe mu je pripali.

– Mali vuk želi mir! – reče Pemmican Road. – Previše je krvi poteklo na objema stranama.

Glas pukovnika postane oštar.

– Prije dva tjedna pobijena je jedna obitelj na Powder Riveru! Vezali ste ljude o kotače na kolima i prerezali im vratove!

– Bili su to Pawneeji! Nipošto Cheyenni!

– Pawneeji... Cheyennei... zar je to važno! Bili su Indijanci, do davo! – U pukovnikovu čelu zasijeće se gnjevna brazda. – Ta svi ste vi isti!

Žena u medvjedem krznu s kosom u dugim pramenovima zgrči šake. Bila je mnogo mlada i neis-

kusnija od drugih, pa su je pukovnikove riječi lakše izbacile iz ravnoteže.

Ostale žene nisu ni okom trepnule.

– Mali vuk želi mir – ponovi Pemmican Road. – Kaže da u ovoj zemlji ima dovoljno mjesta za nas i za vas! Pa zašto onda ne bismo živjeli u miru?

– Zbog toga što s vama ne želimo imati nikakva posla, prokleti ubojice! – bijesno se javi narednik O'Keefe.

– Mali vuk kaže...

– Dosta! – prekine je pukovnik Malony. – Kažite vašem prokletom poglavici neka se preda! Bez ikakvih uvjeta! Ništa drugo ne dolazi u obzir!

– Želiš li nas poslati u rezervat?

– Svi Indijanci pripadaju u rezervate! I dobro vam je tamo, jer ondje ne morate patiti od gladi!

– Naša braća s Black Hillsa govore drugačije.

– Dosta... ta kazao sam već jednom! – Pukovnik bijesno otpuhne dim. – Kaži Malom vuku da mu ostavljam tri dana vremena. Ni trenutka više!

Pemmican Road stisne usne. Oštar odgovor bio joj je već na jeziku. Htjede izvijestiti o grozotama i patnjama što su ih mnoga njezina plemenska braća morala podnijeti u rezervatima, ali ne reče ništa. Nije nimalo dobro da čovjek previše govori. Mali vuk će već znati što mu je činiti. On bi uvijek pronalazio izlaz, nije bilo pitanja na koje on ne bi umio odgovoriti.

– Nestanite sada! – osorno zapovjedi pukovnik. Baci cigaru na tlo i okrene se da bi pošao.

Starica nadvlada svoj ponos.

– Uskoro će mrak – reče – Umorne smo i gladne...

Pukovnik Malony krzmajući zastane. Bilo mu je hladno i htio se što prije vratiti u svoj zagrijani ured.

– Pa, što se mene tiče... – započne nevoljko. Zvučalo je to gotovo kao da se ljuti na samoga sebe. – Naredniče, dajte im nešto juhe i kruha!

O'Keefe ga zaprepašteno pogleda.

– Ta ne mislite valjda ozbiljno, gospodine! Te žene pripadaju Cheyennima!

– Zar ćete ih ostaviti da se smrznú?

Irac razvuče usta.

– Nitko im nije kazao da dodu ovamo! Zar smo mi krivi zbog toga što se nisu dovoljno toplo odjenule i što nisu ponijele hrane sa sobom?

– Imamo naredenja iz Washingtona – odgovori pukovnik kojemu je ta raspra očito postala neugodna. – Osim toga, javnosti je milije slistimo li Indijance u kojoj velikoj bici! Čitatelji to bolje prihvaćaju!

– Zar još uvijek želite postati general-major?

Pukovnik pocrveni.

– To vas se uopće ne tiče, naredniče! Pribavite jelo za žene! Do jutra mogu odspavati u staji!

O'Keefe vojnički pozdravi pukovnika.

– Na zapovijed, gospodine!

Pukovnik Malony otkorača isprva nesigurnim, a onda sve bržim koracima. Zagrabi tri stube što su vodile u komandu, naglo otvori vrata, a potom ih zalupi za sobom.

O'Keefe se malo opusti. Već se pobojavao da je ipak malo pretjerao. Svaki vojnik koji bi povrijedio pukovnikovo bolećivo častoljublje, bio bi odmah degradiran i sva-

kako zatvoren. Samo je Rufus O'Keefe mogao sebi dopustiti nešto slična. Pukovnik Malony je sasvim točno znao da bez O'Keefe nikada neće postići svoj cilj. Samo je Irac znao kako se može doskočiti Indijancima.

Sa zlovoljnim smiješkom narednik se okrene ženama.

– A sada da svršim s vama! – reče. – Nemojte umisliti da ste nešto osobito! Hajde, naprijed!

Povuče pištolj i potjera žene udarajući ih nogom. Indijanke potrče poput uplašениh životinja. Neprestano su se trudile da budu izvan dohvata njegovih čizama. No Pemican Road je bila slaba i iscrpljena, nije mogla održati korak s drugim ženama. Zastane teško dišući.

O'Keefe je podbode revolverom u leđa.

– Ne spavaj! – izdere se na nju.

– Naprijed, onamo do kantine!

Pemican Road proguta krik što joj se gotovo oteo iz grla i odšepa dalje. Usne joj se spoje u usku crtu.

– Ništa nismo učinile bijelom čovjeku – reče prigušenim glasom. – Zašto on postupa s nama kao sa životinjama?

Irac se široko naceri i prebaci djevojci s medvjedom krznom ruku preko ramena.

– Imaš pravo – reče cinički. – Uistinu bih mogao biti malo prijazniji!

Uštine djevojku za grudi i pohotljivo zahihoće. Indijanka zaprepašteno krikne.

– Onda, kako bi bilo kad bismo pokušali? – zapita O'Keefe. – Hoćeš li dobrom Rufusu noćas praviti društvo? Već odavno nisam spavao s Indijankom!

Djevojka se zdvojno okrene pod njegovom rukom. Zastenje i poviče

nešto na svom jeziku, no druge su žene hodale dalje kao da uopće nisu zapazile taj događaj. Njihovo bi protivljenje samo pogoršalo položaj djevojke.

Chaswick bijesno skoči od korita za napajanje konja.

– Prokleta svinja! – propišti. – Odvratno pseto! Učini li djevojci što na žao, ubit ću ga!

– Samo mirno! – pokuša ga umiriti Taylor. – Zar ti nije dovoljno za danas?

Chaswick spusti ramena. Pomisao na onu tučnjavu iza skladišta municije uništi i posljednju trunku hrabrosti u njemu.

– Mislim da imaš pravo – reče tiho. Opipa nabrekliu pod desnim okom i opet sjedne.

U glavi mu je još uvijek šumilo. Izgrebena ga je koža pekla, a iz nosa mu je curila krv. Zapravo je bio sretan što je voda u koritu bila toliko prljava da nije mogao razabrati svoj odraz u njoj. Možda bi ipak bilo najbolje da pode u bolnicu kako bi mu liječnik dao kakvu mast.

Narednik O'Keefe i žene u međuvremenu stignu do kantine. Irac otvori vrata i utjera Indijanke udarcima nogu u brvnaru.

– Hej, Jack! – poviče u kantini. – Daj ženama malo one odvratne juhe. A onda ih opet istjeraj napoље! Neka jedu u staji, kamo i pripadaju!

– U redu, naredniče! – uzvрати glas iz kantine.

Irac nešto zadovoljno progunda i ledima se nasloni na zid kuće. Savije cigaretu i stavi je u usta. Kad ju je pripalio, pogled mu zapne na onoj dvojici vojnika pokraj pojilišta za konje.

– Hej, Chaswick! – poviče. – Zar nemaš nikakva posla?

Chaswick skoči i uspravi se. Drhtio je od gnjeva.

– Imam, gospodine! Htio sam upravo...

– Šuti dok ja govorim! – pre-reže ga narednik u pola riječi. – A da ne bi zaboravio sve što se dogodilo, noćas ćeš na straži razmišljati o tome!

– Razumijem, gospodine!

– Javi mi se odmah poslije večere! I ne zaboravi ponijeti pučaliku! Bit ćeš na straži pokraj žena!

Chaswick proguta.

– Razumijem, gospodine!

– Tako mi se već više sviđaš – zamijeti narednik s podrugljivim cerekanjem. – A sada se nosi! Dotjeraj se malo! Samo brže!

Chaswick požuri. Ben Taylor bezizražajno pogleda za njim, a onda se užurbano prihvati posla da ne bi naredniku upao u oči.

II

Chaswick zastane pred otvorenim štajskim vratima i pogleda preko prema oficirskom kasinu. Bila je to jedina zgrada u kojoj je još gorjelo svjetlo. U osvijetljenim prozorima mogle su se razabrati sjene, a bučni smijeh i dijelovi preglasnoga razgovora ukazivali su kako oni ljudi tamo još uvijek ne pomišljaju na san. Najvjerojatnije razgovaraju o vojnoj akademiji u West Pointu, o lijepim ženama i opojnim plesnim večerima na istoku zemlje. A spavanje donosi sa sobom samo probleme: čovjek tada misli na Indijance i na tisuće opasnosti što u divljini vrebaju.

Chaswick strese glavom i načini nekoliko koraka. Bilo je hladno, zrak je mirisao na snijeg. Iako je navukao zimski kaput i kapu sa štitnicima za uši, zadrhti. U vune-

nim rukavicama pojavila se jedna rupa. Chaswick se naljuti zbog toga što je nije otkrio na vrijeme i dao je kojoj peračici rublja da je zakrpi. U toj se ušljivoj zemlji nikada ništa ne može učiniti kako valja. Opet pogleda u smjeru oficirskog kasina i počne proklinjati ljude koji su sjedili u ugodnoj toplini i međusobno si nazdravljali. Trebalo bi da i oni malo prostoje u hladnoj noći!

Zastane i malo pomakne remen puške što mu je nabijena visila o ramenu. Nije znao koliko će ga dugo O'Keefe ostaviti da stoji u mraku. U duši se pomiri s time da će prostajati cijelu noć. Irac je bio poznat po svojoj zagriženoj temeljitosti kad mu oko zapne za nekoga. A sada mu je oko zapelo za Chaswicka. Znali su to čak i vojnici iz drugih četa, pa i oni zabušanti u pisarni. Samo pukovnik nije imao pojma o tome. Svoje je vojnike promatrao samo kao skup ljudi koji će mu pomoći da zasluži visoko odlikovanje. Pojedinaac ga nije zanimalo.

Naravno, narednik O'Keefe je to itekako dobro znao i obilno se koristio svojom slobodom. Već drugi dan strojevih vježbi strpao je Chaswicka na deset dana u zatvor, jer ga ovaj nije propisno pozdravio. A tri tjedna poslije kao razlog su mu poslužile prijava čizme, a onda opet otkinuta puceta na haljetku. Prilikom raporta, Chaswick je uvijek bio prvi na redu i svatko se mogao kladiti da će O'Keefe pronaći bilo kakav prigovor Chaswicku.

Chaswick pogleda u nebo. Nije mu to bila prva straža. Neobičnu tišinu i šuštanje vjetra poznao je i te kako dobro. Volio je samoću i mjesec koji bi nestajao iza krpica oblaka da bi onda opet obasjao

zemlju čudnovatim srebrnkastim svjetlom. Ovdje je pronašao mir koji je danju uzaludno tražio. Ipak pokuša uvjeriti samoga sebe kako u ovoj zemlji može postojati samo varljivi mir, jer se svaki dan može računati s kakvim pohodom protiv Indijanaca. Pukovnik Malony je već dugo izgarao od želje da u nekoj velikoj bici pobijedi Cheyenne.

Zašto je pukovnik toliko želio započeti rat s Indijancima? Zar je odlikovanje za njega bilo toliko važno? Chaswick nije mogao shvatiti tog čovjeka. Orden nije ništa više od svjetlucajućega komadića lima što ga čovjek mora platiti krvlju i suzama. Chaswick još nikada nije sudjelovao u velikoj bici, no mogao je sasvim dobro zamisliti koliko će biti surov i okrutan ratni pohod protiv Cheyenna. Barem je vjerovao da će biti tako. Otac mu je mnogo pričao o sukobima s Komančima i te priče nisu zvučale nimalo vedro. Nije mogao povjerovati da bi se čovjek mogao izložiti tolikim patnjama samo zbog komadića lima.

Chaswick ponovno pogleda prema oficirskom kasinu i prezirno razvuče usta. Svi su oni jednaki... ti visokim odlikovanjima nakićeni dostojanstvenici iz otmjelih obitelji. Svi su oni pohađali koju višu školu, zatim su dopustili da im u vojnoj akademiji ispune glave nekim tlapnjama, a onda su pošli na Zapad da bi poubijali divljake. Njihovi su rođaci očekivali da će se ti ljudi vratiti svojim kućama s visokim odlikovanjima i da će onda izvještavati o uzbudljivim doživljajima kakvi se mogu doživjeti samo na Zapadu. O lovovima na bizone i o ogorčenim dvobojima s glasovitim indijanskim poglavcima kakvi su opisani u nedjeljnim novinskim izdanjima i ro-

mančićima Erastusa Beadla. Jednom je Chaswicku dospio u ruke jedan takav petparački romančić i tada je gotovo umro od smijeha.

Nasmijulji se pri pomisli na to štivo od kojega se čovjek diže kosa uvis, no u slijedećem ga trenutku neki šum vrati u stvarnost. Zaprepašteno se prene, okrene se i trgne pušku s ramena. Napregnuto pogleda u polumrak. Žene su ležale između pregrada za konje i nisu se micale. Nad njima se njihala svjetiljka privezana o gredu. Ništa nije ukazivalo na to da bi tko strani mogao biti u staji. I konji su bili mirni, samo je ždrijebac poručnika Younga nervozno njištao.

Chaswick čvrsto uhvati cijev puške. Obuzme ga neodređeni osjećaj da se netko vrzma stajom. Na trenutak pomisli na Indijance kojima bi moglo poći za rukom da se popnu preko kolčane ograde, no odmah odbaci tu misao. Cheyenni se ne bi usudili napasti tvrđavu. Mnogo je vjerojatnije da je to koji od vojnika. Chaswick je vrlo dobro znao kako ljudi u tvrđavi mnogo piju, tako da bi kojemu od njih moglo lako pasti na um da si u koje Indijanke pribavi jeftino zadovoljstvo. Zakune se da to neće dopustiti.

– Ima li koga ovdje? – zapita tiho i odmah uvidi besmislenost tog pitanja. Zamijeti štakora kako je šušnuo tlom, a onda odahne. Prokleta životinja... kako samo može uzrujati čovjeka!

Pritisne osigurač puške i opet je prebaci preko ramena. Naljuti se zbog toga što je nasjeo običnom štakoru, no istodobno se obraduje: unatoč tome što je u vojsci proveo nekoliko mjeseci koji čovjeku razdiru živce, njegova budnost nije nimalo popustila. Ti su mjeseci bili mnogo jednoličniji nego što je po-

ručnik obećao prilikom zakletve. Dani su prolazili u vježbanju, čišćenju oružja i priglupim raportima, a Chaswick je samo jednom napustio tvrđavu da bi s jednim odjeljenjem nasjekao drva. Preostalo vrijeme proveo je u zatvoru i na kaznenom radu kojim ga kaznio narednik O'Keefe. Za čovjeka koji je navikao na slobodu to je bio doista ponižavajući način življenja.

Chaswick pogleda Indijanke koje su spokojno spavale u svjetlu svjetiljke. Nije ih mrzio, iako su njegovi roditelji imali velikih nevolja s Komančima. Ali kako da zamjeri Indijancima koji se bore za svoju zemlju? Bore se za život u slobodi, na širokim prerijskim ravninama. Predaju li se, završit će u rezervatima koji vraški nalikuju na tu prokletu tvrđavu. U rezervatima su ljudi neprestano izloženi poniženjima i imaju tutore, u njima žive gore negoli u bilo kojem zatvoru.

Mnogi vojnici nisu dijelili Chaswickovo mišljenje. Većina ih je stigla s industrijski razvijenoga sjevera i iz dalekih zemalja poput Njemačke ili Poljske, a Indijance su smatrali nesnosnom preprekom što se ispriječila na putu naseljavanja Zapada i širenju civilizacije. U Chaswickovoj je domovini bilo drugačije. U Teksasu su se ljudi bojali Indijanaca i borili se protiv njih, no poštovali su ih kao protivnika koji ima valjanih razloga da se bori za svoju zemlju. Kauboji su se čak osjećali pomalo srodnima s njima. I jedni i drugi voljeli su slobodu, mrzili su spone i okove civiliziranoga društva.

Chaswickov pogled sklizne preko Indijanki koje nije smetalo njištanje konja niti svjetlo svjetiljke. U svojim prljavim pokrivačima i razgaženim mokasinima izgledale su doista jedno. Jedva da

bi čovjek mogao povjerovati da te otrcane pojave pripadaju najponosnijem među svim indijanskim plemenima. Lica su im bila žigosana iscrpljenošću i životnim nevoljama, a tijela kao da su bila slomljena, kao da u njima više nema života. Samo je djevojka u medvjedom krznu bila iznimka. Bila je mlada i isticala se osobitom ljepotom koja bi svakog muškarca mogla navesti na priglupе misli. U snu joj je na licu titrao blagi i gotovo nevini izraz. U tom izrazu ništa nije slutilo na onu silnu snagu što ju je djevojka pokazala pod O'Keefejevom rukom. Chaswick ju je pažljivo promatrao.

Već odavna nije susreo djevojku takve čistoće. Posljednje dvije godine zadovoljavao se srozalim droljama i putujućim plesačicama. Čak i ona peračica rublja s kojom je nešto započeo prije dva mjeseca bila je, čini se, uistinu sumnjive prošlosti. Tako se barem moglo zaključiti prema silovitostima kojima se neprestano razbacivala. No umjela je i poslušati čovjeka, a Chaswicku je bila potrebna žena kojoj se mogao izjadati i sanjati zajedno s njom o boljim vremenima. Samo da ga taj prokleti O'Keefe nije doveo u vojsku!

Mlada Indijanka promrsi nešto u snu i nemirno strese glavom. Odjednom otvori oči. Začudeno se ogleda nepoznatom okolicom i zamijeti sjenu bijelca koji je s puškom stajao u otvorenim stajskim vratima. Razjapi usta na mukli krik i dršćući ustukne k pregradi.

– Hej – zadivljeno će Chaswick – mene se ne moraš bojati! Neću ti učiniti ništa nažao!

Djevojka ga pogleda razrogačenim očima. Možda je upravo sanjala o prepadu konjice, možda su se opet pojavile jezovite uspomene.

– Ne boj se! – nesigurno će Chaswick.

No dobro je znao kako njegova uniforma i teška puška nimalo ne ublažuju strah djevojke. Da odloži pušku u stranu i time pokaže da joj ne namjerava nanijeti nikakvo zlo? Odbaci tu zamisao. Kad bi ga pri tome uhvatio koji od pretpostavljenih, cijeli bi idući tjedan morao provesti u zatvoru.

– Samo vas čuvam – reče, trudeći se da mu glas bude što mirniji. – Narednik me mrzi kao i vas!

Djevojka se malo umiri, no u očima joj ipak ostane izraz zaprepaštenja. Ničim nije pokazala da je razumjela vojnike riječi. Djelovala je poput progonjene životinje koju je lovac natjerao pred stupicu i koja više ne vidi izlaza. Šake joj se zgrče u medvjedom krznu.

– Zovem se Chaswick – reče. Držanje djevojke činilo ga je nervoznim i nije znao kako da se vlada. – Iz Teksasa sam! Znaš li gdje je Teksas?

Žena ga začudeno pogleda. Blagi glas vojnika ipak ju je, čini se, ponešto umirio ili barem smanjio njezin strah. Više nije drhtala tako jako.

– Teksas je na jugu – nastavi Chaswick. Zaboravi djevojku i vojsku, pa i hladnoću, i dopusti da ga misli odvedu u domovinu. – Tamo imamo veliki ranč s nekoliko tisuća grla stoke. Brat mi je predradnik.

Djevojka se zgrči i opet se primakne bliže drugim ženama. Strah u njezinim očima ustupi mjesto začudenosti. Zašto je taj bijelac tako blag, zašto je ne udara nogom poput onog drugog konjanika s tri vrpce na rukavu?

Chaswick se zagleda u tamu iza djevojke i u svjetlu svjetiljke

ugleda ranč svojih roditelja. Velika glavna zgrada od oguljenih debala, staja, suše i spavaonica za kauboje. Velika vjetrenjača na drugoj strani dvorišta koja se uz škripanje okreće na vjetru, zdenac pokraj staje.

Ugleda svoje roditelje gdje izlaze iz kuće, oca, snažnoga muškarca širokih ramena, sasvim bijele kose i kože na licu što su je osušili vjetrom i nevrijeme. Ugleda majku koja je unatoč svom vitkom i gotovo krhkom tijelu uvijek taško radila, i koja je još uvijek bila podjednako lijepa kao i onaj dan kad se udala za oca. Chaswick ju je gledao kako se kreće dvorištem ranča. Majka je nosila vodu sa zdenca i izmijenila nekoliko prijaznih riječi s kaubojem koji je postavljao ogradu; otac je pošao k oboru i osedlao kulaša da bi odjahao k ljudima na zapadnom pašnjaku.

– Kod nas ima izvrsne zemlje – nastavi – i sočnih pašnjaka što se protežu sve do horizonta! Čovjek može satima jahati a da ne susretne čovjeka!

Djevojka promrmlja nešto na svom jeziku, no Chaswick se ne osvrne na njezine riječi. Oči su mu sjale.

– Čovječe! – reče oduševljeno kao da govori drugu. – Trebalo je da nas vidiš uoči velikoga putovanja! Okupili smo preko tisuću grla stoke! Cijela je dolina postala smeđa od goveda! To je bio prizor!

Chaswick nesvjesno zakorači k djevojci, no ona se sada više nije bojala, nije uzmicala pred njim. Čak mu se i bljedo nasmiješila.

– Putujući na sjever nismo izgubili ni sto grla! Pregazili smo nabujale rijeke, prošli beskrajne pustinje, no ipak smo uspjeli... grom i pakao! To je bilo doba!

Chaswick opet zakorači jedan korak naprijed i odjednom zaviri u hladne oči Pemican Road. Starica se probudila. Odlučno ga je gledala. Promukli glas starice prene ga iz snova.

– Daleko je to! – reče ona. – Vрати se napolje i pripazi da mi ne napadnemo tvrđavu!

Chaswick se razbjesni. Silno ga je naljutila starica koja je svojom zajedljivom opuštenošću prekinula njegov san.

– Ne bi to bilo prvi put! – izdere se na nju. – Komanči su i žene slali u rat! Pojavile su se s ravnim puškama ispod pokrića u tvrđavama, a onda su pobile stražare!

Žena napući donju usnu.

– Konjanik s vrpčama nas je temeljito pretražio! Nemamo oružja!

– Čovjek nikad ne zna!

– Kad bismo imale oružje, već odavno ne bi bio među živima – hladno mu odgovori žena. – Tada bi u vječnim lovištima mogao sanjati o svojoj domovini!

Chaswick problijedi. Žena ima pravo. Bio je suviše bezbrižan i tim bi ženama mogao poslužiti kao prikladan cilj napada.

– Ali... – započne.

– Idi sada! – reče mu starica.

Chaswick zbunjeno izide i zauzme mjesto pokraj vrata. Odjednom opet osjeti hladnoću i ledeni vjetar što je šibao vježbalištem i nestajao negdje između brvnara. Koraci stražara na hodniku palisade šuplje su odjekivali kroz noć.

– Prokleta vojska! – tiho prokune.

Svjetla u oficirskom kasinu još su uvijek gorjela, no razgovor i smijeh bili su već nešto tiši. Oficiri su se vjerojatno već opili. Iz staje je dopiralo mrmljanje Indijanki koje,

čini se, nisu osjećale straha pred njim. Možda su čak pravile šale na njegov račun. Samo je u vojničkim spavaonicama bila tišina.

Slobodnom rukom Chaswick protirija lice i nos. Odjednom osjeti umor i zaželi toplu postelju i nekoliko pokrivača, no već se navikao na to. Ni daščani ležaj u ćeliji Coleman nije bio bolji.

Pri pomisli na ono doba u malom stočarskom gradu zaboravi svoj gnjev. Onda je nosio značku zamjenika šerifa i pomagao starom Billu Thacheru da se brine za red u gradu. Nije to bio nimalo lak posao. Mjesto se nalazilo na kraju puta kojim su gonili stoku i neprestano ga opsjedali divlji kauboji i pustolovi iz svih dijelova Zapada.

Nijedna noć nije mogla proći bez pucnjave ili tučnjave, i Chaswick je imao pune ruke posla da bi smirio usijane duhove. Uglavnom je spavao za pisačim stolom ili pak u kojoj ćeliji da bi se mogao pravodobno pojaviti na poslu.

Iako je Chaswick i sam potjecao iz Teksasa i s kaubojima je dobro izlazio na kraj, posao je bio opasan. Nije bio strijelac poput Billa Hickoka koji je u ono vrijeme bio poznat u Abilenu. Bio je na glasu po tome što bi najprije pucao, pa tek onda postavljao pitanja. Chaswick se nije trgao za taj posao. Gotovo je sasvim slučajno prikačio značku pomoćnika šerifa. Sa svojim je bratom, kaubojima i ocem otjerao jedno stado iz Teksasa u Kansas. Donovan je otac isplatio kauboje i sada su oni po brojnim salunima grada trošili svoju zaradu na kockanje, piće i djevojke. Don i brat mu Abner također su se dobro proveli u nekom lokalnu. Naumili su se opiti, a onda do sutradan odspavati u mekanoj postelji.

No do toga nije došlo. Abnera je napao neki kockar i pucao mu u leđa. Prošao je samo s ranom u ramenu, no ipak mu je bilo potrebno više od dva tjedna da bi ozdravio. U međuvremenu su šerif Thacher i Chaswick tragali za razbojnikom koji se skrio negdje u gradu. Pročešljali su sve salune i sumnjive lokale. Naposljetku su ga pronašli u jednoj suši na kraju grada. Chaswick je čuo neki sumnjivi šum i otkrio čovjeka iza jednih kola.

Šerif Bill Thacher je mnogo držao do Chaswicka. Odmah mu je ponudio značku zamjenika šerifa i zamolio ga da ostane u gradu. A Chaswick je prihvatio. U borbi protiv nepravde vidio je zadatak koji će se dobro isplatiti. Konačno, ne mora ostati dovijeka. Za nekoliko godina vratit će se na ranč roditelja i pomoći bratu. Abner je bio mirniji i razumniji od njega, a bio je i bolji kaubojski. Don se namjeravao najprije malo iziviti i postaviti na vlastite noge, a onda se vratiti u Teksas.

No dosad nije uspio ostvariti mnogo od te namjere. Pomalo je bio sam kriv, a ni Mary se ne može odreći dijela krivice. No u tu ga kašu ponajprije uvalio narednik Rufus O'Keefe i tako mu pokvario budućnost. Taj prokleti narednik sa svojom mržnjom prema Tekšanima i svojim prokletim častohlepljem!

— Onda, Chaswick? Je li sve jasno?

Chaswick se zaprepašteno okrene. Ugleda narednika koji je s puškom o ramenu izašao iz mraka. Ponada se da nije glasno razmišljao.

Lupne petama.

— Nikakvih osobitih događaja, gospodine! Sve je mirno!

– Vrlo dobro, Chaswick! – Narednik se naoko prijazno nasmiješi, a Chaswick osjeti kako mu se hladna jeza penje uz hrptenicu. – Voljno!

Chaswick ga začudeno pogleda.

– Ali, gospodine...

– Voljno! – izdere se O'Keefe u iznenadnoj provali bijesa. – Hajde, kupi se u svoju nastambu! Ja ću preuzeti stražu!

– Vi? – Chaswick u čudu razrogači oči. Pogleda djevojku u staji i zgrozi se. – Ali, gospodine...

– Nosi se! Nestani odavde!

Chaswick stisne usta u usku crtu.

– Na zapovijed, gospodine!

Ukočenim koracima otkorača u smjeru vojničkih spavaonica. Sve dok nije zatvorio vrata za sobom, osjećao je O'Keefejev podrugljivi pogled u ledima.

III

Chaswick odbaci svoju zimsku odjeću na stol i spusti se na stolac ispred peći. Ispruži ruke tik iznad užarene ploče štednjaka. Osjeti ugodnu vrućinu. Pričeka da mu se proširi cijelim tijelom. A onda izuje čizme i protrlja noge. Šestosatno stražarenje i poslijepodnevna tučnjava iscrpili su ga više nego što bi sâm priznao.

– Hej, Don! Jesi li to ti?

Chaswick podigne glavu. U prostoriji je bilo mračno. Samo je kroz prljave prozore upadalo nešto mješevica svjetla. Ispred jednoga prozora zamijeti obris Bena Taylora. Sjedio je u postelji.

– Ben?

Ben Taylor odahne s olakšanjem.

– Čovječe, već sam pomislio da je naredniku pala na um koja nova surovost za tebe. Ta sjećaš se kako se jednom pojavio usred noći i izvukao nas napolje na vježbu?

– Bio sam tada u zatvoru.

S postelje se začuje prigušeni smijeh.

– Točno... imao si vrašku sreću!

– Ali samo jednom!

Ben Taylor zahihće.

– Kako je bilo na straži? Zar si svih šest sati stajao napolju?

– Jesam... prokletstvo!

– Već sam mislio da si posjetio Kitty! Maggie kaže da je podivljala za tobom!

– Svašta!

– Tko te je smijenio?

– O'Keefe!

– O'Keefe?

Chaswick se razgnjevi.

– Zar si gluh? Narednik je preuzeo stražu!

– Ali O'Keefe nikada ne stražari!

– Zaboravljaš da se pet žena nalazi u tvrdavi! Jedna od njih je vraški lijepa!

Taylor zahihće.

– Zatelebao si se u nju, zar ne?

– Ne započinji s trabunjanjem!

– Chaswick bijesno ustane i pride k prozoru.

Objema se rukama nasloni na okvir i nemirno pogleda u dvorište. U mraku su se razabirali samo obrisi zgrada. U staji je sve bilo mirno. Chaswick nije mogao vidjeti stoji li narednik još uvijek pred vratima. U oficirskom kasinu više nije gorjelo svjetlo.

– Što ti je? – zapita Taylor. – Ta ne vjeruješ valjda da će se baciti na Indijanke?

– Ne bi me nimalo začudilo – uzvratila Chaswick.

Ben Taylor izvuče neku pljosku ispod jastuka i povuče dugi gutljaj.

– Ni sam to ne vjeruješ – reče.

– Momak mrzi Indijance poput otrova... nikada se ne bi upustio s Indijankom!

– A zašto me je onda smijenio?

Taylor nije mogao izmisliti nikakav odgovor. Odmahne.

– Ostavi ga! – reče. – Radije se zavuci u postelju i naspavaj se! Tko zna kada će nas ujutro istjerati. – Zijeвне. – Hoćeš li povući?

Chaswick strese glavom.

– Onda nemoj! – Ben Taylor vrati pljosku pod jastuk i klimajući glavom pogleda druga. – Zabrinut si, zar ne?

Chaswick kimne.

– Od tog se klipana može sve očekivati!

– Neka samo! – odgovori Taylor. – Što nas se tiče ako se on nasladi crvenom djevojkom?

Chaswick se gnjevno okrene i dohvati ga za ovratnik.

– Ne ponovi to nikad više! – izdere se na druga i bijesno ga pogleda. – Jesi li čuo? Nikad više!

– U redu, u redu... – uplašeno procijedi Taylor. – Što ti je odjednom, Don?

Chaswick počne zuriti u tamu. Ni sam nije znao što ga je toliko razbjesnilo. Nije li to raspoloženje izazvao onaj nedužni pogled djevojke, njezin blagi smiješak, na što je još uvijek mislio?

– Ah... ni sam ne znam – uzvрати. – Žao mi je, Ben!

– Sve je u redu – začuđeno će Taylor. – Čovječe, čini mi se da si doista postao smiješan s tom djevojkom.

– Ne pričaj gluposti!

– Jesi li razgovarao s njom?

– Nisam... to jest jesam! Pričao sam joj o Teksasu, a ona me je slušala. Ništa više.

– I to je bilo sve?

– Naravno! Zar možda misliš da sam nešto započeo s njom?

Taylor se morao nasmijati.

– Poslije one poslijepodneвне tučnjave? Sigurno nisi! Indijanke

su zacijelo tri puta divljije od naših djevojaka!

– Glasine!

– A što drugo? Ali kako da ustvrdim suprotno kad nisam iskušao!

Chaswick se iscrpljeno spusti na svoj daščani ležaj i prekrizi ruke ispod glave. Ona je djevojka neprestano zaokupljala njegove misli. Nije mnogo držao do Indijanaca i nikako nije mogao shvatiti kako ga se ta Indijanka mogla toliko dojmiti. No možda je posrijedi mržnja što ju je osjećao spram narednika, možda mu je zavidao na pustolovini s Indijankom.

– Dosta ti je svega, zar ne? – reče Ben Taylor gotovo usput. Ležao je na postelji pokraj Chaswicka i promatrao svoje nožne prste što su na podnožju postelje izvirivali ispod pokrivača.

Chaswick zastenje.

– Možeš to reći i naglas! Sve me ovo tjera na povraćanje! Svaki dan čišćenje oružja i vježbanje... i njuška tog prokletog narednika! Kad bi nas barem opet poslali na sječu drva!

– Meni je ovako bolje – s dosadom će Taylor.

– Zar te se ovaj cirkus ovdje ne doimlje?

Ben Taylor slegne ramenima.

– Čovjek se mora prilagoditi životu, a onda je i u vojsci sasvim dobro!

– Zar si se javio dobrovoljno?

– Naravno, vojska je još uvijek bolja od onoga što bi me dočekalo kod kuće! Imamo farmu u Kanzasu, ta znaš!

– Mogao si poći u grad!

– Ne poznaš mogega oca! Jedini sam mu sin i on bi prije sklopio savez sa davolom nego me pustio u grad! Nikako, dragi moj... cijele

loga bih života sjeckao repu i žeo pšenicu!

– To je još uvijek bolje od čišćenja oružja i vježbanja!

– Ali nije tako dobro plaćeno! Otac mi nije davao ni centa za taj ropski rad, a nisam smio u grad ni na godišnji sajam. A ovdje dobijem barem nekoliko zelenjaka!

– I ne možeš ih potrošiti!

– Nemoj to reći! – Ben Taylor se zadovoljno nasmijao u mraku.

– Za taj novac mogu kupiti žene i viski, a ništa mi više nije potrebno da bih živio!

– Lijepog li života! – naruga se Chaswick. – Ovdje smo zatvoreni kao u kaznionici, čovječe!

– Neće davijska ostati tako! Možda ćemo već sutra u rat protiv Indijanaca.

– I to nazivaš promjenom!

Ben Taylor povuče noge pod pokrivač.

– Ukoliko ti se ne sviđa, možeš pobjeći!

– Pobjeći?

– Ali ne bih ti savjetovao! Jesi li vidio što su učinili s Tillermanom? Stari je sasvim hladnokrvno naredio da ga strijeljaju, a pri tome nije ni bilo sigurno ustanovljeno da je on uopće bio pobjegao! Možda je uistinu zalutao!

Chaswick ne odgovori ništa. Nikada nije pomislio na bijeg, iako mu to čovjek ne bi mogao zamjeriti nakon okrutnosti narednika O'Keefeja. No što bi mu bijeg donio? Od najbližega mjesta tvrđava je bila udaljena nekoliko stotina milja, mahom neprijateljske indijanske zemlje, a O'Keefe mu ne bi ni dopustio da umakne.

Ben Taylor je dugo promatrao svojeg druga.

– Ta ne bojiš se valjda?

– Svi se boje rata!

– Ta znaš već što mislim!

– Vršim svoju dužnost ukoliko si to želio saznati! Vršio sam je kao zamjenik šerifa, a izvršit ću je i ovdje! Ni posao u Colemanu nije bio nikakva poslastica!

– U redu, Don! Nisam tako mislio!

Chaswick prećuje ispriku.

– Iako ne znam zašto ugađamo tom prokletom pukovniku, zašto se moramo boriti protiv Indijanaca! Pa to je besmisleno!

– Za mene je to posao poput svakog drugog!

Chaswick se gnjevno okrene na drugu stranu.

– Ah, ostavi me u miru! – odreže. – Ne mogu svi znati živjeti poput tebe!

Chaswick je mrzio vojsku. Mrzio ju je oduvijek, jer je ona od ljudi pravila strojeve bez vlastite volje, oduzimala im svaku slobodu; poslije prvog susreta s narednikom O'Keefejem mrzio ju je još više. Tada je bio točno četiri mjeseca u Colemanu... a onda se pojavio Irac s nekom djevojkom. Stigao je kočijom i proklinjući se zaputio u prvi salun, jer je njegov dopust bio upravo pri kraju. A Mary je naprosto ostavio.

Chaswick dohvati njezine kovčege i otprati je u obližnji hotel. Uvede je u sobu i htjede se upravo vratiti dolje, kadli ga zaustavi glas mlade žene.

– Ta ostanite još malo – pozove ga sa smiješkom. – Imam jednu bocu u kovčegu! Mogli biste mi i malo pričati o gradu!

Chaswick se zbunjeno nakašlje. Očito se osjećao nelagodno u društvu mlade plavuše koja je na tako ljupki način pokretala svoje nabujalo tijelo i svojim smiješkom i blagim glasom osvajala sve oko sebe.

– Radije bih pošao! – reče zbu-
njeno. – Stigli ste s nekim čovje-
kom i sigurno mu ne bi bilo drago
kad bi me vidio s vama!

– O'Keefejem? – Mary se nas-
mije i zatvori vrata. – Zar s onim
panjem? Kada nemam pametni-
jega posla, samo se malo razono-
dim s njim!

A onda polagano odloži svoj
putni ogrtač i zagrlj Chaswicka.
Mladi zamjenik šerifa nije mogao
odoljeti čarima žene. Udisao je uz-
budljivi miris, osjećao pod rukama
njezino mekano i gipko tijelo da bi
je naposljetku čvrsto zagrljio. Ste-
najući svale se na postelju i počnu
strastveno ljubiti.

Tako ih zatekne O'Keefe. Napio
se i nasrnuo u sobu poput pobješ-
njela čovjeka.

– Prokleta svinjo! – zagrmj.

Mary se samo smijala. Ponovno
povuče zaprepaštenoga Chaswicka
dolje k sebi.

– Ostavi ga neka samo galami
– reče mu. – Želi nas samo pro-
matrati! Nije li tako, Rufus?

– Zaručena si sa mnom! – po-
viče O'Keefe.

– Samo umišljaš, Rufus! Neko-
liko sam noći provela s tobom, i to
je sve. A sada sam pronašla bo-
ljeга.

Irac pocrveni. Povuču bespomoć-
noga Chaswicka od djevojke i
počne ga bijesno udarati dok je
ovaj uzmicao po sobi. Teški i dobro
usmjereni udarci pogadali su Chas-
wicka u lice. Nije imao nikakvih
izgleda da će uspjeti u svojoj
obrani. Narednik ga je jedno-
stavno na šakama pronio prostori-
jom kao lutku.

– Prokleta svinjo! – neprestano
je vikao O'Keefe. – Na smrt ću te
prebiti! Bijedna svinjo!

I umalo što nije ostvario svoju
prijetnju. Šerif Thacher je imao

posla izvan grada, a drugi se gra-
dani nisu usudili umiješati u
borbu. Stajali su na ulici i nisu se
ni osvrnuli kada su kroz prozor
počeli padati komadi razbijenog
namještaja. U hotelu bi pijani kau-
boji često nasrtali jedni na druge.

Odjednom zavlada tišina. Nared-
nik je sada držao revolver u ruci.
Usmjerio ga je u Chaswicka koji je
ležao u jednom kutu krvareći i
teško dišući.

– Ustani! – zapovijedi mu.

– Ne smiješ to učiniti! – zapre-
pašteno poviče Mary. – Ne možeš
ga ustrijeliti!

– Zaveži!

Mary zajeca.

– Ustani! – izdere se O'Keefe
na zamjenika šerifa. Na naredniku
nije bilo nikakvih tragova tuč-
njave. – Ustani ili ću ti protjerati
tane kroz mozak!

Teško dišući Chaswick se pri-
digne. Klekne, ošamućeno strese
glavom i opet se sruši. U njegovu
tijelu više nije bilo ni trunčice
snage. Lice mu je bilo iznakaženo,
uprljano krvlju.

– Dodi već jednom! – nestrp-
ljivo poviče O'Keefe. Ispali jedan
hitac u pod tik ispred Chaswicka i
podrugljivo se nasmije.

– Nemoj! – zaklinjala ga je
Mary u silnom strahu.

Chaswick pokuša drugi put. Od-
jednom ugleda revolver u O'Keefe-
jevoj ruci i udvostruči svoje na-
pore. Uspije se uspraviti. Stajao je
njišući se i teško dišući.

– A sada dodi ovamo! – zapovi-
jedi mu narednik.

Djevojka ga je promatrala s nev-
jericom u očima.

– Što namjeravaš? – zapita ga
promuklim glasom. Stigla je iz ne-
kog malog mjesta i još nikada nije
promatrala tako okrutnu tučnjavu.

– Ne možeš ga samo tako ubiti! Šerif je!

– Nije više – uzvratila O'Keefe cereći se. Njegov divlji gnjev ustupio je mjesto ledenoj odlučnosti. Slobodnom rukom posegne pod haljetak uniforme i iz unutrašnjeg džepa izvadi neki papir. Razvije ga na postelji gotovo sa zadovoljstvom. – Hajde! Potpiši!

Chaswick se vladao kao u teškom snu. Iako se u njegovoj podsvijesti nešto pobunilo protiv toga, dohvati olovku što mu ju je narednik pružio. Načrčka svoje ime na ispravu.

A onda se onesvijesti.

– Šerife! – zaprepašteno poviče Mary. Htjede pomoći Chaswicku, no O'Keefe je surovo gurne na postelju.

– Čemu to? – užasnuto zapita Mary.

Cereći se još uvijek, O'Keefe gurne ispravu u svoj unutrašnji džep.

– Prijatelj ti je upravo dobrovoljno stupio u vojsku! Značku pomoćnika šerifa morat će zamijeniti uniformom.

Prisjetivši se nevolje u koju ga je uvalio narednik, Chaswick zaškripi zubima. Opet mu pred očima zatitra ono zlobno cerekanje što ga je pratilo prilikom putovanja na Zapad. Sjeti se i ravnodušnog izraza na licu poručnika koji je sjedio pokraj narednika na boku kočije i nadzirao transport netom unovačenih momaka.

– Možda je doista tako – odgovori mu poručnik nakon što mu je Chaswick ispričao sve o tučnjavi u hotelskoj sobi – ali potreban nam je svaki čovjek za borbu protiv Indijanaca! Budite tako ljubazni i zadržite takve priče za sebe!

– Prokleti nitkov! – tiho prokune Chaswick.

Chaswick se bijesno okrene na drugu stranu i pokuša se nekako osloboditi tih mučnih misli. San mu je bio potreban da bi se malo oporavio. Rad u tvrđavi bio je dosadan i naporan, a narednik će ga sigurno uskoro navesti na novu tučnjavu.

Tek što je sklopio oči, neko ga tiho jecanje prene iz polusna. Uspravi se i suzdržana daha počne osluškivati u mraku. Opet jecanje, no sada nešto dulje i očajnije.

– Što je to? – nervozno zapita Chaswick.

Nikakva odgovora. Drugi su vojnici nepomično ležali u svojim posteljama i čvrsto spavali. Ben Taylor je glasno i ravnomjerno hrkao.

– Hej, Taylore! – uzrujano ga pozove Chaswick. – Probudi se, prokletstvo! Nešto nije u redu!

Ben Taylor se okrene, zastenje i zijevne.

– Što je? – zapita umorno. – Zar opet ne možeš spavati?

Chaswick je sjedio u postelji.

– Zar ne čuješ ništa? – zapita osjećajući kako ga obuzima užas. Cviljenje je postajalo sve glasnije i u Chaswicku se podigne neka zla slutnja.

– Zvuči poput psa – s dosadom odgovori Taylor. – Možda je to ona Rudolphova psina koja uvijek zavija kada se pojavi mjesec!

– Nije to pas – uzrujano će Chaswick. – To je žena! Indijanka!

Otegnuti krik potvrdi njegovu sumnju.

– Prokleta svinja! – poviče Chaswick. Iskoči iz postelje, dograbi svoj revolver i pojuri k vratima. – Ta prokleta, bijedna svinja! Ubit ću ga!

Ben Taylor se naglo razbudi. Potrči za Chaswicom i uhvati ga za ramena.

– Ne pravi gluposti! – proste-
nje. – Čovječe, budi razuman!

Chaswick se vladao kao da je si-
šao s uma.

– Pusti me! Prokletstvo, pusti
me konačno! Ubit ću ga!

Taylor čvrsto zadrži druga.

– Zar baš želiš na vješala?

– Ubit ću ga! – vikao je Chas-
wick.

Ben Taylor se očajno ogleda.

– Pomozite mi, do đavola! – po-
viče. I drugi su se vojnici u međuv-
remenu probudili; radoznalo su ih
promatrali. – Požurite, nasrnut će
na O'Keefeja!

– To je sasvim u redu – začuje
se neki glas iz mraka.

Drugi poviče:

– Prokletstvo, zavežite konačno!
Zar se ovdje ne može više ni spa-
vati?

Ben Taylor glasno prokune. Uh-
vati Chaswicka za ruku u kojoj je
ovaj držao revolver i svom snagom
tresne njome o vrata. Oružje
padne na tlo.

– Zar si poludio? – prostenje
Chaswick. – Onaj nitkov siluje dje-
vojku! Ubit će je!

– Ništa ne možemo poduzeti.

– Zašto, do đavola? – još se
više razgnjevi Chaswick. – Nared-
nik nas mrcvari dovoljno dugo!
Dodite, pokazat ćemo mu da si ne
može sve dopustiti!

– Nema to nikakva smisla, čov-
ječe! Znaš to sasvim dobro!

Chaswick zgrči šake i bijesno
pogleda drugove. A onda bespo-
moćno spusti glavu.

IV

Praskavi znak trube prene voj-
nike iza sna. Bijesno odgurnu po-
krivače i uz glasno proklinjanje
posegnu za svojom odjećom. Vani
je još bio mrak. Neki mladi vojnici

upali svjetiljku, pri tome opeče
prste i pošalje vojsku do đavola!

Chaswick je imao osjećaj da nije
odspavao ni punih pet minuta.
Umorno sjedne na rub postelje i
podupre rukama glavu.

– Svinjarija! – reče Benu Tay-
loru koji se također s mukom izvla-
čio iz krpca. – Koliko je sati?

– Tayler sneno posegne za hla-
ćama, izvuče iz džepa zardalu
džepnu uru što ju je prije nekoliko
tjedana dobio na kartama.

– Uskoro će četiri – odgovori
ziječajući. – Opet nam spremaju
neku podlost!

– Zar u to doba?

– Podlost je upravo u tome!
Možda neki zbor! – Taylor povuče
gutljaj pica iz svoje boce i pro-
grglja. Sada se, čini se, osjećao bo-
lje.

Chaswick ustane stenjuci. Mu-
čila ga je mišićna groznica tako da
je jedva mogao hodati. Tijelo mu je
bilo prekriveno modricama. Nared-
nikovi su udarci bili teški i uvijek
su pogadali najslabija mjesta.

– Mislim da bi mi sada dobro
došao koji gutljaj reče Chaswick s
bljedom smiješkom.

Taylor mu pruži bocu.

– Ali nemoj ispiti sve!

Chaswick povuče nekoliko gut-
ljaja, a onda vrati bocu. Piće ga
zapeće u grlu. Nije mnogo držao
do viskija. Prije uopće nije pio, tek
poslije dolaska u tvrđavu povukao
bi tu i tamo pokoji gutljaj. Poslije
napornoga dana ili noći poput mi-
nule, piće može navesti čovjeka na
vedrije misli.

– Prokletstvo, nemoj zaspati! –
reče mu Taylor.

Upravo je uskočio u hlače i po-
segnuo za čizmama. Drugi su voj-
nici već odavno izašli da bi se um-
ili.

Chaswick prokune. Protare snene oči i rastreseno navuče hlače. U istom trenutku vrata se otvore i O'Keefe bijesno zakorači u prostoriju.

Oba se vojnika zaprepašteno usprave u stav mirno.

– Što još stojite ovdje? – izdere se O'Keefe. – Zar niste čuli trubu? Van!

Chaswick užurbano obuje čizme. Narednikovo je lice bilo crveno od bijesa i Chaswick se zapita jesu li se žene uspjele obraniti od njega. Sa starom Pemmican Road nije bilo nikakve šale.

– Zar ne čuješ, Chaswick?

Chaswick žustro dohvati ručnik.

– Čujem, gospodine! Dolazim! – Potrči k vratima i spotakne se o ispruženu Irčevu nogu koju mu je ovaj namjerno podmetnuo. Chaswick s krikom padne na tlo u dvorištu.

Vojnici za koritima za umivanje zlobno se nasmiju.

Podoficiri su divlje vikali.

– Svi u stroj... hajde, požurite! Hoćete li već jednom, mlakonje... što mudrujete! – Chaswick pronade svoje mjesto u redu pokraj Bena Taylora koji više nije bio ravnodušan. Užurbanost je u njega, čini se, izazvala napetost. –

– Čemu to čudo? – zapita Chaswick.

– Čini se sasvim ozbiljno – tiho mu odgovori drug. – Imam neki nejasni osjećaj da nas danas očekuje mnogo štošta!

– Misliš li...

– Zaveži! – prekine ga Taylor. Nije želio čuti riječi koje bi potvrdile njegove zle slutnje.

– Mirno! – zagrmi poručnik.

Vojnici se usprave. Krajićima očiju promatrali su kako kapetan Rinehardt, drugi čovjek u tvrđavi, izlazi iz zgrade komande. Na licu

mu se vidjela zabrinutost. Gotovo nevoljko izda zapovijed za podizanje zastave što je svakoga jutra prethodilo zboru i čitanju dnevne zapovijedi.

S nejasnim osjećajima u duši Chaswick je promatrao kako se zastava penje uz jarbol. Učini mu se da zastava ne pripada ovamo, a svečani zvuci trube zvučali su mu sasvim neprirodno u neugodnoj hladnoći i napetom raspoloženju. Nakon što su odali počast zastavi, mogao se pomaknuti. Chaswicka obuzme osjećaj olakšanja. I drugi su vojnici odahнули. Promatrali su kapetana koji se udaljio nekoliko koraka i, prema svemu sudeći, očekivao pukovnika Molonyja.

– Stari! – začuje Chaswick šapat jednoga vojnika. – Hoćete li se okladiti da nam je spremio neku svinjariju?

Nitko ne odgovori vojniku. Kapetan Rinehardt oštro poviče neku zapovijest, a pukovnik Frederick W. Malony čvrstim korakom izade. Na licu mu se odražavala odlučnost.

Iza njega se pojavi Charlie He Dog, mali neugledni čovjek s ožiljcima na licu i poput smole crne kose što ju je ispleo u duge pletenice. Na nogama je imao mokasine, a odjeća mu se sastojala od »Levis« hlača i isprane pamučne košulje. Sa crnoga cilindra na njegovoj glavi visila su dva orlovska pera. Charlie je bio poznat kao najbolji čitač tragova na Zapadu, a pukovnik Malony ga je zaposlio kao izviđača.

– Pa to je Charlie – začudi se Ben Taylor. – Već ga odavna nisam vidio.

Ni Chaswick nije u posljednje vrijeme vidao Indijanca iz plemena Crow. No to nije moralo ništa značiti. Charlie je neprestano bio na

putu, pratio je lutanja Cheyenna i Pawneeja i izvještavao pukovnika. Ponekad bi izostao dulje vrijeme, a onda bi se opet pojavio u tvrđavi bez ikakve najave.

Pojava glasovitog izviđača rijetko je značila nešto dobro. Tek kad se pojavio pukovnik, vojnici su saznali što im je vrijeme donijelo sa sobom. Na sebi je imao podstavljeni zimski kaput i krznenu kapu. O boku mu je visila teška sablja. Oficiri su takvu opremu nazivali borbenom.

Chaswick gotovo zastenje. Naposljetku je došao i taj trenutak. Dugi dani vježbanja i čišćenja oružja ustupit će mjesto krvavoj zbilji. Čete će krenuti u ratni pohod protiv Indijanaca i vjerojatno će cijelu zimu provesti u borbi.

– Samo nam je to nedostajalo!
– zastenje Ben Taylor.

– Zar rat?

Chaswiku zapravo i nije bio potreban odgovor na to pitanje. Vježbanjem bi obično rukovodio kaptan Rinehardt ili pak koji od dvojice poručnika, a pukovnik Malony sigurno nije iz šale navukao svoju ratnu uniformu.

– Ljudi – započne pukovnik – vjerojatno vas je začudilo što ste jutros tako rano morali u stroj! Eto, ima to svoj posebni razlog!

Uživao je u napetosti što je obuzela ljude nakon njegovih riječi. Izvuče neki papirić iz džepa.

– Konačno je nastupio trenutak, vojnici! Upravo sam iz komande primio vijest. Imamo zapovijed da zauvijek otjeramo Indijance u rezervat! Čak i silom, bude li to potrebno! – Posljednje mu se riječi doslovce odbiju od jezika, tako da nije bilo nikakve sumnje u to kako on zamišlja »potjerivanje u rezervat«.

Redovima vojnika razlegne se mrmljanje. Vijest je bila posve neočekivana, iznenadna. Rijetko se događalo da za sniježnih mjeseci stigne naredenje za pohod. Vojnici su se uglavnom pripremili za dugu zimu; smatrali su da će do neizbježnoga sukoba doći tek u proljeće. I za Cheyenne se znalo da nerado ratuju zimi.

Chaswick osjeti kako ga prolaze hladni trnci. Stisne usne u usku crtu. U ušima mu odjekne pucketanje zastave na jakom vjetru. Učini mu se da će mu od silnoga šuma prsnuti glava. Odjednom ga zaboli svako mjesto u koje ga je pogodio O'Keefe.

– Htjeli smo mir! – začuje Chaswick pukovnika. – Pregovarali smo s Indijancima i predložili im pošteno rješenje. I sami znate da vojska nije započela ovaj rat!

Chaswick potisne izmučeni smijeh. Svaka je pukovnikova riječ bila lažna, znali su to vojnici, kao i oficiri. Ali nitko nije ništa prigovorio. Dakako, Indijanci su ispalili prvi hitac! No što im je drugo preostalo nakon što su bijeli doseljenici poput skakavaca preplavili njihovu zemlju? A pošteno rješenje? Ukoliko se pošteno rješenje sastoji u protjerivanju iz vlastite zemlje i upućivanju u rezervat, pukovnik ima pravo.

– Besmislica! – promrmlja neki vojnik.

Pukovnik Malony zapazi sumnju u izrazima lica nekih vojnika i okrene se Charlieju He Dogu koji je naoko dokono stajao pokraj njega.

– Charlie – reče mu – kaži im što si jučer vidio!

– Goruća kola na drugoj strani klanca – reče izviđač dobrim engleskim jezikom. – Kad sam stigao

do njih, već su gotovo sasvim do-
gorjela.

– Dalje! – nestrpljivo ga požuri
pukovnik.

– Na kotačima kola visili su le-
ševi dvojice muškaraca i jedne
žene – nastavi izviđač gotovo sas-
vim bezosjećajnim glasom, upravo
kao da izlazi iz nekoga stroja. –
Indijanci su ih zasuli strelicama.
Bili su to Pawneeji!

– Indijanci! – ispravi ga pukov-
nik.

Charlie se ni ne osvrne na prigo-
vor.

– Pronašao sam i tragove djece
– nastavi dalje – ali djecu nisam
pronašao. Vjerojatno su ih odvucli
sa sobom.

Iz redova starijih vojnika začuju
se povici:

– Objesimo proklete nitkove!
Pokažimo im!

I Chaswick je bio izvan sebe.
Nije mogao shvatiti zašto su Indi-
janci tako okrutni.

– Eto, čuli ste! – poviče pukov-
nik. Iz očiju mu je izbijao neki čud-
novat sjaj. – Ti crveni đavoli post-
aju sve okrutniji! Kranje je vrijeme
da učinimo kraj tom ubijanju!

Gotovo mirno prijede rukom
preko papira na kojem se nalazila
vijest što ju je primio iz komande.

– Nadam se da smatrate veli-
kom čašću što je upravo ova po-
sada odabrana za tako častan i te-
žak zadatak!

– Sretni su što su pronašli jed-
noga glupana – došapne Chas-
wick svom susjedu.

Ben Taylor se bljedo nasmiješi.

– Nadam se da će mu crveni va-
ljano rasparati stražnjicu! Taj će
barem saznati koliko vrijedi ta po-
čast!

– Ima još mjesta za odlikovanja

– suho doda neki vojnik pokraj

Taylora sasvim ravnodušnog iz-
raza lica.

Pukovnik Malony se okrene ko-
mandirima četa, i započne tako
glasno da su svi mogli čuti:

– Čete A i B nastupit će za je-
dan sat u punoj opremi sa svojim
konjima! – zapovijedi. – Municija
i hrana za dva tjedna! Četa C ost-
aje ovdje da bi štitila tvrđavu. Poja-
čajte straže, poručnice Young,
pouzdam se u vas!

A onda nestane u komandi. Ka-
petan Rinehardt otpusti ljude

– Čuli ste što je kazao pukovnik
– reče suho. Bio je to miran čov-
jek koji je rijetko pokazivao svoje
osjećaje, a postupao je strogo u
skladu s naredenjima svojih pret-
postavljenih.

– Prokleta govsnarija! – pro-
kune Ben Taylor vraćajući se u
nastambu. – Čovjek bi se morao
nalaziti u četi C! Sjajno ih je poslu-
žila sreća!

V

Vojnici su već više od dva sata
jahali brežuljkastim zemljištem.
Tlo je bilo čvrsto smrznuto, tako da
je topot kopita parao tišinu. Bilo je
hladno i vjetrovito. Tek bi se tu i
tamo koja zraka sunca s mukom
probila kroz debele oblake i bacila
nešto sivkastoga svjetla na zemlju.

Na čelu su jahali iskusni vojnici
čete A. Već su se nekoliko mjeseci
nalazili na dalekom Zapadu i na
raznim su se bojištima borili pro-
tiv Indijanaca. Predstojeću borbu
protiv Cheyenna većina ih je, čini
se, dočekala kao dobro došlu prom-
jenu. Smijali su se i šalili, a Chas-
wick zamijeti kako je od ruke do
ruke zakolala i boca viskija. Kape-
tan Rinehardt nije ni pokušao lju-
dima oduzeti bocu. Za ratnoga po-
hoda vrijede zakoni koji se razli-

kuju od onih što važe za život u tvrđavi, pomisli Chaswick.

Jahao je s Benom Taylorom i drugim novacima u sredini kolone. Otkako su napustili tvrđavu, jedva da su prozborili ijednu riječ. Bojali su se. Slabo su poznavali Indijance, vidjeli su ih tek izdaleka ili pak u rezervatima i nikada se nisu borili protiv njih. Smrzavali su se i patili od dugog jahanja i umora. Prvi put nakon novačenja uvidjeli su kako se slavna borba za domovinu sasvim razlikuje od njihovih snova. Isrpljujuće jahanje po ledenoj hladnoći, umor što ih je neprestano mučio i mučna neizvjesnost nisu imali ništa zajedničkog s usrećujućim osjećajem slavnoga jahača njihovih snova.

– Hoćeš li gutljaj? – tiho zapita Ben Taylor. Ponio je bocu sa sobom da bi pićem otjerao hladnoću i osjećaj straha.

Chaswick bez riječi posegne za bocom viskija. Mućile su ga sumorne misli i osjećaji. Slutio je kako borba protiv Indijanaca neće nimalo nalikovati na njegov posao u Colemanu. Velika je razlika upušta li se čovjek u borbu s pijanim kaubojima i konjokradicama ili pak s indijanskim plemenom koje je spremno na sve. Cheyenni su sada pritisnuti ledima uza zid i branit će se od konjice okrutnom odlučnošću i svim mogućim sredstvima.

Pogleda na istok gdje se moglo vidjeti sunce što je nalikovalo na blijedu ploču. Snažni vjetar nosio je sa sobom isušeno šipražje i iščupanu travu, povlačio je debelu zimsku odjeću vojnika. Na stotinjak metara ispred njih stršalo je uvis nekoliko golih stijena, nalikovale su na tornjeve boje bazalta i u blijedom svjetlu sunca pobuđivale su neki prijeteci dojam. Zemljište

jedva da je uopće bilo obraslo. No bilo je toliko valovito da se u svakom trenutku moglo računati s kakvom zasjedom. I ta je neizvjesnost razdirala živce novajlija, tako da su sve češće posizali za sakrivenim bocama s pićem. Alkohol će im ublažiti strah, ohrabriti ih za predstojeći sukob s Indijancima.

Naredniku O'Keefeju nije bilo potrebno pice da bi se raspoložio. Tako je žestoko mrzio Indijance, toliko je duboko osjećao svoju dužnost da je samo s mukom iščekivao borbu. Oči su mu sjale od uzbuđenja.

Pritjera svojega konja k Chaswickovu.

– Onda, Chaswick? – započne podrugljivo. – Jesi li već napunio gaće. Po takvom nevremenu krenuti u pohod na Indijance nije baš nikakvo zadovoljstvo, zar ne?

Chaswick mu ne odgovori ništa.

– To se ponešto razlikuje od zatvaranja pijanih kaubojica – nastavi narednik s opasnim cerekanjem. – Ili pak od silovanja bespomoćnih žena!

– Prokleta svinjo! – otme se Chaswicku.

Narednik se samo nasmije.

– Samo mirno izreci što ti je na duši! – uzvratilo s odglumljenim razumijevanjem. – No na tvom bih mjestu prištedio snagu za borbu!

– Neću se srušiti!

– Ne bih ti ni savjetovao – reče O'Keefe. – Naime, u tom ćeš slučajju dobiti tane u leda!

Chaswick se razgnjevi.

– Zar je to sve što umijete? Pucati ljudima u leda?!

– U leda pucam samo prokletim govнарima poput tebe – odgovori O'Keefe cerekajući se. – I crvenokošcima, jer drugo nisu ni zavrijedili!

– Zacijelo vas je strah otvoreno se suprotstaviti Indijancima?

– Ne možeš me izazvati, Chaswick! – Narednik se zabavljao. – Barem ne ovdje vani, pred svim oficirima! Ali budi bez brige, već ćeš ti dobiti svoje!

– Nadam se da će vas na vrijeme Indijanci šćepati.

Narednik O'Keefe sada sasvim pritjera svojega konja uz Chaswickovoga i snažno udari vojnika u predio bubrega.

– Još samo jednu riječ, pa ću ti slomiti sve kosti!

Chaswick stisne usne.

– Prokletstvo! – prokune u sebi.

– Nisi to smio kazati – reče mu Ben Taylor nakon što je O'Keefe odjahao. – Ubit će te zbog tih riječi!

– Pričekat će malo – zlovoljno uzvratiti Chaswick.

Ben Taylor slegne ramenima. Povuče još gutljaj pića iz boce, a onda glasno prokune ustanovivši da je ispraznio bocu. Bijesno je vrati na mjesto.

– Uskoro ćemo stići! – utješi ga Chaswick. – Vjerujem da logor više nije daleko!

– Odakle znaš?

Chaswick pokaže naprijed.

– Dolazi Charlie! Izgleda kao da je otkrio nešto važna! Kladim se da je pronašao logor!

– Nazdravlje!

Charlie He Dog se u punom trku spuštao niz obronak. Lice mu je bilo bezizražajno kao i uvijek, no jurnjava njegovoga konja ukazivala je čak i pukovniku Malonyju kako izviđač sigurno donosi važnu vijest. Pukovnik zaustavi vojsku, a onda s kapetanom Rinehardtom i poručnikom Bukowskyjem pojaše Charlieju u susret.

– Što si otkrio? – zapita ga.

Indijanac zauzda šarenoga konja i odmakne cilindar sa čela.

– Logor – izvijesti. – Nepunih desetak milja odavde!

– Cheyenni? – zapita pukovnik. Charlie kimne.

– Dvadeset šatora. Dolje na rijeci, pokraj vrbika u kojem smo nekoliko puta logorovali!

Pukovnik Malony se prisjeti mjesta: duge doline Sweetwater Rivera. Obronci su se strmo spuštali s obiju strana i štitili od ledenoga vjetra i zime što u ovo doba godine šibaju zemlju. Šumarak uz obalu rijeke štitio je u stanovitoj mjeri.

– Vrlo dobro – obrađuje se Malony. Već je znao na koje će stijene postaviti oba »Hotchkiss« topa. – Jesu li postavili stražu?

– Nisu – uzvratiti izviđač.

Pukovnik začuđeno zadigne obrve.

– Zar nema straže? Jesi li siguran?

– Posve siguran – odgovori izviđač. – Prikrao sam se logoru na pedesetak metara udaljenosti!

– Ne mogu to razumjeti!

– Istakli su bijelu zastavu – reče Charlie He Dog ne pokazujući nikakva uzbuđenja. – Neku bijelu krpu! Leprša na motci pred šatorom Maloga vuka!

– Ha! – začudi se poručnik Bukowsky. Tek je šest mjeseci bio na Zapadu, a samo je jednom prilikom ophodnje sudjelovao u manjem okršaju s Indijancima. – Onda se namjeravaju predati! Čovječe, moramo samo pokupiti ljude i odvesti ih u rezervat.

Pukovnik Malony odbaci tu primjedbu osorno odmahnuvši rukom.

– Glupost! – reče gnjevno. – To je samo varka, i ništa više! Kad se približimo logoru, nasrnut će na nas sa sviju strana!

Mladi poručnik strese glavom u nevjerici.

– Pa i Indijanci poštuju bijelu zastavu, gospodine! Nikada se ne bi usudili zavarati nas na takav način!

– Zacijelo ste tako učili u West Pointu?

Bukowsky pocrveni. Uistinu je to saznao na vojnoj akademiji. Tamo su mu kazali kako Indijanci mnogo drže do obećanja i s velikim poštovanjem govore o zastava i odlikovanjima bijelaca. No možda se zabunio onaj kapetan koji ga je tamo poučavao? Prilikom onoga okršaja prije nekoliko tjedana, Indijanci su napali iz zasjede.

– Vjerujte mi – reče mu pukovnik uvjerljivim glasom. – Poznam te crvene koljače! Ništa ne drže do utančenja i bijelih zastava! Nije li tako, kapetane?

Kapetan Rinehardt žustro kimne. Nikada se nije upuštao u raspre sa svojim pretpostavljenima i do sada je, na taj način, sasvim dobro prolazio.

– Naravno, pukovniče! Indijancima se ne može vjerovati!

– Eto, čuli ste! – Pukovnik Malony se zadovoljno nasmiješi, a zatim se opet okrene izviđaču koji ničim nije pokazao što misli o pukovnikovim riječima. – Koliko ih je? – zapita ga oficir.

Charlie He Dog dokono izvuče komad duhana za žvakanje iz džepa i odgrize nešto. S očitim uživanjem nekoliko ga puta stisne među zubima, a zatim će polagano:

– Nisam ih vidio mnogo, možda deset ili dvanaest! Inače samo žene i djecu! I starce!

– Onda su muškarci sigurno u lovu – reče poručnik Bukowsky i ne zapazivši kako će se zbog te

primjedbe opet naći u nebranom grožđu.

– Ili je to još jedna od njihovih prokletih varki – mirno će pukovnik. – Možda su se sakrili u svojim šatorima da bi nas povukli za nos! Nije li tako, Charlie?

Izviđač ispljune duhan u pijesak.

– Možda, ali ne vjerujem!

– No ja ipak vjerujem! – naljuti se pukovnik Malony. – Od tih se prokletih Cheyenna može sve očekivati! Kapetane?

– Izvolite, gospodine?

– Napast ćete sa svojom četom sa sjevera! S izvučenim sabljama zauzmite položaj iza brežuljaka i pojašite čim začujete našu vatru!

– Razumijem, gospodine!

– Ja ću s preostalim dijelom jedinice napasti s juga i prerezati Indijancima put do rijeke! Poručniče?

– Izvolite, gospodine?

– Vi ćete sa četiri topnika zauzeti položaj na izdanku stijene iznad doline! Otvorite vatru na logor sve do početka našega napada!

Bukowsky proguta.

– Ali, gospodine...

– Jeste li razumjeli, poručniče?

– Jesam, gospodine! Na zapovijed, gospodine!

– U redu – zadovolji se Malony – onda sada uputite ljude! Pokret za pet minuta!

Oba oficira obodu konje i odjašu.

Pukovnik Malony pogleda izviđača.

– A ti ćeš vjerojatno opet zabušavati, imam li pravo?

– Ja sam samo vojni službenik – ravnodušno odgovori Charlie He Dog. – U mom ugovoru ne stoji ništa o borbi!

Pukovnik se naceri.

– Onda se nosi odavde! Sakrij se negdje u grmlju i pričekaj dok

mi ne slistimo te proklete crvenokošce. Neće dugo potrajati!

Charlie odjaše bez riječi.

Pukovnik Malony je neko vrijeme zurio za njim, a zatim se okrene svojim vojnicima koji su napeto iščekivali zapovijed za napad.

– Znaš o čemu se radi! – dovikne im. – Borite se kako valja!

– Briznut ću u plač – tiho se naruga Taylor.

– Imajte na umu: Svaki vas crvenokožac želi ubiti, pa i žene i djeca! Ne bi bilo prvi put da neki od tih malih nitkova nasrne na naše ljude! Prema tome, nikakvih zarobljenika!

– Nikakvih zarobljenika? – otme se Chaswicku.

– Ta čuo si što ti je pukovnik kazao! – ukori ga narednik O'Keefe.

– Znaš li što? – zapita Ben Taylor kada su pod vodstvom pukovnika Malonyja i narednika O'Keefeja pojahali k rijeci? – Gotovo vjerujem da imaš pravo! Trebalo je da ostanem kod kuće, na poljima!

– Uvijek sam ti to govorio, glupane!

Ben Tayloru se zgrči ruka oko uzda.

– Što misliš, hoću li ikada vidjeti starce?

– Ne boj se! – pokuša ga umiriti Chaswick, iako mu je srce otkucavalo u grlu. – Ukoliko itko izide živ odavde, bit ćeš tu ti!

– Nadam se da imaš pravo!

Narednik O'Keefe strogo pogleda oba vojnika.

– Zavežite, konačno! – procijedi. – Ili možda želite da nas crveni čuju?

U međuvremenu stignu na položaj. Samo ih je jedan strmi brežuljak dijelio od logora Indijanaca. Cheyenne nisu vidjeli. Šum rijeke

nadjaćao je sve druge šumove i stoga su se osjećali potpuno odsječeni od svijeta.

Chaswick osjeti kako mu hladni znoj izbija na čelu. Zurio je u prazno samo da ne bi morao pogledati nadobudna lica pukovnika Malonyja i narednika O'Keefeja. Pukovnik je s isukanom sabljom u ruci sjedio u sedlu i zurio u svoj džepni sat.

– Uskoro će – reče tiho.

Nekoliko trenutaka poslije, jarki sijev raspara prazninu. Od grmljavine zadrhti tlo, a strahom ispunjeni krikovi odjednom nadjaćaju šum rijeke.

Chaswick problijedi.

A onda opet grmljavina i sijevanje. Zemlja i kamenje letjeli su na sve strane. Opet krikovi, pucnjava što se izgubila u ponovnoj grmljavini.

– Ludost! – prostenje Chaswick. Zureći u zemlju i kamenje što su se podizali uvis, uhvati se za vrat. Ništa više nije mogao vidjeti, no od toga mu je bilo samo gore.

Pukovnika Malonyja se ta silna buka uopće nije dojmila. Sa zadovoljnim smiješkom gurne svoj sat u džep i pričekava dok grmljavina nije zatihnula. A onda s povikom podigne sablju.

– Juriš! – poviče.

VI

Chaswick podbode konja. U vrtoč glavom trku životinja ga iznese najprije na brdo, a onda se usmjeri prema indijanskom selu. Urlanje vojnika u napadu razdere gustu zavjesu prašine, zemlje i dima. Jahači su napadali u širokoj falangi, nasrnuli su na logor Indijanaca poput čopora krvožednih vukova.

Chaswicku ne preostane ni trenutka vremena za razmišljanje.

Nije više u njenu bilo osjećaja straha, niti slave. Poput bezvoljne drvene lutke dopusti da ga jurišni val ponese sa sobom. Nije više znao ni da li urla ili šuti. Čuo je samo gromke zapovijedi svojih pretpostavljenih, praskave zvukove trube koja je svirala znak za juriš. Nije više osjećao ni težinu sablje u svojoj ruci. Učini mu se da je sablja sastiavni dio njegovog tijela.

U prašini se pojave prvi šatori. Iz njih su isteturala neke prilike, bica bez izrazitih obrisa što su se počela spoticati idući u susret vojnicima. Nijednom vojniku nije upalo u oči da su to gotovo mahom žene i djeca. Bile su to samo sjene što ih je valjalo goniti i raskomadati sabljama.

– Pokažite im! – vikao je pukovnik Malony s podignutom sabljom u ruci. – Otjerajte te proklete koljače u pakao!

Chaswick se nagne iz sedla. Zasiječe jednu trčecu sjenu gotovo ne osjetivši otpor, a zatim probode slijedeću. Bilo je to lakše nego što je mislio. Zašto je uopće toliko razmišljao o tome? Pa ima li što loše u probadanju neživih sjena?

Naglo zauzda konja, tako da je zaplesao na mjestu. Oslušne u oblaku prašine, no čuo je samo šum rijeke što je nadglasao sve drugo i doveo ga u neko stanje opojnosti.

– Do davola! – poviče.

Natjera konja da se vrti u krugu i počne divlje udarati sabljom oko sebe sve dok nije otjerao i posljednju sjenu iz svoje blizine. A sjene su se pokretale razdražujućom sporošću, rušile se u stranu, pretvarale se ni u što. Chaswicka obuzme panika. Ta odakle dolaze te proklete sjene? Zašto se oni ne bore s

Indijancima, s neprijateljem koji se brani?

Iz razmišljanja ga prene grozan krik i vrati u stvarnost. Šum rijeke nestane u velikoj udaljenosti, nadglasaju ga gnjevni i bijesni uzvici umirućih sjena. Što to znači? Odakle odjednom ti krikovi? Zastane i počne zuriti u vlastitu sablju poput sumanutog čovjeka. Oštrica je bila uprhana krvlju. Zar je moguće da su te sjene bile žive?

Razrogačenih očiju pogleda u prašinu što se odjednom odijeli samo da bi mu pokazala groznu stvarnost.

Chaswick rukom prekrije oči.

– Nipošto! – prostenje. – To nije istina! To nije istina! – Zažmiri, no silna buka i krikovi prepuni straha prisile ga da ponovno pogleda.

Gorući šatori što su se poput golemih baklji dizali u prašini i stapali u more iskri i čade. Psi su zavijali, konji su se toliko isplašili da su pobjegli iz obora i uz silno rzanje bježali od buke i plamena.

Majke su privile svoju dojenčad na grudi i bježale na sve strane. Djeca su bespomoćno lutala između šatora. Šaćica ratnika zdvojeno je pokušavala zaštititi majke u bijegu od napada vojnika. No ratnici nisu imali nikakvih izgleda. Vojnici su nadirali sa sviju strana, opkolili su Indijance koji su vikali i odmah ih počeli sjeći i bosti sabljama. Vojnici su se vladali upravo kao da su sišli s uma, poput pobješnjeh čeljadi: bili su opijeni alkoholom i vlastitim krikovima, u njima je postojala samo želja da vide još više prohivene krvi.

U barutnom dimu pojavi se lice pukovnika. Bio je zajapuren od uzbuđenja, oči su mu bile užarene od oduševljenja. Chaswick nesvjesno zamijeti da je stari sišao s uma.

Svi su izgubili razum. Samo se ludaci mogu tako vladati. Nije to više bio nikakav rat, bilo je to besmisleno klanje bespomoćnih žena i djece. Chaswick osjeti gorak okus u ustima. Tek mu je sada bilo jasno kako u selu gotovo i nije bilo ratnika; Indijanci nisu više pružali gotovo nikakav otpor. Muževi su već odavno bili mrtvi, i borba se sada sastojala još samo od besmislenog ubijanja.

Chaswick obode konja. Jahao je u krugu između gorućih šatora, pokraj umirućih ljudi.

– Prestanite! – vikao je neprestano. – Neka ti prokleti glupani prestanu!

Njegove se riječi rasplinu u vjetru a da ih nitko nije čuo. Hici i krikovi raskomadaju ih u nerazgovjetne slogove.

– Ta to je ludost! – poviče promuklim glasom. – Zar ne vidite da se žene žele predati?

– Don!

Chaswick nije čuo glas. Ošamućili su ga krikovi i praskanje hitaca što su odjekivali umirućim logorom. Barutni mu se dim nataloži u plućima, stane ga peći, gotovo mu oduzme dah.

– Hej, Don!

Glas stigne niodakle, prene ga iz njegove ošamućenosti, natjera ga da se zaprepašteno okrene. U krvavoj sumaglici pojavi se Ben Taylor. Lice mu je bilo blijedo poput stijene, praznim je pogledom zurio u Chaswicka.

– Ben! – Chaswick zaprepašteno pogleda druga. – Ben! Prokletstvo... ta kaži nešto!

Bez Taylor ne odgovori ništa.

– Što ti je? Prokletstvo, zar si onijemio? Do davola, govori konačno!

Ben Taylor se i ne pomakne. Ni jemo pride Chaswicku. Chaswick

osjeti kako mu se nešto zgrčilo u duši. Tek sada zamijeti drveni držak koplja kojim je bilo probodeno tijelo njegovoga druga. U sedlu su ga još zadržali samo stremeni.

– Ben! Nije moguće!

Poput sablasti mrtvac projaše pokraj njega. Trbuh mu je bio obliven krvlju, držak koplja poskakivao je gore-dolje u taktu konjskih koraka. Chaswick htjede odvratiti pogled u stranu, ali nije mogao. Pogledom je slijedio mrtvoga druga sve dok tanad nije izbacila njegovo tijelo iz sedla. Tresne na tlo i ostane ležati u grotesknom položaju.

Chaswick zajeca. Iz njega odjednom izbije sva njegova bol i ogorčenje zbog tih beskrajno okrutnih postupaka, a onda se ti osjećaji utope u oslobađajućem potopu suza.

– Ubijte me! – poviče svojim likujućim drugovima. – Neću to više promatrati, prokletstvo! – Zaniše se u sedlu i zdvojno se uhvati za grivu konja.

Hici su još uvijek praskali. Tlo je bilo prekriveno mrtvacima, posvuda su klečali vojnici i nešto petljali oko leševa. Sa sviju strana su se čuli pijani i likujući povici da bi se izgubili negdje između šatora što su dogorjeli gotovo do tla. Krikovi ranjenika odjekivali su Chaswicku u ušima.

– Ludost! – prostenje. Nešto ga stisne u grlu, zajeca, no suze mu se više nisu spuštale niz obraze; u njemu više nije bilo ni trunčice snage, bio je posve iscrpljen.

Objema se šakama tresne po čelu.

– To je samo san, mora! – pokuša uvjeriti samoga sebe. – Sve je to samo mora! – Žestoko obode konja, natjera ga da potrci preko

svih onih mrtvih tijela što su tu ležala. Sa sviju strana iz prašine su se pojavljivali njegovi drugovi, sudu su se smijali, držeći skalpove u rukama. Jahali su pokraj njega. Naslijepo su pucali u uzvitlanu prašinu i međusobno se ranjavali. Opijeni besmislenom pobjedom mnogi nisu čak ni zamijetili da su ranjeni.

Chaswick ne projaše ni desetak metara. Zalutalo tane pogodi mu konja i životinja padne kao da ju je tko udario sjekirom. Chaswick naglavačke izleti iz sedla i tresne o neku motku što je stršala iz tla pokraj gorućih krpica šatora. Kada je opet došao k sebi i stenjući se pridigao na koljena, zapazi prljavu bijelu krpu u ruci. Bijelu zastavu, krvlju natopljenu krpu.

Razdere je i u vjetar poviče svoju bol.

– Proklete svinje! Ubojice! – Pogled mu odluta prašinom i zauzvavi se na nekoj prignutoj spodobi u blizini.

Sakrila se između ostataka srušenoga šatora, ščućurila se između nagorjelih motki poput progonjene životinje.

Chaswick se trgne. Obuzme ga osjećaj da je već negdje vidio tu priliku. Počne joj se primicati. Sasvim polagano... Kad joj se približio, začuje tiho cviljenje i jecanje; odjednom mu dopre do svijesti tko je to. Djevojka! Djevojka iz staje! Chaswick joj se privuče. Netremice je promatrao dršćuću priliku u medvedem krznu. Djevojka je spustila glavu, nije ga još prepoznala. Nije li se zabunio?

Nije ni razmišljao o tome. Vidio je samo dršćuće biće koje je bilo još slabije od njega i kojemu je bila prijeko potrebna njegova pomoć.

– Hej! – poviče tiho. – Zar me ne prepoznaješ? – Njegove riječi nestanu u pucnjavi i samrtnim krikovima žena i djece.

– Hej! – ponovi Chaswick. Odjednom mu dopre do svijesti da ne zna kako se djevojka zove. – Ja sam to, Chaswick! Zar me se više ne sjećaš! Pričao sam ti o Teksasu!

Djevojka polagano podigne glavu. Pogleda vojnika, njegovu plavu uniformu i iskrivljeno lice. Užas i bol sasvim su iznakazili Chaswickovo lice, a djevojka protumači taj izraz kao mržnju: otme joj se krik od kojega bi se čovjeku sledila krv u kostima. Vrisnula je tako glasno da su Chaswicku hladni trnci prošli preko leđa.

– Ne viči! – reče joj gotovo bez daha. Zaprepašteno se okrene kao da se boji da bi njegovi drugovi mogli nešto čuti. No odasvud se čulo likujuće urlanje vojnika, tako da taj krik nitko nije ni zamijetio.

Chaswick se još više primakne djevojci. Bojažljivo je čučala pod krpicama izgorjelog šatorskog krila i promatrala ga razrogačenim očima. Objema se rukama uhvatila za glavu. Neprestano je drhtala i jecala, očito je očekivala smrt.

– Hej, Chaswick! – začuje odjednom glas iza sebe.

Zaprepašteno se okrene i ugleda prljavo lice Toma Schustera koji je držao krvavi skalp u lijevici i cereći se pokazivao djevojku.

– Da ti pomognem, Chaswick?

Chaswicka zahvati val vrućine. Naceri se, i poviče:

– Ova to ne voli!

– Izgleda da te Indijanke vole?

– Tom Schuster se bućno nasmije i nestane u prašini.

Iscrpljenim pokretom Chaswick obriše znoj sa čela. Nije bio čak ni svjestan da je stao na stranu nepri-

jatelja i postupio suprotno pukovnikovim zapovijedima. Ratni zločin što se kažnjava smrću!

Još uvijek drščuci, djevojka ga pogleda. Zausti neku riječ, uobličio je usnama, no Chaswick je nije mogao razumjeti. Prestrašeno se ogleda.

— Moramo odavde! — dovikne joj. — Razumiješ li? Odavde!

Mlada ga žena pogleda ne razumijevajući ništa.

— Odavde! — ponovi Chaswick. Dotakne djevojčino rame, a ona ustukne i počne opet jecati.

Chaswick postane nervozan. U svakom se trenutku mogao iz prašine pojaviti koji vojnik i ispaliti hitac u djevojku.

— Dodi! — ponovi Chaswick. Pokusa se nasmiješiti samo da bi otjerao onaj nemogući izraz s lica. — Očvest ću te odavde!

Djevojka podigne glavu i nesigurno ga pogleda.

— Brže! — pozuri je Chaswick. — Preko rijeke! Na drugoj nas strani sigurno neće tražiti!

Mirni glas i prijazni smijesak probude sjećanje u djevojke. Odmah dozove u pамет tvrdavu, onu noc provedenu u straji i onog prijateljskog vojnika koji je bio sasvim drugačiji od ostalih. A ovo je ona; isti smijesak, onaj isti prijateljski glas.

Chaswick ispruži ruku za djevojkom. Dohvati je blago se smiješeci. Hici i krv posvuda oko njega odjednom su mu postali sasvim nevažni. Vidio je još samo djevojku, shvatio je još samo tešku zadacu što se nalazi pred njim. Mora je odvesti na sigurno mjesto, premlada je za smrt i nema nikakve veze s tim prokletim ratom.

Blago je povuče s tla i dograabi jednu pušku što je ležala u prašini.

— Dodi! — pozove je. — Ne smiju nas vidjeti!

Teško dišući potrče. Prijeteće sjene neprestano su se pojavljivale pred njim. U nekoliko su se navrata morali baciti na tlo, potražiti zaklon među poginulima. Djevojka se kretala brzo i gipko. Chaswick je sada bio sigurniji. Oprezno je izbjegavao sve opasnosti i provlačio Indijanku između gorućih satora. Dim i prašina su ih prikrivali.

Nije razmišljao o svom postupku. Mislio je samo na to da mu djevojka ostane u blizini, da ne naleti ni na jednog njegovog druga. Krikovi i hici sada su gotovo sasvim zatihnuli, zrak je bio ispunjen još samo praskanjem vatre i još uvijek sve glasnijim pobjedničkim urlanjem vojnika. Buka na trenutak podsjeti Chaswicka na pijane kauboe u gradu stocara i ostavi mu gorak okus u ustima.

Djevojka zastane. Ogleda se tesko dišući. Stigli su na rijeku. Ovdje je ona bila najviše dvadesetak metara široka, no struja je bila jaka i svaki bi pokušaj prijelaza bio vrlo opasan. Na valovima su poskakivali komadi drveta, a uspijela su mjesta ukazivala su na vrtloge i brzice.

— Hajde! — pozuri je Chaswick. Zagaze u uspijenusalu rijeku. Voda je bila ledena. Chaswick podigne pušku iznad glave. Neprestano je promatrao djevojku što se snaznim zamasima približavala drugoj obali. Teško ju je slijedio. Teške cizme i zimski kaput povlačili su ga k dnu i oduzimali mu dah. Morao je upotriiebiti svu svoju snagu da ga struja ne bi povukla za sobom.

Na drugoj se strani izvuče za djevojkom na obalu gotovo bez trunčice snage u sebi. Spusti se na tlo

iza jednoga grma i ostane ležati sav iscrpljen. Iz daljine se čulo pobjedničko urlanje njegovih drugova. Čuli su se i usamljeni pucnji.

Chaswick pogleda djevojku. Ležala je tik pokraj njega i promatrala ga praznim očima. Grudi su joj se podizale i spuštale u brzom ritmu. Koža bizona skliznula je u stranu i Chaswick ugleda njenu haljinu što se pripila uz tijelo i naglašavala obrise snažnih bedara. Na trenutak osjeti u sebi silnu požudu, no onda ga hladnoća prisjeti na njihov opasni položaj.

Ustane.

– Moramo dalje! – reče gotovo bez daha. I djevojka ustane, a onda zajedno oteturaju u vlažnu sumaglicu što se povijala iznad tla i štitila ih od pogleda vojnika na suprotnoj obali.

VII

Započnu trku za njezin život. Rijeka im je zapravo već odavna nestala iz vidnoga polja, vojnike više nisu mogli čuti, no trčali su još uvijek. Sunce se sakrilo iza teških sivih oblaka. Smrzavali su se i osjećali hladni znoj na tijelu, ali se nisu usudili zastati da bi osušili odjeću pokraj vatre. Još je uvijek bolje prehladiti se ili čak dobiti i upalu pluća nego biti pogođen tanelom ili proboden sabljom. Pri pomisli na to Chaswick se strese.

Uzalud se ogledavao za kojim pobjeglim konjem. Konji Indijanaca pobjegli su prema zapadu, nisu se usudili u hladnu vodu rijeke. Dakako, Chaswick je znao kako su njihovi izgledi za uspješan bijeg bez konja upravo neznatni, no tješio se time da će možda poslije uhvatiti koju pobjeglu životinju. Nije se nadao da će pronaći kojega konja svojih drugova, jer će

se svi konji bez jahača sigurno vratiti u tvrđavu, a to je bio smjer kojim oni nipošto ne smiju poći.

Sva je sreća što se sjetio uzeti pušku. Oružje će im biti potrebno. U džepu je još imao cijelu šaku metaka za pušku. Imao je još i svoj nož i pištolj, no u njemu su preostala samo dva metka.

Sada su se kretali nešto polaganije. Nigdje nisu mogli zapaziti progonitelje. No Chaswick se nije zavaravao. Mogao je zamisliti što bi učinio pukovnik Malony narednik O'Keefe kad bi zamijetili da je nestao. Pukovnik bi zacijelo podigao silnu buku i prozvao ga prokletim prijateljem Indijanaca i kukavičom. Ni trenutka ne bi oklijevao. Odmah bi odredio odjeljenje koje će ga tražiti. Bijeg od zastave i pomaganje neprijatelju najteži su zločini što se mogu počinuti u vojsci. Kad bi ga uhvatili, sigurno bi ga izveli pred ratni sud koji bi ga osudio na smrt.

Chaswicku je bilo sasvim jasno i tko bi poveo odjeljenje koje bi se bacilo u potragu za njim. Narednik Rufus O'Keefe bi taj lov smatrao i te kako dobrodošlom zgodom da konačno obračuna sa svojim omrznutim neprijateljem. Kad bi ga Irac pronašao, svaki bi sudski postupak zacijelo bio izlišan. Narednik se ne bi mnogo osvrtao na pukovnikove zapovijedi i sasvim bi ga hladnokrvno ustrijelio. A njegovi bi pratitelji poslije najvjerojatnije posvjedočili kako je narednik ustrijelio bjegunca »u bijegu«.

Chaswick pogleda djevojku što se s upravo nevjerojatnom izdržljivošću kretala pokraj njega. Njihovi su izgledi bili isključivo u tome da će ih narednik sa svojim ljudima najprije potražiti s onu stranu rijeke. Naravno, O'Keefe neće ni pomisliti da bi se Chaswick usudio

zaplivati hladnom rijekom i tako će bjegunci steći nešto dragocjenoga vremena. No Chaswick se nije oslanjao na to. Narednik O'Keefe će zacijelo povesti sa sobom i onoga izviđača iz plemena Crow kojemu ni na zaleđenom tlu ne može izmaći nikakav trag. Vojnici su se ne jednom morali čudom čuditi jer je izviđač na kamenitom tlu otkrio tragove kopita.

Cheyenni nisu bili jedini Indijanci u ovome kraju. Bilo je tu i Pawneeja koji su posljednjih tjedana na okrutan način dokazali koliko je silna njihova mržnja prema bijelcima. Mnoge doseljeničke obitelji pale su kao njihove žrtve. Čak ni Cheyenni nisu mogli izići na kraj sa svojim susjedima. S djevojkom bi zacijelo postupili upravo kao i sa bijelim zarobljenicima.

Pred zakonom vojske Sjedinjenih Država on je zločinac. Štoviše, odmetnik je, izdao je vlastitu zastavu. Ogorčeno će ga progoniti, možda još žešće od kojega ubojice ili čovjeka koji obeščašćuje žene. Podsjetili bi ga da se zakleo na zastavu, ali nijednom riječi ne bi spomenuli onu bijelu krpu što je lepršala na stupu ispred šatora Maloga vuka. Chaswick otare znoj sa čela i pogleda naprijed. Najbliže naselje bilo je udaljeno gotovo osamdeset kilometara. Posumnja hoće li ikada više vidjeti svoju domovinu.

Zastane i s izmučenim smiješkom na usnama pogleda djevojku koju je taj usiljeni marš prema svemu sudeći izmorio manje nego li njega. Tako su žilave te Indijanke, pomisli, žilavije su od žena koje žive na teksaškim rančevima, a to ipak nešto znači... prokletstvo! Neki stari vojnik u tvrdavi mu je jednom ispričao kako su mnoge

žene izvježbane poput ratnika i kako zajedno s muškarcima odlaze u borbu.

– Zovem se Chaswick – reče, iako je već u nekoliko navrata spomenuo svoje ime. No sada nije znao kako da započne razgovor s djevojkom.

Ništa mu ne odgovori.

– Kako se ti zoveš? – zapita je. Drhtao je cijelim tijelom i čudio se tome što djevojka ne osjeća hladnoću. Na sebi je imala samo tanku haljinu od kože divljači i medvjede krzno što je onako mokro i teško visilo na njenom tijelu.

Pogleda ga oklijevajući. U očima joj nasluti bol i duboku nevjericu s obzirom na sve ono što se dogodilo na rijeci. Učini mu se da djevojka to nikada neće moći shvatiti.

– Kako se zoveš? – još jednom zapita Chaswick.

Neko palucanje u njenim očima ukaže mu da ga je razumjela. Pogledala ga nekom čudnovatom mješavinom mržnje, boli i naklonosti u očima, a on posramljeno spusti glavu. Njezina bol bez suza, njezina nijema patnja za Chaswicka su predstavljali težu optužbu od onih stravičnih samrtnih krikova što ih je čuo na ratištu.

– Calf Woman – uzvratila naposljetku. Nije to bilo baš osobito lijepo ime. Nije joj pristajalo i Chaswicha začudi što ga je tako nesuzdržljivo odala.

– Calf Woman... hm?

Djevojka odmakne pramen kose s lica. Unatoč čudnovatom izrazu u njezinim očima i onoj jadnoj odjeći bila je tako lijepa da je čovjek ostao bez daha; Chaswick zatekne samoga sebe kako je uspoređuje s bijelim djevojkama u Amarillu i Colemanu. Bijele su djevojke pri tome prošle vrlo loše.

– Zašto ste to učinili? – zapita djevojka u tišini. Nije to zvučalo poput predbacivanja. – Zašto ste izvršili prepad na naše selo?

Chaswick nije znao što da joj odgovori.

– Ta vidjeli ste bijelu zastavu – nastavi djevojka. – Vidjeli ste da naših ratnika nema u selu.

– Nisam to znao!

– Lažeš! Čula sam nekog vojnika kako je povikao:

„Čovječe, ta ovdje su samo žene! Bit će to svečanost!“ Svi ste vi to znali! – Riječi su zvučale posve hladno i kao da dolaze od neke strane osobe.

Chaswick joj nikako nije mogao pogledati u oči. Osjećao je kako ga promatra predbacujućim pogledom, kako ga optužuje zbog grozota što ih je doživjelo njezino pleme. Ne bi ga nimalo začudilo kad bi iznenadno povukla nož i podigla ga na nj.

– Mnogi su vojnici bili pijani – objasni Chaswick. Ni sam nije znao zašto brani svoje drugove. – Napili su se viskija i nisu više znali što rade!

U glasu djevojke sada zatitra još žešća optužba.

– Čovjek s tri vrpce na rukavu je to znao sasvim točno! Vidjela sam kako je s leda ustrijelio staru Pemmican Road!

– O'Keefe! – gnjevno promrmlja Chaswick.

– O'Keefe?

Prokleti narednik! Najodvratniji i najopakiji nitkov u cijelom puku! Ne trpi ga nitko u tvrđavi!

– Onda je sigurno zao!

Chaswick prećuje ogorčenu zajedljivost u njezinu glasu.

– Vjerojatno nam je već za petama! Charlie He Dog je najbolji tragač na Zapadu!

– To nije točno. Fast Horse je bolji!

Chaswick je bio sretan zbog toga što su promijenili predmet razgovora. Sada je polagano koraćao pokraj djevojke da bi se tako malo odmorio i stekao nešto snage za slijedeće ubrzanje. Oboje su neprestano promatrali okolicu. Zemlja je bila divlja i razrovana, na svakom bi ih mjestu mogao tko dočekati u zasjedi.

– Fast Horse? – zapita Chaswick. – Tko je to?

– Naš ratnik. Kad su konjanici napali, bio je u lovu s Little Wolfom i drugim muževima! Sigurno će nas pronaći!

– Možda nas ne traži!

Calf Woman razvuče usne.

– Pronaći će naše tragove i pomislit će da si me oteo!

– To nije istina! – uzvratila tako žestoko da je Calf Woman zaprepašteno zastala. – Htio sam ti pomoći, htio sam te izvući iz logora!

Djevojka ga pogleda prijaznije.

– Zašto si pobjegao? – zapita djevojka. – Zašto si mi pomogao?

– Jer sam sit tog besmislenog ubijanja! – poviče. – Jer više nisam mogao promatrati kako se moji drugovi izivljavaju na bespomoćnim ženama i djeci. Prokletstvo... zar to nije dovoljno? – Zadržti od uzbuđenja.

Djevojka se nasmiješi prvi put otkako su preplivali rijeku. No bio je to sasvim kratak smijeh.

– Razlikuješ se od ostalih konjanika – reče. – Ali ja te ne razumije! Zašto živiš u tvrđavi, zašto nosiš plavi haljetak kad se ne želiš boriti?

– Nisam htio u vojsku – reče bijesno. – Narednik me natjerao! Upro mi je pištoljem u grudi i prisilio me da potpišem neku ispravu!

– Zar ste se sukobili?

Chaswick poraženo pomisli na onu tučnjavu u hotelu. Nerado je govorio o tome.

– Otpočetka se nismo trpjeli!

– Je li koja djevojka bila posrijedi?

Chaswick iznenađeno podigne obrve.

– Odakle to znaš? – Znao je da O'Keefe nikada ne bi kazao nijedne riječi o događaju u Colemanu. A djevojka nije razgovarala s drugim vojnicima.

– Sukobe li se dva bijelca, ponajčešće je posrijedi žena! – Blijedo se nasmiješi.

Čini se da je na trenutak otjerala iz sjećanja pokolj u indijanskom selu. I Chaswick se nasmiješi.

– Tko to kaže?

– Stara Pemmican Road! Dugo je živjela u bijelaca i mnogo je naučila o njima!

– Bila je to mudra žena!

Dalje su se kretali. Chaswick pomogne djevojci preko jednoga potoka što se ispod brežuljka povijao kroz travom obraslu preriju. Uz obale se već stvorila ledena kora. Calf Woman zahvalno pogleda vojnika i ostavi svoju ruku u njegovoj.

– Drugaćiji si – ponovi – nisam znala da ima i tako dobrih bijelaca.

– Na objema stranama ima dobrih i zlih ljudi!

Zahvalno ga pogleda.

– Svoj si život izložio opasnosti zbog mene! Ne mrziš moje pleme poput većine drugih konjanika, a prema meni se vladaš poput *nanihe*!

– *Nanihe*?

– Poput velikoga brata – objasni mu sa smiješkom. – Ti si mi *naniha*, a ja sam tvoja *nasima*, sestra sam ti!

Stajali su sada jedno do drugoga, zaboravili su čak i vjetar što je u žestokim zamasima šibao zemljom i povlačio ih za mokru odjeću. Netremice su se promatrali, oboje su osjećali kako se u njima budi neki čudnovati osjećaj što ga još nikada nisu osjetili. Chaswick bi najradije zagrljio djevojku. U tome ga je spriječila samo iznenađena pomisao na opasnost u kojoj se nalaze.

– Moramo dalje – reče promuklim glasom.

Oprezno se razmaknu.

– A kamo ćemo? – zapita ga zabrinutim glasom.

Chaswick je već razmišljao o tome. Poznavao je zemlju samo s velike karte što je visila u zapovjedništvu iza pisačega stola pukovnika Malonyja. Neka slična crna točka, poprilično udaljena od tvrđave, označavala je neko malo mjesto ili možda željezničku stanicu.

– Na istok – reče Chaswick. – Dodi!

Sada su opet trčali, borili se sa snažnim vjetrom što je donosio sa sobom hladan zrak sa sjevera i udarao ih u lice. Oluja im je oduzimala dah, morali su upregnuti svu svoju snagu da bi se popeli uz padinu izduženoga brežuljka. Bio je obrastao smeđom travom i isušanim šipražjem što im nije pružalo gotovo nikakav zaklon.

– Što je s druge strane? – tiho dovikne djevojci. – Vidiš li već što?

Ne odgovori mu.

– Hej, Calf Woman!

Opet nikakva odgovora. Gotovo zaprepašteno pogleda djevojku. Upravo kao da se skamenila, sada je stajala na hrptu brežuljka usmjerivši pogled na istok.

– Što je? – tiho dovikne Chaswick.

Djevojka se prene i žustro zauzme zaklon iza šipražja.

Chaswick se baci na tlo pokraj nje.

– Naši ratnici – prošapta djevojka. – Mali vuk i muževi! Prilaze nam!

Chaswick otpuže malo naprijed i oprezno proviri preko hrpta brežuljka. S druge se strane nalazila široka udolina, po srijedi se razbujao šumarak. Iz prljave trave stršala je velika stijena.

Prokletstvo, pomisli Chaswick.

Iz šumarka je izašlo otprilike dvadesetak ratnika, mahom snažnih momaka s perima u kosi i sjajnim oružjem. Jahali su jedan za drugim točno prema mjestu, na kojem su se sakrili Chaswick i Calf Woman.

Chaswicku se zgrči ruka oko puške. Malog vuka odmah prepozna prema fotografiji što je visila na zidu kantine u tvrđavi. Poglavica je jahao ispred svojih ratnika i bio je odjeven jednako kao i na slici. Samo mu je lice bilo nešto prijaznije. Čak se i smješкао, razgovarao je s jednim ratnikom koji je jahao iza njega i kojemu su iz sedla visila dva zečića.

– Što kaže momak? – tiho zapita Chaswick.

Djevojka napregnuto oslušne.

– Vraćaju se iz lova – došapne mu. – Fast Horse je imao sreću i raduje se večeri.

– Onda još ništa ne znaju o pokolju!

Calf Woman strese glavom. Napetost i ozbiljnost odražavale su joj se na licu, i Chaswick se već prestraši da će skočiti i potrčati k svojoj plemenskoj braći. U tome je ne bi mogao spriječiti.

Djevojka nasluti njegove misli i lagano mu dotakne ruku. Sada je ležala tik do njega.

– Onaj sa zečićima... nije li to Fast Horse?

Calf Woman kimne.

– Ne traže nas – tiho će Chaswick. – Ne slute da se nalazimo u blizini!

– Mogu nas nanjuštiti!

I doista: Indijanci su zauzdali konje i tiho razgovarali. Fast Horse je u nekoliko navrata pokazivao prema mjestu na kojem su se sklonili vojnik i djevojka.

Chaswicku postane hladno.

– Moramo odavde! – reče tiho. Ogleda se za izlazom iz tog neugodnog položaja, a onda mu pogled zapne na visokoj stijeni u udolini. – zaobidemo li udolinu i privučemo li se k stijeni sa stražnje strane, možda ćemo uspjeti.

Djevojka samo kimne i u prignutom položaju sklizne u spomenutom smjeru. Chaswick ju je nečujno slijedio. Neprestano su se kretali u zaštitu hrpta brežuljka, tek nakon što su se našli Indijancima iza leđa, usudili su se proviriti preko ruba udoline. Ostanu ležati. Bili su sasvim iscrpljeni. Indijanci su još uvijek razgovarali.

– Razumiješ li što? – zapita je Chaswick.

Djevojka otpuže još više naprijed i malo proviri da bi vidjela ratnike u udolini. Nakon nekog vremena strese glavom.

– Vjetar dolazi iz krivoga smjera! Ne čujem ništa!

Chaswick proguta kletvu.

Ostanu šutke ležati. Netremice su promatrali Indijance koji su sada držali oružje u rukama i, u poput lepeze razvijenom poretku, pojahali uzbrdo.

Chaswick više nije oklijevao.

– Dodi! – šapne djevojci. – Za stijenu!

Protrče onih dvadesetak metara u smjeru udoline i bace se na tlo iza stijene. Ostanu ležati bez daha. Chaswick je očekivao da će u svakom trenutku začuti urlanje Indijanaca, no ipak ništa nije prekinulo tišinu.

Napregnuto su osluškivali. Iz daljine se čuo mukli topot kopita.

– Postali su nepovjerljivi – prošapta djevojka. – Pretražuju drugu stranu brežuljka!

Chaswick stisne usne. Mogao je zamisliti Indijankinu dilemu. Pripadao je konjanicima koji su na okrutan način pobili žene i djecu. No on je isto tako bio čovjek koji ju je spasio od okrutne smrti. Na drugoj se pak strani nalaze ratnici, Cheyenni, pleme kojemu ona pripada. Jedan jedini povik, sasvim mali korak... bilo bi to sasvim dovoljno da prijede k njima.

– Ne zadržavam te! – ohrabri je Chaswick. – Pođi k Malom vuku i ispričaj mu što smo vam učinili!

Djevojka strese glavom.

– Ostat ću pokraj tebe!

Opet zašute. Zurili su u finu maglu što se podigla povrh tla. Topot nestane u daljini. Indijanci su prestali tražiti, nestali su im iz vidnoga polja.

Chaswick odahne.

Djevojka se nasloni leđima o stijenu i ozbiljno ga pogleda.

– Kad pronađu mrtve u logoru, tražit će nas pomnije – reče i time mu oduzme svaku nadu. – Fast Horse će onda pronaći naše tragove!

Chaswick prečuje upozorenje.

– Naprijed! – reče.

VIII

Ispod nadvijene stijene pripreme prenoćište. U Blizini je bio šuma-

rak. Calf Woman skupi nekoliko grana kojima su se pokrili. Ležali su jedno do drugoga da bi se ugrijali tijelima, no zbog hladnoće i straha pred neprijateljem nisu pomišljali ni na što drugo.

Bili su preumorni da bi mogli stražariti. Prenoćište je bilo dobro sakriveno izbočinom tla, a grane kojima su se pokrili još su ih bolje štitile od pogleda Indijanaca koji bi mogli proći ovuda. Još od Colemana Chaswick se oslanjao na neku vrst šestoga čula koje bi ga probudilo već pri najmanjem šušnju.

Noć prođe bez ikakvih događaja. Tek tri-četiri puta Chaswick se probudi zbog hladnoće ili kakvog teškog sna. Prestrašeno se trgne iza sna, pogleda djevojku koja je spokojno ležala pokraj njega i onda opet smireno zaspi. Na blijedoj mjesecini lice joj je odisalo neobičnom čistoćom.

Ujutro je Chaswick poskakivao na mjestu da bi se malo ugrijao. Rukavice i šal dao je djevojci. Dugo je morao puhati u ruke da bi opet mogao prstima što osjećati.

Calf Woman je stresla kristaliće leda iz svojega medvjedega krzna. Lice joj je od hladnoće porumenjelo, no na njemu se ipak nisu vidjeli nikakvi znaci prehlade ili vrućice.

– Pogledat ću stupicu – reče Chaswick.

Sinoć je skucao neku jednostavnu stupicu i postavio je tu u blizini. Hrana mu je ostala u torbama na sedlu konja koji je poginuo.

I doista: u petlji se nalazio zec. Sav radostan Chaswick ga dohvati i odnese djevojci.

– Vidi što imam! – dovikne joj.

– *Ei-e-ja* – uzvрати Calf Woman na jeziku svojega plemena. Smije-

šak joj zatitra na licu. – Dobar si lovac!

Ogule zeca, a meso pojedu sirovo. Bilo bi preopasno zapaliti vatru. U Charlieja He Doga oči su kao u risa. Otkrio bi i najmanji oblačić dima u zraku.

Poslije jela odbace kosti u neku raspuklinu u stijeni. Calf Woman odnese granje opet u šumu i zamete tragove.

– Misliš li da će to biti dovoljno? – zapita Chaswick.

Djevojka strese glavom.

– Fast Horse će u svakom slučaju pronaći logor, no ipak valja pokušati!

Chaswick osjeti kako ga nešto steže u grlu. Posegne za svojom puškom i s pomiješanim osjećajima u duši izađe iz zaklona iza stijene. Progonitelje nije mogao zapaziti.

S osjećajem olakšanja spusti oružje. Prema njegovu proračunu, narednik O'Keefe bi se sa svojim ljudima morao nalaziti barem nekoliko sati iza njih. Njihov su nestanak mogli zamijetiti tek nakon stanovitoga vremena, a onda su opet morali izgubiti koji sat da sastave potjeru. Nitko nije tromiji od pobjedom opijenoga vojnika. Zatim su neko vrijeme proveli tražeći tragove. I Charlie He Dog je sigurno najprije tražio s one strane rijeke. Bjegunci su uglavnom odlazili na sjever, prema Kanadi.

A noću su progonitelji morali mirovati, upravo poput Chaswicka i djevojke. Čak ni iskusni tragač poput Charlieja He Doga ne bi mogao noću slijediti tragove.

Chaswicku odjednom nešto padne na um. Što se dogodilo ukoliko su Irac i njegovi ljudi naletjeli na Cheyenne? U silnom gnjevu narednik je sigurno promatrao samo tragove i nije se osvrtao ni

na što drugo, tako da je sasvim moguće da je naletio ravno na Malog vuka i njegove ratnike. Cheyenni sigurno neće ni trenutka oklijevati: odmah će pobiti vojnike. Chaswick nije priželjkivao njihovu smrt, iako bi takav događaj privremeno riješio njegove probleme. Zapravo samo jedan od njegovih problema, jer su se on i djevojka morali isto tako čuvati indijanaca. Cheyenni i Pawneeji bili su po cijeloj zemlji, tako da je posvuda valjalo računati na susret s njima.

Chaswick domahne djevojci.

– Dodi – reče joj.

Ravnomjernim korakom trčali su cijeli sat prema istoku, a kretanje su usporili tek onda kad je zemljište postalo neravnije i počelo se strmo uzdizati prema sjeveru. Iz trave su sada posvuda stršale gole stijene. Zemlja je bila razrovana, pretvarala se u nepregledni labirint napuštenih staza i isušenih tokova potoka.

– Prošlo je ono najgore – porađuje se Chaswick. – Ovdje nas nikada neće pronaći!

Calf Woman nije dijelila njegovu radost.

– Moje pleme je ovdje kod kuće – reče. – Ratnici poznaju svaki kamen u ovoj divljini!

– Još im uvijek nismo dopali šaka – zlovoljno uzvratila Chaswick. Prisjeti se one zemljopisne karte u zapovjedništvu, iza pisaćega stola pukovnika Malonyja. – Jesi li kad čula za Laramie Point?

Calf Woman strese glavom.

– Tako se zove selo što sam ga otkrio na zemljopisnoj karti. Tamo ćemo moći kupiti konje ili pak postaviti željeznicom. Imam nešto novaca.

Posegne u unutrašnji džep svojega kaputa u kojem se nalazila njegova ušteda. U tvrđavi se

mного kralo, tako da je Chaswick još prije nekoliko dana premjestio svoj novac u unutrašnji džep kapa.

– Koliko je još do onoga mjesta?

– Najviše osamdesetak kilometara – umiri je Chaswick. – Požurimo li, hodat ćemo dva dana.

– Ukoliko vrijeme ostane mirno?

Pogleda u nebo. Oblaci su sada bili nešto gušći, ali vjetar nije bio ništa žešći, nije bilo nikakvih znakova koji bi ukazivali na snježnu oluju, vijavicu, mećavu.

– Prilično je mirno – reče Chaswick.

No djevojka je bila zabrinuta od njega.

– Začas se to može promijeniti. Žestoka oluja dolazi sasvim iznenada. Prošle je zime iznenadila dvojicu naših najboljih ratnika: poginuli su!

– Zar u velikoj oluji?

Calf Woman kimne.

– Velika oluja dolazi sa sjevera i kažnjava ljude snijegom i ledom. Bijelci je nazivaju sjevernim vjetrovom.

Chaswick se sada prisjeti. Neki mu je vojnik u tvrđavi pričao o silnim olujama američkog Sjevera. Navodno su još žešće od »blizgardi« dolje u Teksasu, a takve su oluje Chaswicka ne jednom stajale živaca. Jednom je danima sjedio u kući s roditeljima i bratom. Svi su zurili van u silnu mećavu. Tada se smrznulo nekoliko stotina grla stoke.

– Uspjet ćemo – reče djevojci.

No Calf Woman je točno znala da je on želi samo umiriti.

– Zar se bijele žene toliko boje?

– Kako ti to pada na um?

– Eto, nisi mi kazao istinu. Nemamo konja, progone nas Mali vuk, a i vojnici! Nećemo uspjeti!

Chaswick proguta.

– Moramo pokušati!

Pregaze neki potočić, a onda se zapute obalom sve dok vode nije nestalo između stijena. Sada je postalo još hladnije. Ledeni vjetar pritisnuo je smeđu travu na tlo. Calf Woman se smrzavala iako je imala vunene rukavice i šal oko vrata.

Zastanu na hrptu nekog brežuljka. Oдавde je pucao pogled na zemlju što im se onako divlja i razrovana nalazila pod nogama.

– Zašto Cheyenni i bijelci ne mogu živjeti u miru? – zapita Calf Woman. – Zemlja je dovoljno velika i prostrana.

Ne znam – odgovori Chaswick.

– A zašto se Pawneeji i Cheyenni međusobno ubijaju?

Calf Woman se ukoči.

– Pawneeji su odvratne kukavice! Željeli su rat!

– I Cheyenni žele rat! – ogorčeno će Chaswick. – Svi ljudi žele rat!

– To nije istina! – usprotivi se djevojka. – Poznam mnoge žene i djecu koji su siti rata!

– Ali odluke donose muškarci!

Djevojka pogleda u tlo.

– Ti ne želiš rat – reče. – Zacijelo ima još ljudi koji misle poput tebe!

– Uvijek se nade nekoliko ljudi koji plivaju protiv struje.

– Pronaći ćeš ih! – uzvratila mu uvjerljivo. – Povezat ćeš se s njima i pobrinuti se da u ovoj zemlji zavlada mir!

U očima joj se rasplamsa nada.

Chaswick turobno strese glavom.

– Nisam dovoljno jak da bih to mogao učiniti! To mogu samo generali, veliki poglavice.

– Zar vaši poglavice ne žele mir?

– Većina ga ne želi!

– A zašto? – začuđeno zapita Calf Woman. – Čak i Mali vuk želi mir! On je veliki poglavica!

Chaswick čvršće stegne kaput oko ramena.

– Naši veliki poglavice žive daleko odavde. Ne znaju kako je ovdje u stvari. Slijepo vjeruju komandantima koji ih izvještavaju o stanju.

– Kao vaš pukovnik?

– Kao naš pukovnik! – Prisjetivši se Malonyja, Chaswick se toliko razgnjevi da mu se licem razlilo rumenilo.

– A zašto generalima nitko ne kaže istinu? – nastavi Calf Woman. Nikako nije mogla razumjeti činjenicu da se poglavice konjanika ne brinu za svoje ljude. Mali vuk je poznavao i najmanje pojednosti o svakom svom ratniku.

Chaswick se gorko nasmiješi.

– Ne bi povjerovali u istinu! Nitko ne bi povjerovao da naši ljudi kolju bespomoćne žene i djecu!

Nastave šutke. Stignu u neku udolinu. Na sjeveru je bila omeđena s nekoliko stijena, a na jugu ju je zatvaralo šipražje. Prema istoku strmo se uspinjala kosa. Tlo je bilo tvrdo i valovito.

Chaswick pažljivo pogleda okolicu. Učini mu se da je čuo neki šum. No možda se i prevario. Kad čovjeka progone, učini mu se mnogo štošta. Iz šipražja odjednom izlete prepelice.

– Prokletstvo! – tiho prokune Chaswick. Pokaže ptice i povuče djevojku za sobom. – Moramo odavde... što brže!

– Vojnici?

Ni sam nije znao. No iskustvo mu je govorilo da se iza onoga šipražja krije neka opasnost. Vreba na njih upravo sada kada su se našli na brisanom prostoru bez

zaklona. Od stijena na sjeveru dijelilo ih je gotovo sto metara.

Nisu još prevalili ni polovicu te udaljenosti...

Pet plavih jahača u punom trku ujaše u dolinu i presiječe im put. Načine polukrug i prijeteci usmjere oružje u njih dvoje. Šesti jahač u građanskoj odjeći polagano se spusti s hrpta brežuljka i zastane u pozadini.

Chaswick se okrene s puškom u ruci.

– Ne bih tako postupio! – začuje podrugljivi O'Keefejev glas. – Odbaci oružje!

Chaswick ispusti pušku.

– To je već bolje! – Narednik se naceri pobjedničkim smiješkom i pokaže Chaswicka. – Sada još pištolj!

Chaswick otkopča pojas i ispusti pištolj s koricama. Izbroji šestoricu ljudi. O'Keefeja, izvidača, Toma Schustera, Aba Ledbettera, Poljaka i čovjeka iz neke druge čete za kojega nije znao kako se zove. Charlie He Dog je bio jedini koji nije uperio svoje oružje u njega i djevojku.

– Čemu ta glupost? – zapita Chaswick. – Zašto nas niste odmah ubili?

O'Keefe se naceri.

– Zar zato da bi Indijanci čuli hice? Nismo tako glupi!

– Nisam baš sasvim siguran u to!

Irac se i nadalje cerio.

– Želiš li nas razbjesniti da bismo s vama obračunali što prije? Loše si proračunao!

Chaswick stisne usne. Znao je da od tih ljudi ne može očekivati nikakve milosti. Izvršit će svaku zapovijed narednika bez ikakva razmišljanja. Kad su mogli ubijati bespomoćnu djecu, neće se nimalo

nećati da ustrijele vojnoga bje-
gunca i Indijanku.

Pogleda im u lice. Na njima se
nije vidjelo upravo ništa. Nije mo-
gao zapaziti čak ni onu zlobu što je
titrala u izrazu O'Keefejeva lica.
Vojska je uništila u njima svaku
mogućnost osjećanja, ugušila je u
zametku.

– Hej, Tome! – unatoč tome po-
viče Chaswick. – Zašto sudjeluješ
u toj prljavštini? Zašto dopuštaš da
te iskorištava ovaj prokleti nitkov?
Zar ti savjest nije već dovoljno op-
terecena?

Vojnik ne odgovori ništa.

– A ti, Poljače? Zar si napunio
gaće pred tim potkazivačem? Nije
on ništa bolji od nas!

I Poljak ostane nijem.

– Abe! – posljednji put pokuša
Chaswick. – Sasvim točno znaš da
me živoga morate vratiti u
tvrđavu! Zašto dopuštaš tu svinja-
riju?

U licu Abe Ledbettera ne poma-
kne se nijedna crta.

– Eto, vidiš! – reče narednik s
podrugljivom zlobom u glasu. –
Nije im mnogo stalo do tebe i dje-
vojke!

Tražeći pomoć, Chaswick sada
pogleda Charlieja He Doga.

– Od njega se ne možeš ničemu
nadati! Stoji po strani! Nije li tako,
Charlie?

– Nemam nikakve veze s tim!

O'Keefe je likovao. Dugo je išče-
kivao takvu zgodu. Očaj na Chas-
wickovu licu i skamenjeno držanje
djevojke otjerali su iz njegovoga ti-
jela sam umor što se nakupio u
njemu za napornoga jahanja prote-
klih dana.

– Što namjeravate? – zapita
Chaswick.

– Vidjet ćeš – uzvratila O'Keefe
smijuljeći se gotovo poput suma-
nute osobe. – U mene je vraški

oštar nož! A možda ću ti i smrskati
lubanju, vidjet ću!

Chaswick pokuša dobiti na vre-
menu. Nije vidio nikakva izlaza iz
tog opasnog položaja, no nadao se
da će mu ipak nešto pasti na um.

– Ubojice! – poviče gnjevno. No
bezizglednost njegovog položaja
samo je pogoršala situaciju.

O'Keefe prode palcem preko
britke oštrice noža. Opako mu
cerekanja zatitra na licu.

– Kamo da ti ga zabijem, što
misliš, Chaswick?

Djevojka poviče nešto na svom
jeziku.

– Evo me, nisam te zaboravio,
dolazim odmah! – progunda
O'Keefe.

U istom trenutku ožive brežuljci.
Na ratne poklike sa sviju strana
ljudi u udolini se zaprepašteno po-
gledaju. – Pawneeji! – poviče
Charlie He Dog užasnutim glasom.

IX

Indijanci su dolazili sa sviju
strana. Više od dvadesetak ratnika
tjeralo je svoje žustre konje u udo-
linu. Mahali su puškama i perima
ukrašenim kopljima. Približavali
su se vojnicima brzinom olujnoga
vjetra. Lica su im bila oličena jar-
kim bojama.

Chaswick se snađe prvi. Sabrano
posegne za puškom i gurne Calf
Woman.

– Brže! – poviče. – Za stijenu!
Djevojka se smjesta pokrene.

Potrče kao da im se za petama
nalaze svi davoli ovoga svijeta. Od
silnoga straha im se gotovo sledila
srž u kostima. Pawneeji su bili tik
iza njih. Za leđima im prasnu prvi
hici, prva tanad zaore travnato tlo.

– U zaklon! – Sada je i O'Keefe
shvatio opasnost. Trgne svoju
pušku iz toka na sedlu i ispali ne-

koliko hitaca na napadače. Jedan Indijanac padne iz sedla i nestane pod kopitima konja što su ga slijedili.

A onda i Irac nagne u bijeg.

– Bježimo! – dovikne ostalim vojnicima. Duboko se sagne u sedlu i potjera kulaša k rubu udoline.

Nakon nekoliko galopnih skokova sustigne ga tanad.

O'Keefejev konj zaništi i poklekne pod težinom jahača. O'Keefe naglavačke izleti iz sedla. Teško tresne o smrznuto tlo i ostane gotovo bez svijesti. No pušku je još uvijek čvrsto držao u rukama. Ubrzo se prene iz stanja ošamućenosti. Iskrivljena od boli zauzme zaklon iza uginuloga konja.

Pokraj njega iskoči iz sedla Charlie He Dog. Jednostavno ostavi svojega šarenoga konja da otrči i baci se pokraj O'Keefeja. Iz lagane rane na ruci tekla mu je krv.

– Onda? – poviče O'Keefe u buci borbe. – Zar si se predomislio? Mislim da u tvom ugovoru ne stoji ništa o borbama!

Charlie izbaci jednoga napadača iz sedla.

– Ne bih želio sam jahati natrag – uzvratit gotovo suho.

– Otkada ti je toliko do pratnje? Izviđač razvuče lice.

– Navikao sam se na tehe, naredniče! Bez tebe ne uživam ni upola toliko!

– Koješta!

O'Keefe je bijesno pucao na Pawneeje koji su jahali na njih s uzdignutim kopljima u rukama. Jedan ratnik poviče, ispusti koplje i padne na tlo. Očajnički je stenjao držeći se za trbuh objema rukama. Irac ga dokrajči.

Charlieju slijeva pojavi se još jedan ratnik. Dojaše u punom trku i

usmjeri svoju prastaru pušku u izviđača. Tane pogodi leš konja.

– Pokaži mu! – poviče O'Keefe.

Izviđač pomno nacilja i skine Indijanca s konja. Ratnik se nekoliko puta preokrene i ostane ležati u travi na nepunih desetak metara udaljenosti.

Pawneeja je sada bilo posvuda. Urlali su i pucali, napregnuli su sve snage da bi izborili brzu pobjedu. O'Keefe sa zaprepaštenjem u duši zamijeti kako su neki od njih naoružani opetušama najnovije proizvodnje. Te su puške u usporedbi s karabinkama »spencer«, kakvima se služila konjica, imale gotovo dvostruki broj metaka.

– Prokleti nitkovi! – poviče u iznenadnom napadu bijesa. – Odatle im to oružje?

Skoči i počne pucati u Indijance što su napadali sve dok kokot njegove puške nije počeo udarati po goljoj kovini.

Charlie ga u posljednjem trenutku povuče u zaklon.

– Mogli bismo upasti u oči – reče posve mirno.

– Neka! – prostenje O'Keefe sam crven u licu. Nabije pušku i potraži novi cilj. Promaši jednoga ratnika, a onda pogodi drugoga u leđa. Njegovo treće tane istragne nekom Pawneeju oružje iz ruke.

Gnjeвно pljune u travu. Iako se već nekoliko puta borio protiv Indijanaca, sada je osjećao nešto nalik na strah. Ti Pawneeji su imali vraški dobre puške i natjerali su vojsku u škipac.

– Prokletstvo! – prokune opet.

Ratnici su u međuvremenu okrenuli konje i bez ikakva zastanka prešli u drugi napad. U širokoj razvijenoj lepezi pojahali su na vojnika i zasuli ih pravom tučom tana.

Sluteći zlo O'Keefe se ogleda za svojim drugovima. Uglavonom su

ostali neozlijeđeni, ali je to bilo pravo čudo. Samo je Tom Schuster imao ogrebotinu na ruci. Vojnici su još uvijek sjedili u sedlima i u paničnom strahu bježali pred Pawneejima.

– Grom i pakao! U zaklon! – poviče O'Keefe. – Tome! Abel! Sjažite!

Vojnici ga nisu čuli. Sjedili su u sedlima kao skamenjeni. Nisu ni pokušali ispaliti koji hitac u Indijance.

Tek nakon što je konj Toma Schustera pao pogođen s nekoliko taneta, vojnici su se prenuli iz svoje ukočenosti. Abe Ledbetter i Poljak iskoče iz sedla i s promuklim se krikovima bace za uginulom životinjom.

– Nitkovi! – vikao je Schuster. Ispali nekoliko hitaca u skupinu Indijanaca, a zatim im potrči u susret zajapurena lica.

– Natrag! – zaprepašteno poviče O'Keefe. – U zaklon!

No prasak hitaca proguta njegove riječi. Jedno tane istragne Schusteru oružje iz ruku, drugo mu smrska desno koljeno i baci ga na tlo. Ostane ležati urlajući poput životinje.

O'Keefe je bijesno pucao u Indijance. Nije ni zamijetio kako je jedan Indijanac kopljem probo Schustera i tako ga prikovao o tlo.

– Otjerajte ih u pakao! – vikao je O'Keefe.

Sada je pucao u svim smjerovima u masu Indijanaca. Vidio je kako oružje blista, kako koplja i strelice lete zrakom. Svaki bi svoj hitac popratio promuklim krikom.

Njegovi drugovi sada su se također očajnički branili. Odjednom su se prisjetili onih vježbi u tvrđavi. Upravo kao da su opsjednuti neprestano su otvarali vatru u guste skupine napadača. Vikali su i ur-

lali da bi prikrili svoj strah i pokazali Indijancima da još uvijek žive, da još uvijek nisu posustali.

Nitko više nije mislio na Chaswicka i djevojku.

Samo Charlie He Dog zamijeti kako paljba sada dolazi i sa sjevera. Vidio je kako su se Chaswick i djevojka popeli na stijenu da bi odande pružili otpor Indijancija.

Chaswick je stajao u prignutom položaju iza jedne izbočine stijena. Kundak puške bio mu je uz obraz. Pucao je u prašinu što su je uzvitali konji. Djevojka se zgurila tik pokraj njega. Promatrala je borbu kroz jednu raspuklinu u stijeni.

Kada je pucnjava zatihnula i kada su Pawneeji nestali za brežuljcima na istoku, Calf Woman odahne s olakšanjem.

– Imali smo sreću – reče djevojka.

Chaswick se nasmiješi. Bilo je čudnovato čuti je kako govori o sreći upravo sada. Istina, umakli su naredniku i njegovim ljudima, no svoj su opasni položaj zamijenili drugim u kojem je također bilo vrlo malo nade za spas. Naposljetku, sasvim je svejedno tko će ih ubiti.

– Opet dolaze! – tiho odgovori Chaswick. Ponovno napuni pušku mecima i ugrije ruke u kaputu. – Okupit će se da bi nas dokrajčili!

– Znam – uzvratila Indijanka.

– Kad bismo barem imali kakva konja – reče Chaswick glasom prepunim očaja. – Možda bi nam onda uspjelo umaći!

Calf Woman ga začudeno pogleda.

– A kamo namjeravaš poći? Posvuda ima Pawneeja!

– Nema ih iza nas!

– Vidjeli bi nas čim bismo napustili stijenu!

U udolini zavlada neobična tišina. Praskanje hitaca, krikove umirućih i topot kopita nadglasao je šum vjetrova što se raspjevao cijelim krajem i u čovjeka pobudivao dojam nekog čudnovatog mira.

Nigdje nisu mogli vidjeti Indijance. Nestali su podjednako brzom kojom su i stigli. Ni mrtve nisu ponijeli sa sobom. No narednik je naložio svojim ljudima da ostanu u zaklonima i da se ne prepuste lakoumnosti.

– Što misliš? – O'Keefe zapita izviđača. Lice mu je bilo pocrnjelo od barutnoga dima. – Kako ćemo se izvući odatavde?

Charlie He Dog ostane posve miran.

– Preživimo li slijedeći napad... možda ćemo se nekako izvući. Pawneeji nisu osobito ustrajni. Ukoliko se njihovi gubici povećaju, tako da se novi napad ne bi više isplatio, povući će se.

– Pa dobro, priredit ćemo im topao doček!

Pričekali su još četvrt sata, ali se ništa nije dogodilo. Upravo kao da je zemlja progutala Pawneeje! Ništa se ne pomakne, nikačavsum-njivi šum niti štopot nije ukazivao da bi se oni nalazili u blizini.

Vojnici su počeli osjećati hladnoću. Prigušeno su proklinjali i sve češće trljali ruke, pljeskali dlanovima. Čekanje je izjedalo njihove živce.

– Hej, naredniče! – poviče Abe Ledbetter iz svojega zaklona. – Koliko ćemo još dugo ležati ovdje? Nastavimo li tako, smrznut ću se!

– Zaveži, Ledbetter!

– Ali ti prokleti crvenokošci su već odavna pobjegli preko svih brda! Pokazali smo im, naredniče! Neće se tako brzo vratiti!

O'Keefe se okrene izviđaču.

– On je ludak! – reče Charlie

He Dog. – Pawneeji samo čekaju da napustimo naše zaklone!

– Jesi li čuo? – poviče narednik. – Ti prokleti Indijanci su još uvijek u blizini!

Abe se podrugljivo nasmije.

– Kukavice su! Napunili su gaće i već su odavna pobjegli glavom bez obzira! Pogledajte! – Ustane i izazovno pogleda naokolo. – Eto, što sam kazao? Nema više nijednog Pawneeja!

U istom trenutku obori ga tane. Tresne na tlo i ostane ležati s nevjericom u izrazu lica.

– Ludak! – suho ponovi Charlie.

Slijedeće njegove riječi nadglasa tuča tanadi Indijanaca koji su krenuli u novi napad. Uz silno urlanje ujahali su u dolinu i divljom odlučnošću napali vojnike u zaklonima.

– Pali! – poviče O'Keefe.

Vojnici su se očajnički branili. Kao da su opsjednuti pucali su u skupine brončanih tijela prateći svoje hite divljim urlanjem što nije nimalo zaostajalo za ratnim poklicima Indijanaca.

Samo Chaswick ostane nijem. Pucao je u dolinu stisnutih usana. Kada se okvir ispraznio, iscrpljeno se osloni na stijenu. Zagriženo gurne metke u pušku.

– Zašto pucaš? – zapita ga Calf Woman. Izgledala je pomalo smiješno s vunanim rukavicama i vojničkim šalom što joj je visio oko vrata. – Pawneeji ne znaju gdje se nalazimo! Odat ćeš nas!

Chaswick ubaci metak u cijev.

– Ne moraš im pomagati! Opaki su i zli! Namjeravaju te ubiti!

– Nekoć su mi bili drugovi!

– Ali sada su ti neprijatelji! Mrze te više od Pawneeja i ne bi ni prstom maknuti zbog tebe!

– Znam – uzvрати – ali ne mogu drugačije!

Chaswick ugleda smeđega konja koji je pobjegao pred bukom bjeso-mučne pucnjave i počeo im se polaganom približavati

– Hej! – dovikne Chaswick djevojci.

Djevojka ga začuđeno pogleda. Glas joj odjednom poprimi neki osebniji prizvuk.

– Konj! ... Konj!

Calf Woman pogleda pokraj njega i zapazi dugonogu životinju što je zastala u blizini i počela nervozno plesati na mjestu. U očima Indijanke odjednom se pojavi neku čudnovat sjaj.

– Ei-e-a! – poviče Calf Woman.

– To je spas!

– Još uvijek ga nismo uhvatili – priguši Chaswick njeno oduševljenje. Dohvati pušku i spusti se sa stijene. Djevojka ga je slijedila. – Sasvim tiho! – došapne joj Chaswick. – Ne smijemo uplašiti životinju!

Djevojka nepokretno zastane pokraj Chaswicka zureći u prašinu i blato što ih je životinja podigla svojim kopitima.

– Dodi! – dovikne smeđem konju. – Ne boj se!

Konj nije reagirao. Još je uvijek plesao na mjestu i nevoljko njištao.

– Hajde, dodi! – mamio ga je Chaswick.

Upravo kao da ga je shvatila, životinja se opet pokrene za nekoliko koraka bliže Chaswicku. Još je svega nekoliko metara dijelilo konja od Chaswicka i Calf Woman.

– Sada ću ga uhvatiti – reče Chaswick Indijanki. Oči su mu svjetlucale od uzbuđenja. – A onda nam onaj prokleti narednik neće moći učiniti ništa nažao!

Djevojka se nasmiješi očima punim nade.

– U torbama na sedlu ima hrane i municije! Dovoljno za cijeli tjedan! Za sedam dana!

– Sada! – poviče Calf Woman.

Chaswick dograbi kulaša za uzde i povuče ga k sebi. Potapša konja po vratu da bi ga umirio, a onda uzjaše.

– Brže! – dovikne djevojci.

Pruži ruku Indijanki i povuče je k sebi u sedlo. Životinja nemirno zaništi. Prema svemu sudeći, miris Indijanke učinio joj se neobičnim, a osjetila je i dvostruki teret na sebi. Chaswick gurne pušku u tok na sedlu.

Bilo mu je potrebno nekoliko trenutaka da bi svladao životinju. Brzo pogleda u dolinu i odmah ustanovi kako vojnici sasvim dobro stoje u okršaju s Indijancima. Uspjeli su suzbiti treći napad. Narodnik O'Keefe je bio odvratan nitkov i razbijač, ali i borac. Prvi put u životu Chaswick osjeti nešto nalik na poštovanje prema svom za-griženom neprijatelju.

– Naprijed! – poviče.

Konj se pokrene i ponese Chaswicka i djevojku iz opasnosti prema onim stijenama. Buka borbe proguta topot kopita Chaswickove životinje.

X

U rano poslijepodne ostave za sobom stijene. Zemljište je sada opet bilo preglednije, u blagim se brežuljcima prostiralo prema istoku. Chaswick potjera konja prema šumarku što se nalazio ispred njih na obali male rijeke, pritoke Sweetwater Rivera. Namjeravali su tamo na trenutak zastati. Drveće će ih štititi od pogleda neprijateljskih Indijanaca.

U međuvremenu je počelo snijeziti. Mokre pahulje plesale su na

olujnom vjetru što je sada neprestano mijenjao smjer i paklenski šibao Chaswicka i djevojku. Na nebu su se nakupili tamni, olovno-sivi oblaci.

Zabrinuto pogleda u pahulje što su se vrtložile. Bude li i nadalje tako sniježilo, naći će se pred svom silom novih nevolja. No zasad im je olujni vjetar još bio saveznik. Svom je žestinom brisao brežuljcima i podizao snijeg s tla. Za nekoliko sati tlo će biti pod debelim slojem snijega. A kad prestane sniježiti, njihovi će tragovi biti sasvim jasni. Progoniteljima tada neće biti nimalo teško da ih sustignu.

Konj je nervozno rzao. Prema svemu sudeći, snijeg mu se nimalo nije svidao. Sa zabrinutošću u duši Chaswick pomisli kako do Laramie Pointa još uvijek ima kojih pedesetak kilometara. Kad ne bi bilo snijega, ta udaljenost ne bi bila nimalo opasna. No ovako su morali biti dvostruko oprezni, valjalo je objahati snježne zapuhe što ih je vjetar nagonilao na padinama brežuljaka. Sve je bilo kao ukleto. Tek što su se izvukli iz jedne nevolje, tek što im je pošlo za rukom da uhvate konja s kojim će možda moći umaći, dočekala ih je slijedeća nevolja.

– Zar nas još uvijek progone?

– zapita djevojka.

– Vojnici? – Chaswick razmisli. Da, od O'Keefeja se uistinu moglo očekivati da natjera Pawneeje u bijeg. Nije teško obeshrabriti Indijance, a narednik im je sa svojim ljudima pružio ogorčeni otpor u jednoj sasvim bezizglednoj situaciji, i to još u trenutku kad je počelo sniježiti. Prema tome, posve je moguće da su se Pawneeji povukli u namjeri da potraže koju slabiju žrtvu. Upravo poput čopora vu-

kova koji odustanu od snažnoga jelena da bi svu svoju pažnju posvetili kojoj mladoj ili pak bolesnoj životinji. – Vjerujem da nas progone! O'Keefe je i te kako žilav momak!

– Možda će odustati! Jedva da je itko od njegovih preživio!

– O'Keefe? – Chaswick se nevoljko nasmije. – Taj bi me progono i mrtav!

Calf Woman se bojažljivo ogleda. Strahovala je pred čovjekom sa tri vrpce na rukavu koji je toliko mrzio Indijance i koji se čak ni prema vlastitim ljudima nije ponašao kako valja. Bilo joj je posve jasno što će učiniti s njom, ukoliko ih sustigne. Neće to biti nimalo lako.

Još se čvršće privije uz Chaswicka. Sjedila mu je za leđima, morala se dobro pridržavati da ne bi ispala iz sedla. No pri tome jedva da joj je na um padala ikakva druga pomisao. Bilo je prehladno, a i njihov je položaj bio preozbiljan da bi mogla osjećati ista drugo osim straha. Djevojka sada protrlja obrazom po gruboj tkanini vojničkoga kaputa i u njoj se odjednom pobudi onaj isti čudnovati osjećaj kao i jučer kada su stajali na brežuljku jedno nasuprot drugom, gledajući se u oči.

– Dobar si sa mnom – reče Calf Woman.

– Besmislica! – Njegov je odgovor ispao malo pregrub. – Uvalio sam te u nevolje, i to je sve!

– Spasio si me pred vojnicima!

– A što imaš od toga? Sada će te progoniti čak i tvoji vlastiti suplemenjaci!

Calf Woman ne odgovori ništa.

– Želiš li natrag? – zapita je Chaswick. – Moraš poći i potražiti Malog vuka i druge ratnike!

– Imamo samo jednoga konja!

– Pripada tebi! Ja mogu i pješice! Ne boj se, već ću nekako izaći na kraj s O'Keefejem!

– Ostat ćemo zajedno! – Zvučalo je to još odlučnije negoli u onom trenutku kada su naišli na Malog vuka, i kada ih je samo brežuljak dijelio od Cheyenna.

Djevojin odgovor zbuni Chaswicka. Prvi put nakon dječake dobi kada je s nekom plavom djevojčicom iz susjedstva bježao iz nedjeljne škole i nestajao u šipražju, osjeti kako ga jedna djevojka promatra s iskrenom naklonošću. Može to čini samo iz zahvalnosti, no to je u ovom trenutku bilo sasvim svejedno. A važan je samo trenutak. Čovjek živi za takve trenutke.

U međuvremenu stignu u šumarak i počnu se probijati ispod grana što ih je težina snijega pritisnula k tlu. Šum u krošnjama visokih jela u polumraku zvučao je sasblasno.

Na maloj čistini Chaswick i djevojka sjašu. Chaswick otvori torbe na sedlu i pruži Calf Woman nešto suhoga mesa i dvopeka.

– U vojsci nema ništa boljega – reče sa smiješkom.

Calf Woman gladno proguta meso.

Poslije jela skine pljosku s roga na sedlu.

– Idem po vodu – reče djevojci.
– Pričekaj me ovdje!

Dograbi pušku i nakon nekoliko koraka nađe se na rubu šumarka.

Upravo htjede izaći kadli nešto bijelo zasvjetluca kroz granje. Odmah zauzme zaklon iza stabla. – Calf Woman! – reče potihom.

Djevojka se pojavi pokraj njega.

– Kola – reče – Zanima me čemu to ovdje!

Djevojka je zurila u mećavu koja je sada postala gušća. Obrisi kola nejasno su se razabirali.

– Ostani ovdje – došapne Chaswick djevojci. – Pogledat ću ona kola izbliza!

Izade s podignutom puškom i počne se polagano približavati kolima. Sada zapazi kako je o kola vezano nekoliko košara i bačvi. Do davola... ta što bi koji trgovac mogao tražiti u tom od svih zaboravljenom kraju?

Ne stigne ni razmisliti o tome. Na nekoliko metara ispred sebe odjednom zapazi čovjeka koji se pojavio između stabala i uperio u njega pušku na sačmu s prepiljenom cijevi.

– Dovoljno si se približio! – dovikne mu promuklim glasom. – Ne volim da mi vojnici njuškaju oko kola. Dolje s tom pucalijkom!

Chaswick odbaci pušku. Da se sada pokušao poslužiti kojom varkom, bilo bi to pravo samoubojstvo. S puškom na sačmu starac bi ga svakako pogodio. Još od svoje dobi u Colemanu Chaswick je vrlo dobro znao kako se strašne rane mogu zadati takvim puškama.

– Čemu ta besmislica, stari? – zapita Chaswick.

Stari iskesi požutjele zube.

– Uvijek samo s mirom, mali!

Bio je to onizi čovjek. U svom je krznenom kaputu i s debelom šubarom na glavi djelovao nekako masno i negipko. Lice mu je bilo crveno i nabuhlo, brada čupava. Sitne su mu očice zloslutno sjale.

Chaswick postane nervozan.

– Prokletstvo... ta što želite?

– Kaži svom drugu neka se покаže! – zapovjedi stari podrugljivo se cereći. – A onda ćemo nastaviti razgovor!

Chaswick proguta. Stari ga je

zacijelo promatrao već nekoliko minuta. – Izadi, Calf Woman! – poviče. Calf Woman izade iz šumarka.

– Hej! – začudeno poviče stari. – Pa to je djevojka! – Zazviždi u znak priznanja. – I k tome još vraški lijepa!

– Samo neka vam na um ne padne nikakva glupa misao!

– Zar ćeš mi prijetiti? – Starčev glas opet postane oštar. Ljevicom je tuckao po kratkoj cijevi svoje sačmarice. – Ne zaboravi da se ovdje nalaze dva metka sa sačmom za jelene!

– To mi je sasvim svejedno!

– Sigurno si zbog nje sišao s uma, zar ne? – Starac se meketavo nasmije. – Eto, i ja sam nekoć bio mlad! Zar ti je to zarobljenica?

Chaswick je oklijevao. Pokraj tog starog trgovca nije postao ništa pametniji i uistinu nije znao što da odgovori.

– Razveži već jednom!

– Moja je – uzvрати sasvim čvrstim glasom. – Pretvorit ću u kašu svakoga tko joj se suviše približi!

– Hej... nisi li možda jedan od onih muškaraca koji luduju za Indijankama? Jedan od onih klipana koji žive u Indijancima da bi sjatili oko sebe gomilu žena?

– Nikada mi nije bilo do toga!

– Hrptom ruke starac otare usta.

– Istina, ne izgledaš tako! No odakle ti taj prokleti haljetak uniforme? Ne bih kazao da pripadaš plavim haljecima?

– Više ne pripadam – iskreno mu odgovori Chaswick.

Starčeve oči zasvjetljucaju.

– Ta nećeš valjda kazati da si pobjegao?

– Moglo bi se tako kazati!

– Zar zbog straha?

– Zbog gnušanja!

– Ta ne šališ se valjda?

– Zar bih se sam povlačio preri-jom da sam još uvijek u vojsci?

– Ne bi, sigurno ne bi! – Čini se da je taj odgovor privremeno zadovoljio starca i on spusti oružje. – Kako se zoveš, mali?

– Chaswick.

– Nekoć sam upoznao jednoga Chaswicka u Kansas Cityju. Imao je trgovinu mješovitom robom u Main Streetu. Uvijek je zavodio farmerske žene kad bi od njega zahtijevale robu na vjeru.

– Imamo ranč.

– Teksas, hm?

Chaswick kimne.

– Zar ste bili u Teksasu?

– Još nikada nisam stigao tako daleko na jug! – Stari razmisli. – Zar si uistinu pobjegao?

– Nikada nisam sasvim pripadao vojsci!

Starac se prijazno nasmiješi.

– Sada me se već više sviđaš. S vojskom nisam nikada ništa mogao započeti!

Chaswick na trenutak pogleda Calf Woman koja je zbunjeno stajala pokraj njega. Starca je vjerojatno razumjela još slabije od njega.

– Hajde! – poviče starac. – Što još čekaš? Podigni svoju pucaljku! Ne ujedam!

– Nisam baš bio posve siguran!

Starac se opet široko naceri.

– Imaš smisla za šalu, Chaswick! Sigurno nisi dugo izdržao u vojsci! – Popne se na kola. – Hoćete li kave?

– Kave? – Chaswick u čudu razjapi usta. – Zar namjeravate zapaliti vatru? Indijanci su u ratnom pohodu...

– Imam kuhalo u kolima! Radi na petrolej! Luda stvarčica!

Chaswick odjednom osjeti hladnoću što ju je sa sobom donosio snijeg.

– Pa dobro – oprezno će. – Ali nemamo mnogo vremena!

– Zar vas progone?

Chaswick kimne.

– Vojnici i Indijanci su nam za petama! Već su nas imali u klijestima!

Starac odmahne.

– Pokraj tog prokletog nevremena neća vas pronaći tako brzo.

Ne pričekavši odgovor nestane u kolima, a onda se vrati s tri lončica iz kojih se pušilo.

Chaswick i djevojka ga zahvalno pogledaju i prihvate lončice.

– Najprije se moraš osloboditi tih krpa! – reče trgovac poslije nekoliko gutljaja. – S tim vojničkim kaputom zaudaraš na deset metara udaljenosti.

Chaswick se naceri.

– Imate li što za mene?

– Vidjet ću. – Starac odloži svoj lončić na bok kola i izvuče iz njih odrpani kaput od bizonskog krzna.

– Navuci to! Skinuo sam ga s mrtvoga lovca na bizone!

Kaput je bio prevelik, no svakako topao.

– Koliko zahtijevate za taj kaput? – zapita Chaswick. Izvuče novac iz unutrašnjeg džepa vojničkoga kaputa i izbroji pet srebrnih dolara. – Je li to dovoljno?

Starac se razbjesni.

– Zar si s uma sišao, mali? Nije mi potreban tvoj novac! Daj mi tvoj vojnički kaput, i sredili smo račune!

Cahswick strpa novac u džep.

– Hvala!

– Za nju imam hlače – nastavi trgovac. – Možda će izgledati pomalo smiješno na Indijanki, no tople su!

Pruži joj prljave hlače »Levis«.

Djevojka je oklijevala.

– Uzmi! – požuri je stari. – Ili se želiš smrznuti?

Calf Woman posegne za hlačama i nestane iz kola. Kada se opet pojavila, muškarci se nasmiju.

– Doista, prevelike su! – reče stari.

Calf Woman se pogleda, nasmiješi se i žestoko kimne.

– Uistinu su tople! – reče Chaswick se nasmijulji.

– Jeste li već dugo ovdje?

– Nekoliko dana – uzvratila stari. – Prije toga sam morao obaviti neke poslove u Kansasu i Nebraska. Zašto?

– U ovom kraju postaje vraški neugodno. Indijanci su u ratnom pohodu!

Stari se kiselo nasmiješi.

– Za rata najbolje cvatu poslovi, dragi moj.

U Chaswicku se probudi sumnja. Ne pripada li možda i stari među trgovce koji Indijancima isporučuju puške opetuše i viski? Tvrdavom su kolale glasine koje su govorile da ima cijeli niz takvih krijumčara. No tek bi tu i tamo neki od njih bio uhvaćen.

– Trgujete li oružjem?

Starac se naglo uozbilji.

– Zar je to neka istraga, mali?

– Ponovno posegne za svojom puškom na sačmu.

– Nipošto! – požuri se Chaswick. – Ne tiče me se! Osim toga, moramo dalje.

Stari opet postane prijazniji.

– A kamo ćete?

– Laramie Point!

– Ne poznam taj grad. Ali nekoliko kilometara odavde nalazi se poštanska stanica.

– Poštanska stanica? – s nevjericom zapita Chaswick. Nije bila ucrtana u kartu.

– Pripada starom Evansu! Navratite onamo! Možda ćete od njega dobiti još jednoga konja.

– Zapitamo li, ništa nas neće stajati! Hvala!

– Ništa, mali!

Chaswick ude u šumarak i dozove kulaša. Životinja se u međuvremenu navikla na nj. Pride mu gotovo s radošću. Chaswick uzjaše. Djevojka prihvati pruženu ruku i sjedne iza njega u sedlo.

– Do videnja, stari!

– Do videnja!

Chaswick potjera konja i nestane iza zavjese gustih pahulja što su se još uvijek vrtložile zrakom. Trgovac je dugo zurio za njima.

XI

Da bi prevalili ono nekoliko kilometara do poštanske stanice, bilo im je potrebno nekoliko sati. Mečava je postajala sve gušća, tako da se nisu mogli valjano orijentirati. Vjetar im je bacao mokre pahulje u lice, zatvarao im oči, nos, usta. Unatoč debeloj odjeci, smočili su se do kože. Chaswicka su ruke boljele od hladnoće, iako je uzde držao samo jednom rukom, dok je drugu zabio u džep kaputa.

Već odavna nije proklinjao. Što više, bio je čak i sretan zbog toga što tako žestoko sniježi. Dokle god vjetar tako žestoko zanosi snježne pahulje, progonitelji ih neće moći slijediti. Snijeg bi odmah zameo svaki trag. Charilie He Dog će se morati osloniti samo na svoj nagon da djevojku i Chaswicka ne izgubi sasvim. Vjerojatno ga je pokretala nada da će uskoro prestati sniježiti i da će tragovi postati jasniji.

Pogleda u dugu dolinu. Iza guste snježne zavjese zgrade poštanske stanice nazirale su se samo u obrisima. Polagano su jahali prema stanici. Kada su kroz snijeg ugledali žuto svjetlo, lakne im. Svjetlo je značilo da se u kući nalaze ljudi koji bi ih mogli poslužiti toplim jelom i udobnom posteljom. Pokraj poslovične gostoljubivosti Zapada Chaswicku nije palo na um da onim ljudima u zgradi gosti možda i ne bi bili tako dragi.

Kući se približe sa strane; sjašu ispred staje. Chaswick otvori vrata.

– Ima li ovdje koga? – poviče u mrak.

Nikakva odgovora. Čulo se samo njištanje nekolicine konja. Razdražio ih je mokri snijeg što ga je vjetar donio u njihove boksove.

– Nikoga nema – reče Chaswick poslije nekoliko trenutaka šutnje. Uvede konja u jedan od praznih boksova, rasedla ga i skine mu oglavnik. Nakon što ga je istrljao slamom, s puškom u ruci vrati se ka Calf Woman.

Zapute se prema kući. Udu. Zajedno s njima u prostoriju prodre i oblak mokroga snijega. Svom su se težinom morali osloniti o vrata da bi ih mogli zatvoriti protiv vjetra. Onako iscrpljeni ostanu stajati na mjestu nekoliko trenutaka.

– Hej! – dozove Chaswick.

Bilo mu je potrebno neko vrijeme da bi mu se oči priviknule na jako svjetlo. Nalazili su se u velikoj prostoriji koja je više nalikovala na salu, negoli na čekaonicu poštanske stanice.

Uz lijevi zid duž cijele se prostorije protezao bar. Sastojao se od nekoliko grubo obrađenih dasaka položenih na prazne bačve. U ormaru su se nalazile boce i čaše.

Nasuprot ulaznim vratima povišene su stubе vodile u prvi kat.

Ispred prozora na suprotnoj strani prostorije nalazio se okrugli stol, za kojim je jedan jedini čovjek slagao karte. Na trenutak prekine slaganje, dohvati čašu s viskijem i povuče dugi gutljaj. Oči su mu nerвозno svjetlucale.

– Odakle dolazite? – začudeno zapita onih čovjek za barom.

Bio je odjeven u priljave hlače što su mu labavo visile s tijela na naramenicama što su se napele preko izbljednute košulje. Vunena kapa na njegovoj glavi zacijelo je skrivala čelu.

Chaswick otrese snijeg s kaputa. Pride k peći u kojoj je pucketala vatra. Nalazila se u kutu prostorije. Ispruži promrzle ruke iznad ploče peći.

– Jeste li vi Will Evans?

– Odakle znate kako se zovem?

– Šalje nas neki trgovac! Kazao je da biste nam možda prodali ko-nja.

– Ne znam... – nepovjerljivo će vlasnik poštanske stanice. – Imate li novaca?

– Dovoljno da platim životinju.

Koštato lice vlasnika poštanske stanice malo se opusti.

– Razmislit ću. Želite li kave?

– Svakako – odgovori Chaswick.

Will Evans nestane u susjednoj prostoriji što mu je očito služila kao kuhinja. Chaswick ga je čuo kako zveckaa s lončićima. Nasloni pušku na bar i počne pljeskati dlanovima. Ruke su ga boljele od promrzlosti.

Calf Woman mu oklijevajući pride. Jadno je izgledala u svojim priljavim hlačama i sa sivim vojničkim šalom oko vrata. Pokrivao joj je gotovo pola lica. Ogrtač joj se sasvim smrznuo, tako da je bio posve tvrd. S njega su visile grudice snijega.

Za nekoliko minuta vrati se vlasnik poštanske stanice s kavom.

– Namjeravate li u Chugwater?

– zapita čovjeka stavivši na bar lončice iz kojih se pušilo.

– Chugwater?

– Tako se zove novi grad što ga izgrađuju u brdima. Tamo je sve uskipjelo! Ta znate, zlato, srebro i slično... Vidjet ću, možda ću se i ja spustiti onamo! Otkako je linija prekinuta, ovdje ionako nema mnogo posla!

Chaswick srkne vruću kavu.

– Namjeravamo u Laramie Point – reče vlasniku poštanske stanice. – Na željeznicu! Koliko je daleko do Laramie Pointa?

– Desetak kilometara! – s izrazom čuđenja odgovori Evans. – No tamo više nema željeznice!

Chaswick problijedi.

– Nema željeznice? No željeznička je pruga ipak bila ucrтана u zemljopisnu kartu?

– I moju ćeš liniju poštanskih kočija također pronaći na kartama!

– Pa zar više nema željeznice?

– Ukinuli su je – odgovori vlasnik poštanske stanice. – Zbog Indijanaca. Ukoliko baš želite do željezničke pruge, morat ćete odjahati osamdesetak kilometara južnije!

– Možda će nam građani onoga mjesta pomoći!

Will Evans se bljedo nasmiješi.

– U Laramie Pointu više nema ljudi. Otkako je ukinuta željeznica, kuće su prazne. Svi su napunili gaće pred Indijancima. Većina ih se povukla u Chugwater!

Sav razočaran, Chaswick se nasloni na bar. Cijeli je kraj bio divlji i nepristupačan. Željeznicom bi najbrže i na najneupadljiviji način pobjegli odavde. A ovako će morati pokušati konjima. Bit će vraški teško otresti se progonitelja.

– Možda viski? – oprezno zapita Evans.

Chaswick nijemo kimne. Dohvati čašu što mu ju je pružio vlasnik poštanske stanice i sruči u sebe tekućinu jetkoga okusa.

– Bismo li mogli prenočiti u vas? – zapita Chaswick.

– Pet dolara po osobi – odgovori Evans. – Moja će vam kći prirediti postelje. Želite li doručak?

Chaswick strese glavom.

– Rano ćemo krenuti!

– Vraški se žurite! – promuklim se glasom javi onaj čovjek koji je slagao karte. Ustane i njišućih koracima pride k baru. Chaswick tek sada zapazi srebrom optočen kolt o njegovom boku.

– Imate li što protiv toga, gospodine?

Čovjek žmirne. Lice mu je bilo koščato, podsjećalo je na pticu grabljivicu, obrazi su mu bili blijedi i upali. Njegova crna odjeca samo je pojačavala taj dojam.

Chaswick zaškilji prema svojoj pušci.

– Odakle dolazite? – zapita čovjek koji je još trenutak prije mirno slagao karte. Desnica mu se nalazila opasno blizu drška revolvera.

– Da možda niste šerif ili nešto slično?

Tanke usne čovjeka u crnoj odjeći razvuku se u smiješak.

– Recimo da sam samo radoznalao.

– Žao mi je, gospodine!

– Zar ne želiš govoriti?

– Nemam namjere!

Smiješak sada prijede u razgnjevljeno cerekanje.

– Prijavi se vojnik, a gubica ti je prepuna riječi!

Chaswick problijedi.

– Nisam vojnik!

A odakle ti te čizme?

– Kupio sam ih od jednoga vojnika u Kansasu! – izdere se Chaswick na kartaša. – Zar je to možda zabranjeno?

– Nije, dakako!

– No onda – zadovoljno će Chaswick. – Konačno smo se složili! Hoćete li nas naposljetku ostaviti na miru?

– A puška?

– Što?

– Puška! Zar si je također kupio od vojnika?

– Dobio sam je na poklon!

Čovjek s licem ptice grabljivice blijedo se naceri.

– Dobio na poklon! Ispričaj to svojoj bakici, čovječe! Znaš li što mislim?

– Ne zanima me!

– Mislim da si pobjegao! Vojni si bjegunac! Jedna od onih prokletih kukavica što bježe i ostavljaju na cjedilu svoje drugove!

Chaswicku odjednom postane hladno.

– Čak kad bi i bilo tako... – side mu s usana – vas se sve to ne bi ništa ticalo!

– Tko je ta djevojka?

– Ah, ostavite me na miru!

– Neka skine šal!

– Što?

– Zar si gluh?

– Do davola! – prasne Chaswick. – Ništa neće učiniti makar se vi na glavu postavili! Šal će ostati kako jest!

Htjede posegnuti za svojom puškom, no suzdrži se.

Čovjek koji je naoko mirno slagao karte odjednom povuče kolt.

– Vidjet ćemo, prijatelju! Dolje sa šalom?

Chaswick proguta kletvu. U Colemanu je često imao posla s momcima poput ovoga kartaša. Takvi se ljudi posvuda umiješaju, izazivaju druge samo zato da bi se mo-

gli poslužiti svojim koltom. No tamo je Chaswick uvijek bio svjež i odmoran i nije na sebi imao debeli kaput od bizonove kože u kojemu se jedva kretao.

– Poslušajte me, gospodine! – započne još jednom. Slutio je nevolju koja se sada približavala njemu i djevojci, ali je nije mogao spriječiti.

– Dolje sa šalom! – sasvim hladno ponovi kartaš.

Calf Woman polagano skine šal s lica. I ona je već susrela ljude poput ovoga kartaša. Vidjela ih je prije dva dana na ratištu kada su vojnici napali njezino selo. U očima čovjeka u crnoj odjeći pojavio se ono isto krvožedno svjetlucanje kakvo je zapazila u pogledima ljudi u plavim haljecima.

Šal padne na tlo.

– Tako sam i mislio! – s mržnjom u glasu usklikne kartaš.

– Indijanka je, prokleta Indijanka!

Will Evans u čudu razjapi usta.

– A što ti kažeš na to? – dovikne mu kartaš sa prostačkim smiješkom. – Za nekoliko minuta bio bi pružio krov nad glavom toj proklesoj indijanskoj ženi!

Chaswick je grozničavo tražio izlaz iz te situacije.

– Ta budite razumni! – reče vlasnik poštanske stanice, pokušavajući umiriti čovjeka u crnoj odjeći. – Ne želim nikakvih nevolja u mojoj kući!

– Ta nećeš joj valjda dopustiti da prenoći ovdje?

– Neću, dakako da neću! – Evans brzo odmahne. – Prenoćit će u staji!

– Neće! – poviče Chaswick.

– Drži jezik za zubima! – hladno mu zapovjedi kartaš. – Što ćemo učiniti s njim?

Vlasnik poštanske stanice zadrhti.

– S njim? Kako?

– Ta on je vojni bjeGUNac!

– Ne možemo to dokazati – Evans pokuša još jednom smiriti taj sukob. – Čak kad bi i bilo tako, ne tiče nas se!

Kartaš se sada razbjesni.

– Tiče se to svakog građanina! Kukavice poput njega valja istrijebiti!

– Zar ste bili u vojsci! – bezobrazno ga zapita Chaswick. Čvrsto je odlučio da pođe na sve ili ništa.

– Zaveži!

No Chaswick ne dopusti da ga čovjek prevari, navede na krivi put.

– Pa tko je onda kukavica od nas dvojice? – nastavi Chaswick.

– Kako to misliš? – oštro će kartaš.

– Kad biste bili samo upola toliko hrabri kakvim se pravite, odbacili biste kolt i časno se borili sa mnom!

Kartaš osjeti kako ga je Chaswick natjerao u škripac. Povuče se za dva koraka i brzim pokretom gurne kolt u korice.

– Želiš li još što kazati? – podrugljivo zapita kartaš.

– Idi do davola! – uzvratu mu Chaswick.

Kartaš posegne za koltom. Jarki plamičak lizne s grla cijevi prema Chaswicku. Tane otkine krpicu s ogrtača od bizonske kože i završi u dasci bara. Barutni se dim povije prostorijom.

– Prokleta svinjo! – vikao je kartaš.

Chaswick promuklo krikne i baci se u stranu. U Colemanu je doživio mnoge pucnjave, naučio je kako ljudi koji se prave važni poput ovoga kartaša često povlače prebrzo i promaše prvim tanetom. Za profesionalne bi se ubojice prije moglo kazati da povlače s

nekom zamišljenošću u pokretu, ali zato pogađaju točnije, uvijek prvim hicem.

Dotakne cijev puške. Drugo tane udari u pod tik do njega i istrgne iverje iz daske. Negdje zazveči staklo.

A onda Chaswick podigne oružje. Prst mu se zgrči oko otporca... jednom, drugi put, treći put, sve dok čovjek u crnoj odjeći nije s krvlju oblivenim licem zataurao natraške. Tresne o zid i polagano se spusti na pod.

Sa stuba se začuje krik.

– Gdje je Calf Woman?

– Tko?

– Djevojka! Gdje je?

– Izašla je. Vjerojatno je u staji.

– Moram je pronaći! – Chaswick iščeprka nekoliko novčića iz džepa i baci ih na bar. – Vaš novac!

– Ostanite radije ovdje, gospodine!

– Kako?

– Ne bih kazao da je djevojci do društva! Mislim...

– Dobro! – Chaswick odmahne. Napori posljednjih dana bili su ipak nešto preveliki za Calf Woman. Možda je uistinu htjela ostati sama. – Gdje je moja soba?

– Linda će vam je pokazati!

XII

Chaswick zapadne u nemirni san. Mučile su ga more, uvijek bi se ponovno s užasom u duši prenuo iza sna. Pred očima su mu se pojavljivale iskrivljene slike, jezo-vita prividenja jednoga svijeta u kojemu još vlada samo nasilje. Opet je vidio žene i djecu na ratištu, zajapurena lica svojih drugova, krvave sablje! Čuo je grozne krikove umirućih i zaklinjanje ranjenih.

Sjedne na rub postelje.

Prosjedi neko vrijeme i upravo htjede ponovno prileći, kadli začuje tihi šum. Netko je prtljao oko njegovih vrata. Nećujno ustane i pograbi pušku što ju je naslonio na postelju. Oprez je majka mudrosti!

Stane za vrata i priček.

Sada sasvim jasno zapazi kako se pomiče kvaka. Vrata se polagano otvore i neka se prilika uvuče u prostoriju. Dograbi je za ruku i gnjevno je povuče u sobu. Prokune i gurne joj cijev puške u trbuh.

– Ne pucajte! – stane ga zaklinjati djevojački glas.

Chaswick se zaprepasti i spusti cijev oružja.

– Tko ste vi? – zapita sav u čudu. – Prokletstvo, ta što ovdje tražite usred noći?

Djevojka se oslobodi njegova zadržavanja.

– Nisam mogla spavati – reče tiho.

– Jeste li vi kći vlasnika poštanske stanice?

– Zovem se Linda.

– Što želite?

– Smijem li ostati koji trenutak? Bojim se!

– A što će kazati otac?

– Spava dubokim snom! Da upalim svjetlo?

Ne pričekavši odgovor, pode k stolu pokraj prozora. Chaswick začuje kako je kresnula šibicom, a onda ga zaslijepi jarko svjetlo svjetiljke. Djevojka snizi stijenj.

Chaswick tiho zatvori vrata.

– Zašto ste došli k meni?

– Čula sam da ste ustali! –, U glasu joj zatitra osjećaj krivnje. – Da podem?

– Nemojte. Sve je u redu!

Opet sjedne na rub postelje i navuče ponjavu preko nagih nogu.

Zbunjeno proguta slinu. Djevojka je imala na sebi samo tanahnu noćnu haljinu što joj se labavo spuštala niz tijelo. Jedva da je uopće skrivala njezine obline. Poput meda plava kosa zlaćano joj zasvjetluca u svjetlu svjetiljke. U pramenovima joj se spuštala niz ramena. Oči su joj sjale.

– Smijem li sjesti?

– Što?

– Smijem li sjesti pokraj vas?

Chaswick se zbuni.

– Oh... naravno... – promuća.

– Ali ne smijete ostati dulje od pet minuta! Sit sam nevolja!

Djevojka se blago nasmiješi.

– Dakako!

Pride mu i sjedne do njega na rub postelje. Chaswick osjeti kako ga nešto ugodno pecka. Njezin je parfem izvrsno mirisao i nije se mogao ni usporediti s onom odvratnom tekucinom kojom su peralice rublja u tvrdavi mazale svoje tijelo.

– Čega se bojite? – zapita je Chaswick.

Djevojka ga ozbiljno pogleda.

– Tako sam usamljena! A poslije one pucnjave...

Zajeca i spusti mu glavu na rame.

– Žao mi je – zbunjeno će Chaswick.

– Oh, bilo je to tako strašno! Zašto se muškarci uvijek tuku, zašto uvijek pucaju? Čemu ti sukobi?

Oklijevajući obgrli je jednom rukom. Pod njegovim dodirom njezino se tijelo rasplamsa poput vatre.

– Nisam započeo sukob – reče iskreno. – Nisam ga htio ubiti!

– Znam.

– Zašto me je izazivao? Zašto nije ostao sa svojim kartama i viskijem?

Djevojka se pripije bliže k njemu.

– Niste vi vojnik, zar ne? Ne nalikujete na vojnika!

– Nisam – uzvratila Chaswick promuklim glasom. Obuzme ga osjećaj nelagode. – Ne pripadam vojsci!

– Znala sam to.

Usne su joj sada bile tik do njegovog obraza i Chaswick odjednom osjeti kako se u njemu podiže silna želja. Ne pravi gluposti, zapovjedi samome sebi. Vojni si bjegunac, u bijegu si! Ostavi se gluposti!

– Kako se zovete? – začuje djevočin glas tik pokraj uha.

Dah joj je bio topao i blag.

– Chaswick – s mukom mu side s usana.

– A ime?

– Don.

Još se čvršće pripije uz njega. Osjećao je već njezino bedro što je toplo i čvrsto pritiskivalo njegovu nogu. Nešto ga stegne u grlu. Mekano i požudno njezine su usne lutale njegovim licem sve dok se nisu stopile s njegovim ustima i blago ga pritisnule, tako da je morao leći na leđa. Djevojka mu jezikom prodre u usta, prode njegovim usnama.

Chaswick se oznoji. Ostavi je, prode mu glavom, prokleti glupane, budi razuman! Zahtijevat će da se oženiš njome, nahuškat će oca na tebe! Ta ona je samo osamljena djevojka koja je predugo živjela u divljini, predugo bila bez društva. Nemoj iskoristiti njezinu požudu!

No i on je predugo bio sam. Prode joj rukom kroz kosu, osjeti njenu baršunasto mekanu put, blago je pritisne na postelju. Bilo je to kao u nekom snu. Svaki je njegov pokret bio neizbježan, prirodna posljedica potrebe što je

više nije mogao svladati. Miris njezinoga parfema, njezini razdražujući pokreti tjerali su ga u stanje opojnosti što je postajalo sve jače i jače.

– Dodi! – šapne mu ona.

– Je li ti bilo lijepo? – zapita ga tiho.

Chaswick nijemo kimne. Nikada prije nije ljepše doživio jednu ženu, niti je pokraj nje osjetio toliku prazninu kao pokraj ove djevojke.

– Don?

– Da?

– Zašto ne kažeš nešto? Tako si šutljiv!

Pritisne joj ruku.

– Razmišljam, Linda!

Zbog tog bi odgovora mogao pljusnuti samoga sebe. Zašto joj nije kazao istinu? Zašto joj nije rekao kako je samo utažio svoju požudu, kako je samo podlegao svojoj slabosti?

Djevojka se nasmiješi.

– Zar o nama?

Chaswick osjeti kako zapada sve dublje u stupicu. Ali nikako nije mogao razoriti njezine iluzije.

– Naravno, draga!

– Don... hoćeš li me povesti sa sobom?

Pitanje ga pogodi poput udarca šakom u lice. Zagleda se u prozor i počne grozničavo tražiti odgovor. Soko je cijelo vrijeme računao s tim pitanjem, nikako nije mogao pronaći riječi prikladne za odgovor.

– Don?

– Zašto želiš odavde? – zapita je izbjegavajući odgovor.

– Nije to posrijedi!

– Pa što je onda?

Linda mu se nasmiješi.

– Zar ne znaš?

Naravno, nije se teško domisliti tome. Zaljubila se preko glave u

njega i htjela je zauvijek ostati s njim. Upravo s njim, s vojnim bje-guncem bez ikakvih izgleda za bu-dućnost. No ona to nije mogla znati.

Chaswick potisne osjećaje koji su zaprijetili da će ga opet svla-dati.

– Što je s tvojim ocem?

– S mojim ocem? Što bi bilo s njim?

– Pa s njim ipak možeš razgova-rati! Usamljen je, možda čak i usamljeniji od tebe!

– Otac je zlovoljni starac!

– Namjerava s tobom poći u 'Chugwater, u grad kopača zlata! Tamo je sve živo! Ima ljudi koliko ti duša želi!

Pritisne se uz njega i pogleda ga. Licem joj preleti dašak sumnje.

– Ta ti me ipak voliš, Don?

– Da, svakako! – posluži se laži.

Djevojka se zadovoljno nasmiješi. Ustama mu je dodirivala obraze, a onda nježno nasrne na usta. Svojim je tijelom mekanim i toplim nalegla na njega i izazovno se pokretala.

– Znaš li što, Don?

– Što? – zapita promuklim gla-som.

– Mogli bismo poći u St. Louis ili pak u New Orleans! Mogao bi preuzeti jednu malu trgovinu! Trgo-vinu mješovitom robom ili pak dro-geriju! Oh, bilo bi to sjajno!

Chaswick osjeti kako ga je natje-rala u škripac. Oduvijek se bojao budućnosti kakvu je opisivala Linda. Nije volio velike gradove, pritiskivali su čovjeka podjednako kao i tvrđava ili pak koja od tih prokletih ograda, sužavali mu ži-votni prostor.

Blago se nasmiješi.

– Tamo ima velikih kazališta i finih restorana! Mogla bih obući

kakvu lijepu haljinu i poći s tobom u šetnju! Imali bismo djece...

– Neće to ići, Linda!

Ni sam nije znao zašto joj je od jednom kazao istinu.

Djevojka razrogači oči.

– Zašto ne?

– Zbog toga što ja... – Blago je gurne u stranu i sjedne u postelji.

– Linda, moram ti nešto kazati!

Djevojka zaplače.

– Ne voliš me!

– Nije riječ o tome, Linda! Ali ne mogu te povesti sa sobom! – Oblije ga znoj. – Bilo bi preopasno!

– Zašto? – zapita ga posve tiho.

Chaswick je zdvojno tražio prikladne riječi. Bila mu je uistinu draga i nije je htio povrijediti.

– Linda... – započne zbunjeno.

U istom trenutku odjekne topot kopita. Dva se konja približe kući. Chaswick zaprepašteno skoči i posegne za svojom odjećom. Navuče hlače i haljetak. Bio je sretan što je Linda bila suviše zbunjena da bi mogla prepoznati uniformu. Do-grabi kaput od bizonske kože.

– Ta što je, Don? – začuđeno ga zapita Linda.

– Objasnit ću ti drugom zgo-dom! – uzvratiti u žurbi. – Ima li ova kuća stražnja vrata?

– Nema. Zašto?

– Ne pitaj sada, Linda! Moram nestati!

Dolje netko pokuca na vrata.

– Ima li koga? – poviče neki promukli glas. – Ta otvorite, pro-kletstvo!

– O'Keefe! – otme se Chas-wicku.

– Zar si nešto skrivio, Don?

– Nisam! Ne pitaj sada, Linda. Kako da izadem odavde?

Ne razumijevajući ništa, dje-vojka dohvati ponjavu.

– Kroz prozor! Nije visoko iz-nad tla! Ali zašto...

Chaswick dohvati pušku i po-digne prozor. Nalazio se najviše dva metra iznad tla. Pogleda van u pahulje što ih je vjetar uzvitlao, a onda još jednom pogleda Lindu koja je zbunjeno sjedila u postelji sa suzama u očima.

– Do viđenja, Linda! pozdravi je tiho.

A onda iskoči.

XIII

Chaswick padne u gusti zapuh snijega. Trenutak ostane ležati. Osluški-vao je ne bi li čuo koji sum-njivi šum, a onda pojuri k staji. Debeli sloj snijega što je u međuvremenu napao priguši njegove ko-rake.

Gusta ga je mećava sada samo radovala, zaštitit će ga od svakog pogleda iz kuće.

Teško dišući zastane uz zid staje.

U kući je netko upalio svjetlo. Chaswick zapazi obrise dvaju ko-nja pred ulaznim vratima.

Jedna je životinja bila šarena poput krave.

Narednik O'Keefe i Charlie He Dog!

Prema svemu sudeći, vlasnik poštanske stanice pozvao je oba čovjeka u kuću.

Za svega nekoliko trenutaka zamijetit će njegov nestanak.

Pronade bočna vrata u staju i uvuče se.

– Calf Woman! – poviče.

Oči su mu se polagano navika-vale na tamu. Naposljetku ugleda djevojku.

Već je stajala na vratima i če-kala ga s dva konja. Osedlala je Chaswickova konja, a za sebe je odvezala još jednoga koji nije bio osedlan.

I ona je čula jahače. Prvi put Chaswick zapazi strah u njezinim očima.

– O'Keefe! – reče djevojka.

Pruži mu uzde. Chaswick ih dohvati i oprezno otvori vrata. Nigdje nije mogao zamijetiti O'Keefeja i izvidača. Najvjerojatnije su se s vlasnikom poštanske stanice zaputili na kat u namjeri da ga izvuku iz kreveta. Nisu ga još uhvatili, još uvijek nisu!

– Naprijed! – poviče djevojci.

Izvuku konje iz staje, uzjašu i potjeraju ih mekanim snježnim pokrivačem prema istoku.

Neprestano ih je u lice šibao vjetar što je sa sobom donosio teške pahulje snijega.

Jahali su hrptom brežuljka, a onda ušli u udolinu zaštićenu od vjetra i potjerali konje prema planinama za kojima je već izlazilo sunce.

Udarali su konje uzdama kao da su sišli s uma, tjerali su ih sve brže i brže.

Chaswick žestoko obode konja po slabinama. Bio je bijesan na O'Keefeja i Charlija he Doga koji su jahali čak i noću samo da ne bi izgubili njihov trag. Ljutio se i na sebe zbog toga što je potcijenio narednikovu mržnju i izvidačevu ustrajnost. Da je barem projahao pokraj poštanske stanice! Ne bi se morao boriti s onim čovjekom u crnoj odjeći i maknuo bi se s puta kćeri vlasnika poštanske stanice.

Okrene se u sedlu.

Progonitelji su se u svakom trenutku mogli pojaviti. Zacijelo im neće biti potrebno mnogo vremena da otkriju njihov bijeg.

Chaswick se nagne na vrat konja. Vjetar mu strgne kapu s glave, no on se ni ne osvrne na to. Promuklim krikovima neprestano je bodrio kulaša.

Calf Woman je odabrala valjanoga konja. Pretekla je Chaswicka za nekoliko duljina konja.

Pronadu zmijoliku stazu što se u strmim zavojima povijala gore k visoravni. Bila je zasuta prhkim snijegom. Konji su se njištajući probijali kroza zapuhe. Tu i tamo bi se i poskliznuli na glatkoj stazi.

– Prokletstvo! Ta pokreni se već jednom! – bodrio je Chaswick svojega konja, iako je sasvim točno znao kako je životinja dala sve od sebe.

Kad je naposljetku stigao na visoravan, Calf Woman ga dočeka s ukočenim izrazom lica. Nepokretno je sjedila na ledima svojega konja. Kada je Chaswick stigao, nije se ni osvrnula na nj. U izrazu lica održavalo joj se zaprešatenje.

– Naprijed! – poviče Chaswick. No Calf Woman se ne pokrene.

– Što je? – zapita je Chaswick. Okrene svoju životinju i pride djevojci. – Prokletstvo, zašto ne dolaziš? Ta moramo dalje!

Calf Woman pokaže prema sjeveru.

– Ne sniježi više!

Chaswick je zbunjeno pogleda.

– Pa što onda?

– Premirno je! Duhovi nemaju nikakvih dobrih namjera s nama, *naniha!* Moramo umrijeti!

Chaswick postane nervozan.

– Čemu ta besmislica?

– Velika oluja! – uzvratila djevojka. – Začas će nastati velika oluja, a mi nemamo zaklona!

Zaprepašteno pogleda prema sjeveru. Djevojka ima pravo. Doista je bilo suviše mirno, upravo kao onda prije velikoga »blizzarda« u Teksasu. Nije više bilo ni tako hladno, a pahulje ih više nisu šibale po obrazima.

– Moramo odavde! – proštenje Chaswick.

Potjeraju konje i uz promukle krikove pojure preko visoravni. Od suprotne strane, na kojoj je nekoliko stabala i stijena nudilo najnužniju zaštitu, dijelilo ih je gotovo dvije stotine metara. Vratiti se više nisu mogli. O'Keefe i Charlie He Dog zasigurno su im za petama, tako da bi natjetjeli ravno pred njihove cijevi.

– Ne boj se! Uspjet ćemo! – poviče Chaswick.

Nisu projahali ni sto metara.

Nebo odjednom poprimi neku čudnovatu boju, tlo zadrhti od silne tutnjave. Sa sjevera udari val hladnoga zraka na visoravan. Zavijajuće zračne mase uskovitlaju snijeg, išćupaju manja stabla i šipražje zajedno s korjenjem iz tla i ošinu zemlju poput bijesnoga oceana.

Chaswick je još imao samo toliko vremena da istrgne svoju pušku iz toka na sedlu. A onda ga oluja zbaci s konja. Padne u snijeg i nestane u snježnoj oluji. Oluja se poigravala s njim, bacakala ga po visoravni poput lutke. Neka mu probadajuća bol prode tijelom. Osjeti udarac u leđa, zatim u glavu. Učini mu se da će vjetar istisnuti sav zrak iz njega.

Naposljetku se prepusti vjetru. Nije čak ni vikao. Pazio je samo na to da ne ispusti pušku iz ruke.

I Calf Woman je ispala iz sedla. Izgubila je kaput i nestala u snježnom zapuhu da bi je vjetar odmah išćupao. Okruži je ledena hladnoća. Oluja ju je povlačila za kosu, šibala je ledenim zrcima po tijelu, povlačila je u divljajući pakao iz kojega, čini se, nije više bilo nikakva izlaza. Već se odavna pomirila sa svojom sudbinom i sada je još samo očekivala trenutak u kojem će vjetar tresnuti njenim tijelom o koje stablo ili stijenu.

Oluja nije dopuštala nikakva opiranja, nikakva otpora. Moćnim je udarcima šibala zemlju upravo kao da na njoj želi iskaliti bijes što se dugo nakupljao. Vjetar je dolazio sa sjevera, a onda opet s juga i neprestano udarao tamo gdje bi ga čovjek ponajmanje očekivao. Zemlja je nestala pod bijelom poplavom u kojoj se utopilo doslovce sve.

Sve prode za kojih dvadesetak minuta. Tutnjava se brzo stiša, upravo kao što je i započela, a uskovitlani snijeg počne se spuštati na zemlju u providnom velu. Zemlja se ukoči pod bijelom mrtvačkom ponjavom i sada je mirno ležala pod nebom što se polagano razvedravalo. Usamljene pahulje još su se uvijek spuštale na tlo. Samo su visoki zapusi još podsjećali na oluju što je prije nekoliko trenutaka bješnjela cijelim krajem.

Stenjući Chaswick se iskobelja iz zapuha. Nije mogao povjerovati da je još živ. Na odjeći i licu sledio mu se snijeg, boljelo ga je cijelo tijelo kao da je čitavo jutro prosjedio na ledima poludivljega konja. Krvario je iz nekoliko ogrebotina na rukama i licu, ali nije bio ozbiljnije ozlijeđen.

Tako je barem vjerovao.

Bilo mu je potrebno mnogo vremena da bi se naposljetku uspio orijentirati u sasvim izmijenjenom krajoliku. Snježni zapusi pretvorili su visoravan u ukočeno bijelo more. Samo po stablima na istoku mogao je ustanoviti gdje se nalazi. Onako ošamućen, strese glavom. Na svoje iznenađenje ustanovi kako mu se ruka još uvijek grči oko cijevi puške.

Zatetura snijegom.

– Calf Woman! – poviče. – Prokletstvo... Calf Woman! Gdje si?

Nikakva odgovora. Čuo se samo šum vjetra. Tišina je bila gotovo sablasna, tako da se prepao šuma vlastitih koraka.

Zastane pred tamnom hrpom u snijegu. Oklijevao je nekoliko trenutaka, a zatim ukočenim rukama dogradi mrtvo tijelo. Indijankin konj!

– Calf Woman! – poviče ponovno. Riječi nestanu u vjetru bez ikakva odgovora.

Otetura dalje.

Nigdje nije mogao zamijetiti svojega konja. Sumnjao je da je još živ. I što se tiče djevojke, teško da postoje ikakve nade. Pravo je čudo što je on preživio. Ali nije odustajao.

Gazio je dubokim snijegom, očajnički osluškivao bilo kakav znak života, ogledavao se na sve strane.

Nakon nekoga vremena stigne do stabala na istoku. Teško dišući nasloni se na jedno deblo.

– Naniha!

Nije mogao povjerovati vlastitim ušima! No ipak je to Calf Woman, ipak je to glas Indijanke!

– Calf Woman! – poviče zdvojno. – Gdje si?

Indijanka izade između stabala. Bespomoćno i dršćuće biće s krvavim ožiljcima na licu i pogledom u kojem se odražavalo zaprepaštenje.

Zagrlj je.

– Sestro! – reče joj blago. Skine svoj kaput od bizonske kože i prebaci joj ga preko ramena.

Calf Woman zahvalno kimne.

– Vidjela sam grad – reče djevojka.

– Što?

– Grad što ga ti nazivaš Laramie Point! Nalazi se tamo dolje u dolini! Vidjela sam kuće!

Zagaze snijegom prema istoku. Chaswick uzme djevojku za ruku i

počne je vući za sobom. Bila je posve slaba i iscrpljena, teško je disala. Život je mogla zahvaliti samo okolnosti što ju je oluja odnijela među stabla. U zaštićenoj udubini razmjerno je lako podnijela nevrijeme.

Na rubu šumarka zastanu.

Pod njihovim nogama, u dolini što je bila omeđena strmim obroncima i jednim stjenovitim zidom, ležalo je naselje. Sastojalo se od šest brvnara s obiju strana jedne jedine ceste koja gotovo i nije zavrijedila taj naziv. Nije bilo nikakvih pločnika, nikakvih pročelja, povrh krovova, kakve je Chaswick poznavao iz Teksasa.

Malo po strani nalazila se zgrada željezničke stanice što ju je nadvisivao golemi vodotoranj. Kolosijeci su bili djelimice zameteni snijegom. Vodili su u smjeru sjever-jug.

– Mrtvi grad – reče glasom iz kojega je izbijala sva njegova poraženost. – Napustili su ga svi njegovi stanovnici! I željeznička linija je ukinuta!

Calf Woman turobno spusti glavu.

– Pa zar onda nema nikakva spasa?

– Možemo se utvrditi u kojoj kući! Možda su ljudi ostavili nešto zaliha?

Chaswickove riječi je obodre.

– Zapalit ćemo vatru i čekati dok netko ne stigne! Uspjet ćemo, naniha!

I Chaswick osjeti novu hrabrost. Doista, i to je jedna mogućnost. U dolini ima dovoljno drva, tako da bi mogli cijelu zimu provesti u kojoj brvnari.

Ne pronadu li nikakvih živežnih namirnica ili limenki, poći će u lov sa svojom puškom. U džepu je još uvijek imao dovoljno metaka.

– Dodi! – pozove djevojku.

Počnu se spuštati u dolinu. Od silnoga uzbuđenja Chaswick više uopće nije osjećao hladnoću. Ni progonitelja se više nije bojao.

Utvrđit će se u nekoj brvnari iz koje će imati pregled nad cijelom dolinom.

A možda su i ona dva nitkova poginula u oluji. Vojska neće za njima ispustiti ni jednu suzu. Narrednik O'Keefe i izviđač Charlie He Dog doista nisu toliko važni za vojsku, tako da nitko neće krenuti u potragu za njima.

Ne vrate li se u svoju jedinicu, zapovjednik će najvjerojatnije pretpostaviti da su ih ubili Cheyenni.

Prasak hica pokaže Chaswicu kako se grdno prevario. Tane prozviđi tik povrh njihovih glava i udari o jedno deblo.

Chaswick glasno prokune. Ogleda se i zamijeti O'Keefeja i izviđača kako se približavaju na svojim konjima.

– Tamo su dolje! – poviče O'Keefe.

Chaswick povuče Indijanku za ruku.

– Ovamo! – zagrmi.

Potrče u dolinu, skliznu i padnu, opet stanu i potrče dalje. Tanad je brazdala zemlju tik pokraj njih.

– Imaju konje! – reče Chaswick teško dišući. – Prokletstvo... zašto još uvijek imaju konje?

Tane mu razdere haljetak uniforme. No trčao je dalje, očajnički vukući djevojku za sobom kroza snijeg.

Kuće nisu više od njih bile udaljene ni punih pedesetak metara. Još nekoliko koraka, još samo nekoliko koraka...

S posljednjom snagom stignu do prve brvnare. Chaswick ispusti djevojčinu ruku i podigne pušku.

Tane prozviđi između O'Keefeja i izviđača. Drugo završi u snijegu.

– Prokleti nitkovi! – prokune naglas.

Progonitelji se razdvoje. Prignuti duboko nad vratove svojih konja odjašu svaki u svom smjeru. Snijeg se uskovitla pod kopitima njihovih životinja.

Zavlada tišina. Chaswick se priljubi uza zid kuće. Tišina pobudi u njemu osjećaj nelagode, pritisne ga poput teškoga bremena. Ruke mu se zgrče oko puške. Kamo su nestali progonitelji?

Chaswick pogleda Calf Woman.

– Moraš odavde! – reče joj. – Skloni se onamo, u onu sušu!

Nasuprot njima nalazila se duga brvnara, uz koju je bila prigradana suša. Vrata su bila otvorena. Chaswick i djevojka se razdvoje na nepunih dvadesetak metara udaljenosti od kuće.

– Misliš li da ćeš uspjeti? – zapita je sasvim tiho.

Calf Woman nijemo kimne.

– Onda naprijed!

Djevojka potrči iza zaklona, a Chaswick za njom. Pušku je sada držao o boku i nasumce pucao oko sebe da bi pokrio bijeg.

Tik pokraj njih tanad je padala u snijeg. Stignu do vrata i nestanu u suši. Sva iscrpljena Calf Woman padne na tlo.

Chaswick potrči k prozoru, razbije staklo i ispali nekoliko hitaca u smjeru iz kojeg je čuo pucnjavu.

– Daj mi metaka! – prostenje.

Calf Woman posegne u džep kaputa i doda mu municiju. Dršćućim rukama Chaswick nabije pušku.

Progonitelje još uvijek nije vidio.

– Baš me zanima kamo su se sakrili ti prokleti nitkovi!

Počne zdvojno promatrati.

– Ubit ćeš ih! – uvjerljivo će mu Calf Woman.

No Chaswick nije bio baš sasvim siguran.

Onaj je prokleti narednik O'Keefe premazan svim mastima i neće dopustiti da ga Chaswick porazi bez muke. Bio je to željezni borac koji je prokušao svoju izdržljivost u naoko bezizglednim borbama protiv Pawneeja.

A isto vrijedi i za izvidača Charlie He Doga koji se nikada nije mnogo isticao, no zacijelo se ubraja među najprepredenije i najiskusnije borce Zapada.

Chaswick sada zamisli da opet živi u onim starim vremenima dok je još bio zamjenik šerifa u Colemanu. U onom je stočarskom gradu doživio nekoliko sukoba te vrste. Ipak, njegove su karte uvijek bile bolje nego sada.

Tamo nije bilo snijega, a svoje ondašnje protivnike nije mogao ni usporediti s O'Keefejem i izvidačem. Osim toga, stanovnici grada uvijek su bili na njegovoj strani. Lupežima uglavnom ne bi preostalo ništa drugo nego da s podignutim rukama izađu iz svojih zaklona.

Osvrne se za Calf Woman. Djevojka je stajala pokraj drugoga prozora i napregnuto gledala van.

Sada je iz nje opet zračio onaj isti mir, na kakav je bio naviknut. Kako bi se jedna bijela djevojka ponijela u takvoj situaciji, djevojka poput Linde? Najvjerojatnije bi histerično vrištala, prepustila se ridanju i jecanju. A možda bi pala i u nesvijest. Unatoč krajnje ozbiljnom položaju, Chaswick se morao nasmejati.

Pogled mu sklizne prostorijom.

O zidove su bili obješeni ormari, na tiu su bili nagomilani sanduci i

prazne kutije. U nekoj su se posudi nalazile prazne boce.

U tamnijem zidu nalazila su se još jedna vrata što su vodila u sobu na uličnoj strani. Najvjerojatnije se nalaze u skladištu bivše trgovine.

Pogleda u jedan sanduk. U njemu je bilo nešto tamno. Oklijevajući podigne predmet, a onda ugleda revolver. Sigurno ga je vlasnik trgovine zaboravio.

Chaswick preklopi cijev. U bubnju se nalazilo pet metaka. Teški meci kalibra 44 kojih tanad zadaje grozne rane. Kauboji su imali uglavnom koltove tog kalibra. Chaswick je već vidio više poginulih kojima je tane iz takvoga oružja raznijelo pola glave.

Pride djevojci.

– Umiješ li rukovati takvom pucaljom? – zapita je tiho.

– Naučila me je Pemmican Road.

Chaswick zadovoljno kimne.

Dobro, onda se sakrij ovdje! Potražiti ću one momke na drugoj strani!

Gurne joj oružje u ruku i nestane kroz vrata što su vodila u prednji dio kuće.

To je doista nekoć bila trgovina. U ormarima na zidu nalazile su se još neke boce i limenke, a na tezgi je još stajala blagajna.

Chaswick lagano odškrine vrata.

Učini mu se da je ugledao neku sjenu. Nasumce ispali jedan hitac u onom smjeru. Začuje bolno njištanje.

– Prokletstvo! – prokune na glas.

A onda duboko udahne i istrči napolje. Tanad podigne snijeg ispred njega. Pokraj kuće pronade zaklon: baci se za jednu bačvu za skupljanje kišnice.

ŽIVOT

ljubavni
roman izlazi
svakog tjedna
(u utorak)
cijena
7 dinara

LASO

western roman
izlazi
svakog tjedna
(u petak)
cijena 7 dinara

SIRIUS

biblioteka
znanstvene
fantastike
izlazi svakog 5.
u mjesecu
cijena 10 dinara

TRAG

biblioteka
kriminalističkih
romana izlazi
svakih 14 dana
cijena 10 dinara

ALAN FORD

super strip
izlazi
svakih 14 dana
(u srijedu)
cijena 6 dinara

POPAJ

strip-zabavnik
izlazi svakih
14 dana
(u ponedjeljak)
cijena 5 dinara

TOM I JERRY

Vrtirep-strip
za djecu izlazi
svakih 14 dana
(u srijedu)
cijena 5 dinara

Sada je vidio cijelu ulicu. No gdje je onaj prokleti narednik? Sazna to nakon prvoga hica. Tane udari na svega nekoliko centimetara udaljenosti od njega u bačvu i zabije mu nekoliko krhotina u meso. Chaswick bolno iskrivi lice.

Opet prasne hitac, no ovaj put iz drugog smjera. Chaswick zamijeti kako je liznuo plamičak s grla jedne cijevi, ispali nekoliko hitaca, a kao odgovor začuje samo smijeh.

Poigravali su se s njim. Htjeli su ga izmamiti iz zaklona i dokrajčiti. Ali neće im pružiti taj užitak!

Ogleda se. Zemlja se iza njega ustalasala u blagim brežuljcima sve do neke stijene i nije pružala nikakve mogućnosti zaklona. Stražnju stranu kuće držala je Calf Woman.

Prema tome progonitelji su na sigurnoj strani ulice.

Cvrsto se priljubi uza zid kuće. Sve je slutilo na to da će se morati pripremiti za dugu borbu koja će mu izjesti živce. Prema tome strpljivost je najvažnija vrlina što je mora posjedovati borac u takvoj borbi.

Chaswick je već vidio pogibiju nekolicine ljudi koji su poginuli samo zbog toga što više nisu mogli izdržati u svom zaklonu, zbog toga što su prerano istrčali. A Charlie He Dog i narednik O'Keefe ne pripadaju među ljude takvoga kova.

Chaswick se trgne. Na drugoj strani začuje neki šum. Bio je sasvim jasan. Neravnomjerno tuckanje što je odjednom zatihnuo i onda se opet pojavilo. Pokraj kuće zapazi neki pokret. Chaswick ispali dva hica u nejasnu sjenu i odmah glasno prokune: O'Keefejev konj divlje zarže, uplaši se i pobjegne!

O'Keefeju i Charlieju He Dogu ni traga ni glasa. Chaswick razmisli.

Možda bi ih mogao izazvati riječima, izmamiti ih iz zaklona?

Možda će narednik bijesno ispucati svu svoju municiju, nazove li ga ubojicom i nasilnikom?

Turobno zaklima glavom.

Progonitelji sigurno nisu prihvatili sve one opasnosti dugoga jahanja samo zato da bi se na tako jeftin način dali uhvatiti.

Morat će izmisliti nešto drugo. Grozničavo razmisli. Upravo zaključujući kako će te ljude moći pobijediti samo ustrajnošću i strpljivošću, kadli za sobom začuje podrugljivi smijeh.

– Igra je svršena, Chaswick! Gotov si!

Chaswick se skameni.

Narednik O'Keefe!

Kako mu je samo uspjelo da se neprimijećeno približi suši?

Do davola... kako ga nije čuo?

– Samo bez ikakvih glupih varki, Chaswick! – upozori ga Irac. – Imam te točno na mušici!

– Pa zašto ne pucate?

– Uvijek samo s mirom! – začuje podrugljivi odgovor.

– Prokleta svinjo!

– Ne boj se! Ne možeš me izazvati! Odbaci tu pucaljku!

Chaswick ispusti pušku. Nije više bilo nikakve nade.

– Eto, tako bi to izgledalo, Chaswick! – naruga se O'Keefe.

U istom trenutku prasne hitac.

Chaswick se trzne. Očekivao je smrtonosno tane, no ništa se ne dogodi.

Umjesto toga iza sebe začuje stezanje.

Naglo se okrene.

S koltom iz kojega se pušilo Calf Woman je stajala nad mrtvim tijelom narednika koji se ukočena pogleda ispružio na tlu.

Na licu mu se razjapila velika rana. Krv je istjecala u snijeg, obojila ga jarkom crvenom bojom.

– Calf Woman! – side Chaswicku s usana.

Djevojka ispusti kolt i polagano pride.

– Morala sam tako postupiti – reče. – Htio te ubiti!

Privine je na svoje grudi i opet ga obuzme onaj čudnovati osjećaj što ga nije mogao posve točno odrediti.

A onda ga topot kopita prene iz snova.

Naglo se okrene i ugleda hladne oči Charliea He Doga.

Izviđač je sjedio u sedlu na svom šarenom konju i promatrao ga a

da mu se pri tome nije pomakla nijedna crta na licu.

Preko koljena mu je ležala puška.

– Hajde! Pucaj već jednom... prokletstvo! – poviče Chaswick.

Izviđač se ni ne pomakne.

– Što je? Zar se bojiš?

– Moj se zadatak sastojao samo u tome da vas pronadem! – reče Charlie He Dog bezbojnim glasom.

– Kao građansko lice nisam se obvezao na borbu!

– Ali...

Izviđač okrene konja.

– Živio, Chaswick!

Odjaše. Ostavi ih same u snježnom bespuću.

Kraj

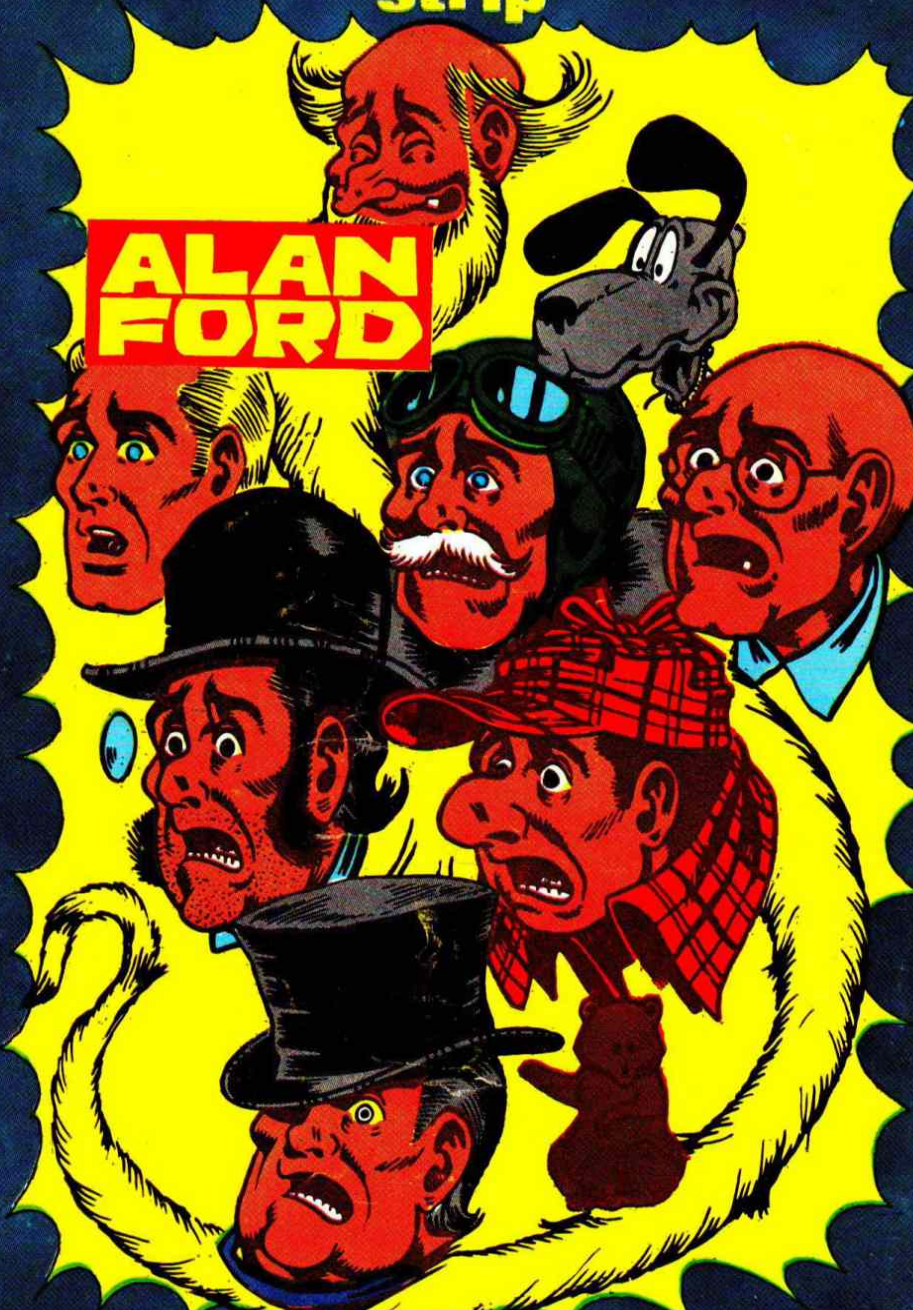
U pripremi

John Kilgore:

ČOVJEK S ISTOKA

**humorističko - kriminalistički
strip**

**ALAN
FORD**

**SVAKIH 14 DANA I KOD VAŠEG
PRODAVAČA NOVINA**